

RABA INTERNETA V SLOVENIJI

CMI – Center za metodologijo in informatiko
FDV – Fakulteta za družbene vede, Univerza v Ljubljani
<http://www.ris.org>, email: info@ris.org

RIS 2004/2005 - Gospodinjstva

MOBILNA TELEFONIJA (#60)

Povzetek:

V poročilu so analizirani rezultati reprezentativne telefonske ankete RIS, ki je zajela osebe v starosti od 10 do 75 let, konec leta 2004 in v začetku 2005. Glavne ugotovitve:

- Svoj mobilni telefon ima 87.8% respondentov v starosti 10-75 let, kar je v skladu z drugimi ocenami na osnovi telefonskih anket. Podrobna primerjava z rezultati osebnega anketiranja (z visoko stopnjo sodelovanja) v anketi Statističnega urada RS in FDV pomladi 2005 pa sicer kaže, da je uporabnikov nekoliko manj.
- Podrobnejše analiziramo tudi opremljenost gospodinjstev s fiksno in/ali mobilno telefonijo ter podajamo mednarodne primerjave z EU-15 in ZDA. Deleži gospodinjstev, ki imajo samo mobilni telefon, so naslednji: Slovenija - 9%, EU-15 - 15%, ZDA - 5%.
- Uporabniki mobilnega telefona v povprečju v tipičnem delovnem dnevu opravijo okoli 9 pogovorov prek mobilnega telefona.
- Podrobnejše je analiziran PC in mobilni dostop do interneta: tretjina (31%) respondentov od 10-75 let (mesečno) uporablja samo PC dostop do interneta, 13% uporablja PC in mobilni dostop, 3% pa samo mobilni dostop ("mobile-only") do interneta. Kot mobilni dostop štejemo mesečne uporabnike Planeta, Vodafone Live ali elektronske pošte prek mobilnega telefona.
- Glede na standardno RIS definicijo uporabnikov interneta (750,000 oseb), kjer so "mobile-only" uporabniki interneta večinoma izključeni, 95% RIS uporabnikov interneta za dostop do interneta uporablja osebni računalnik, 31% pa mobilni telefon.
- Okoli 5% (73,000 oseb) uporabnikov mobilnih telefonov že uporablja SMS obveščanje o spremembah na njihovem bančnem računu. Podobno velja tudi za možnost dostopa do osebnega bančnega računa (6%, 88,000 oseb). Za uporabnike mobilnega bančništva (m-bančništva) smo šteli vse respondente, ki imajo dostop do svojega bančnega računa preko mobilnega aparata.
- Plačevanje preko računa mobilnega operaterja (npr. Moneta) je nekoliko bolj pogosto kot uporaba m-bančništva, vendar ga še vedno uporablja manj kot desetina uporabnikov mobilnih telefonov (8%, 120,000 oseb). Približno 74,000 oseb namerava pričeti z uporabo te storitve v naslednjih 6 mesecih.
- Namere za uporabo mobilnega bančništva v naslednjih 6 mesecih so izjemno visoke. Slaba destina (9%) uporabnikov mobilnih telefonov v naslednjih 6 mesecih namerava urediti dostop do svojega bančnega računa preko mobilnega telefona, še toliko pa jih o tem že razmišlja.
- V celoti gledano, namere m-bančništva v naslednjih 6 mesecih opazno presegajo namere e-bančništva, v veliki meri tudi zato, ker je uporabnikov mobilne telefonije dvakrat več kot uporabnikov interneta.
- V prvo skupino 8 strani, ki statistično značilno presegajo 20% mesečni doseg (115,000 oseb), sodi tudi WAP portal Planet (225,000 oseb mesečno), kar odpira celo vrsto metodoloških vprašanj, saj je med njegovimi obiskovalci skoraj petina neuporabnikov interneta. Znatno obiskanost (60,000 oseb) – kar je rang obiskanosti spletnih dnevnikov – dosega tudi WAP portal Vodafone Live. Portal PinkPonk (za običajne, PC uporabnike), ki se je med tem preimenoval v Planet, pa statistično značilno ne presega 20% dosega med PC uporabniki interneta.

Ljubljana, maj 2005

*Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede
Center za metodologijo in informatiko, Projekt RIS
email: info@ris.org, URL: http://www.ris.org/*

**RIS 2004/2005
MOBILNA TELEFONIJA
#60**

Avtorji: Vasja Vehovar, Darja Lavtar, Luka Kronegger

Ljubljana, maj 2005

GLAVNE UGOTOVITVE

Poročilo se nanaša na telefonsko anketo RIS – **december 2004** (n=2,364) in nadaljuje prejšnje raziskave projekta RIS na tem področju.

Glavne ugotovitve:

- V Sloveniji uporablja internet po novi definiciji RIS (vprašalnik RIS) 50.6% oseb, po standardizirani definiciji RIS (vprašalnik RIS-DCO), kjer je uporabljeno nekoliko drugačno anketno vprašanje, pa 42.7% oseb, starih od 10 do 75 let. Slednje se privzema kot standard za oceno o 750,000 mesečnih uporabnikih interneta, kar je usklajeno tudi z drugimi meritvami RIS od leta 1996 dalje.
- Dobra polovica respondentov (53%) v starostni skupini 10-75 let ne uporablja interneta, tretjina (31%) jih uporablja samo PC dostop do interneta, 13% jih uporablja PC in mobilni dostop, 3% pa samo mobilni dostop do interneta.
- Med RIS uporabniki interneta jih 30% dostopa do interneta preko osebnega računalnika, 65% preko osebnega računalnika in mobilnega telefona, 1% samo preko mobilnega telefona, 4% pa izjavljajo, da niti preko osebnega računalnika niti preko mobilnega telefona (verjetno dostopajo preko dlančnika, prenosnega računalnika, ipd.).
- Svoj mobilni telefon ima 87.8% respondentov (1.5 milijona oseb), ki v povprečju v tipičnem delovnem dnevu opravijo 9.6 pogovorov prek mobilnega telefona.
- Skoraj vsi uporabniki mobilnih aparatov imajo možnost branja in pošiljanja SMS sporočil (96.3%), več kot polovica respondentov ima tudi možnost branja in pošiljanja e-mailov, skoraj polovica (48.8%) pa jih ima možnost dostopa do Mobitelovega Planeta, petina (19.2%) pa do Vodafone Live.
- Med tistimi, ki imajo možnost, jih dve tretjini (66%) mesečno prejema in pošilja SMS sporočila, 31% jih mesečno dostopa do Vodafone Live, četrtina (25%) jih mesečno dostopa do Planeta, petina (20%) pa jih mesečno prejema in pošilja e-maile.
- Presek med uporabniki interneta in uporabniki Planeta kaže, da slaba tretjina respondentov (32%) (RIS-uporabnikov interneta ali uporabnikov Planeta) uporablja tako internet kot tudi Planet, dve tretjini (61%) jih uporablja samo internet, le 7% pa je takih, ki uporabljajo samo Planet, interneta pa ne.
- Presek uporabnikov interneta, uporabnikov Planeta in respondentov, ki uporabljajo mobilni aparat za dostop do interneta pa kaže naslednje: dobra desetina (11%) jih izjavlja, da

uporabljojo internet in uporabljojo Planet in uporabljojo mobilni telefon za dostop do interneta. Dve tretjini (65%) jih uporablja samo internet, ne uporabljo pa Planeta in mobilnega dostopa do interneta. Še posebej zanimiva skupina so pa tisti respondenti (4%), ki uporabljojo Planet, hkrati pa izjavljajo, da ne uporabljojo interneta in ne uporabljojo mobilnega dostopa do interneta. Gre za kontradiktorne izjave respondentov: verjetno uporabe Planeta ne percepirajo kot uporabe interneta.

- Izkaže se, da v grobem okoli 5% uporabnikov mobilnih telefonov uporablja SMS obveščanje o njihovem bančnem računu. Podobno velja tudi za uporabo dostopa do informacij osebnega bančnega računa (8% uporabnikov mobilnih telefonov). Obseg pregledovanja stanja na računu preko mobilnega telefona (5%) in opravljanje bančnih transakcij preko mobilnega telefona (3%) pa sta zaenkrat še razmeroma skromna.
- Za uporabnike mobilnega bančništva (m-bančništva) smo šteli vse respondente, ki imajo dostop do svojega bančnega računa preko mobilnega aparata.
- Večina (88%) respondentov v populaciji 10-75 let posedeje mobilni telefon, zato je pričakovati na področju m-bančništva znaten potencial, saj so namere izjemno visoke: 9% uporabnikov mobilnih telefonov namerava v naslednjih 6 mesecih urediti dostop do bančnega računa preko mobilnega telefona.
- V celoti gledano, namere m-bančništva v naslednjih 6 mesecih opazno presegajo tudi namere e-bančništva, v veliki meri tudi zato, ker je uporabnikov mobilne telefonije (1,500,000 oseb) dvakrat več kot PC-uporabnikov interneta (750,000 oseb).
- Plačevanje preko računa mobilnega operaterja (npr. Moneta) je sicer nekoliko bolj pogosto kot uporaba m-bančništva: uporablja ga 8% uporabnikov mobilnih telefonov. Izpostaviti pa velja, da so 6 mesečne namere tovrstnega plačevanja (5% uporabnikov mobilnih telefonov) v primerjavi z m-bančništvom (9%) in e-bančništvom (15% uporabnikov interneta) zaenkrat bistveno bolj skromne. Nasploh razmeroma malo uporabnikov mobilnih telefonov razmišlja o takem načinu.
- Zadovoljstvo s plačevanjem preko operaterja mobilne telefonije (povprečna ocena: 4.2) je na splošno visoko in celo višje kot zadovoljstvo pri uporabi e-bančništva (4.1). Po drugi strani pa je zadovoljstvo pri opravljanju m-bančnih transakcij razmeroma nizko (3.7).
- Pri obiskanosti spletnih strani je zabeleženo stagniranje obiskanosti Mobitela in Simobila. Obiskanost Mobicuxa počasi narašča.
- Poleg vseh spletnih strani, za katere smo merili obiskanost, smo tokrat merili še obiskanost Mobitelovega multimedejskega portala Planet in Simobilovega portala Vodafone Live. V

absolutnem smislu mesečno obiskuje Planet približno 225,000 oseb v starosti od 10 do 75 let. Od teh 225,000 mesečnih obiskovalcev Planeta je približno 190,000 uporabnikov interneta, 35,000 mesečnih obiskovalcev Planeta pa izjavlja, da ne uporablajo interneta. Vodafone Live pa obiskuje približno 60,000 oseb, starih od 10 do 75 let, med katerimi je 54,000 uporabnikov interneta.

- Po podatkih iz baze Eurostatove Cronos je Slovenija med vsemi državami, vključenimi v raziskavo (večina držav EU-25), leta 2004 na prvem mestu pri uporabi mobilnih telefonov v gospodinjstvih za dostop do interneta.
- V poročilu »Telecoms Services Indicators« so predstavljeni deleži gospodinjstev glede na naročenost na fiksno in mobilno telefonijo: v EU-15 je bilo v letu 2004 15% gospodinjstev naročenih samo na mobilno telefonijo, 16% samo na fiksno telefonijo, 66% pa na fiksno in mobilno telefonijo.
- Tudi raziskava SIBIS iz leta 2003 kaže, da je Slovenija na področju uporabe mobilnih telefonov visoko nad povprečjem EU-15.

KAZALO

1 METODOLOGIJA.....	7
2 UPORABNIKI INTERNETA.....	8
3 UPORABNIKI MOBILNEGA TELEFONA	11
3.1 Vprašalnik RIS.....	11
3.1.1 Mobilni telefon v gospodinjstvih	11
3.1.2 Osebna uporaba mobilnega telefona	12
3.2 Anketa o delovni sili 2003 (SURS).....	16
3.3 Anketa o delovni sili 2004 (SURS).....	18
3.3.1 Uporaba mobilnih in fiksnih telefonov.....	18
3.3.2 Starostna struktura uporabnikov mobilnih telefonov.....	23
3.3.3 Uporaba fiksnega telefonskega priključka za telefoniranje oz. faks/modem.....	24
3.3.4 Klici na mobilni telefon vs. klici na fiksni telefon.....	27
3.4 Anketa o uporabi IKT (SURS).....	29
3.5 Primerjava rezultatov raziskav	30
4 UPORABA STORITEV MOBILNIH TELEFONOV.....	31
5 PC DOSTOP VS. MOBILNI DOSTOP DO INTERNETA - RIS-UPORABNIKI	34
6 MOBILNI DOSTOP DO INTERNETA	37
6.1 Planet	37
6.2 Vodafone Live	42
6.3 Elektronska pošta	45
6.4 PC dostop in mobilni dostop: dejanska razmerja	49
6.5 Odnos do mobilnega dostopa do interneta	51
7 MOBILNO BANČNIŠTVO.....	53
7.1 Uporaba mobilnega bančništva	53
7.2 Mobilno bančništvo in e-bančništvo	60
7.3 Namere uporabe mobilnega bančništva	63
7.4 Mobilno plačevanje preko mobilnega operaterja (npr. MONETA)	73
7.5 Prednosti in ovire uporabe e-bančništva glede na namere uporabe mobilnega bančništva	80
7.6 Pogostost uporabe splošnih bančnih storitev in namere uporabe mobilnega bančništva	83
7.7 Prednosti in ovire uporabe e-bančništva glede na namere uporabe plačevanja prek mobilnega operaterja	86
7.8 Pogostost uporabe splošnih bančnih storitev in namere uporabe plačevanja prek mobilnega operaterja	88
8 OBISKANOST SPLETNIH STRANI S PODROČJA MOBILNE TELEFONIJE	90
8.1 Kategorije obiskanosti	90
8.2 Mesečni, tedenski in dnevni doseg.....	90
8.3 Spletна obiskanost 1998 - 2004	92
8.4 Obiskanost WAP strani.....	95
8.5 Socio-demografske značilnosti obiskovalcev spletnih strani s področja mobilne telefonije	96
9 DRUGE RAZISKAVE O MOBILNI TELEFONIJI.....	99
9.1 Dostop do interneta preko mobilnega telefona (CRONOS, Eurostat).....	99
9.2 Naročniki na mobilno in fiksno telefonijo v gospodinjstvih v EU-15	101
9.3 Uporaba mobilnega telefona (SIBIS).....	103
9.4 Mobilna telefonija (metoda časovne distance).....	106
9.5 Statistični urad RS: telefonija v 4. četrletju 2004.....	108
9.6 DeloIT: mnenja o mobilni telefoniji	109
10 PRIPOMBE.....	110
11 KAZALO TABEL IN SLIK	111

1 Metodologija

Ugotovitve v poročilu temeljijo na podatkih, zbranih (in dopolnjenih v januarju 2005) s telefonskima anketama, ki sta bili izvedeni v družbi CATI, v mesecu decembru 2004:

- **vprašalnik RIS:** Z metodo računalniško podprtga telefonskega anketiranja je bilo anketiranih 2,364 posameznikov v starosti od 10 do 75 let. Iz gospodinjstva so bili respondenti izbrani po metodi zadnjega rojstnega dne.
- **vprašalnik RIS-DCO** (Dnevni CATI Omnibus): Z metodo računalniško podprtga telefonskega anketiranja je bilo anketiranih 1,195 posameznikov v starosti od 10 do 75 let. Iz gospodinjstva so bili respondenti izbrani po metodi zadnjega rojstnega dne.

Ker gre pri podrobnejših analizah pogosto za majhno število enot, so v tabelah vpeljane naslednje oznake, ki jih velja upoštevati tudi, kadar niso eksplisitno zapisane:

- - *nesprejemljivo nenatančna ocena, navedena zgolj za ilustracijo (manj kot 10 enot)*
- (()) - *zelo nenatančna ocena (med 10 in 20 enot)*
- (-) - *natančna ocena (med 20 in 30 enot)*

Majhne celice torej služijo zgolj kot ilustracija, nikakor pa ne kot osnova za posplošeno trditev. Podrobnosti o interpretacijah pri majhnem številu podatkov so na predstavitevni strani <http://backup.ris.org/topwww/metodologija.html>, kjer je obravnavana tudi metodologija.

Na nekaterih mestih je za realno razumevanje podatkov navedena tudi standardna napaka ocene (SE). Upoštevati velja, da je običajni 95% interval zaupanja širok ± 2 SE, statistično značilna razlika dveh neodvisnih ocen s podobno standardno napako pa je 2.8 SE.

Pri uteževanju je bil na osnovi populacijskih podatkov o starosti, izobrazbi, spolu, regiji, naselju in statusu opravljen postopek prilagajanja kontrolnim spremenljivkam – raking. Poleg navedenih spremenljivk (*margin*) je bila upoštevana tudi interakcija spola in starosti ter izobrazbe in zaposlitvenega statusa. V vseh navedenih kontrolnih spremenljivkah se torej vzorec ujema s slovensko populacijo.

2 Uporabniki interneta

Najprej ponovimo, koliko je uporabnikov interneta v Sloveniji. Na anketni vprašalnik RIS je odgovarjalo 2,364 respondentov, od katerih je 1,229 uporabnikov interneta. Vprašanje o uporabi interneta je bilo naslednje:

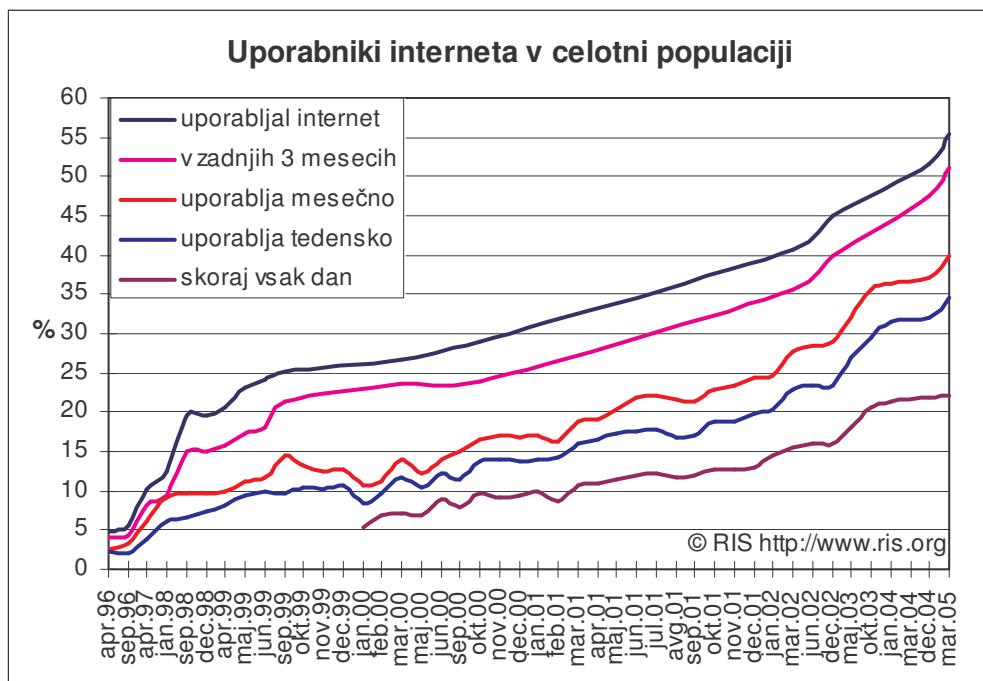
Ali vi osebno uporabljate internet... pri tem mislimo elektronsko pošto, www, ftp, WAP ali katerokoli drugo internetno storitev, pri čemer lahko dostopate preko katerekoli naprave (računalnik, mobilni telefon, dlančnik, TV...)? (Možna odgovora: da, ne)

Sledilo je vprašanje o pogostosti uporabe interneta:

Kako pogosto uporabljate internet? (Možni odgovori: večkrat dnevno, skoraj vsak dan, nekajkrat tedensko, nekajkrat mesečno, manj kot 1 krat na mesec).

Vprašanje o številu uporabnikov interneta je podrobneje obravnavano v poročilih RIS #55 (Dostop do interneta) in RIS #58 (Uporaba interneta).

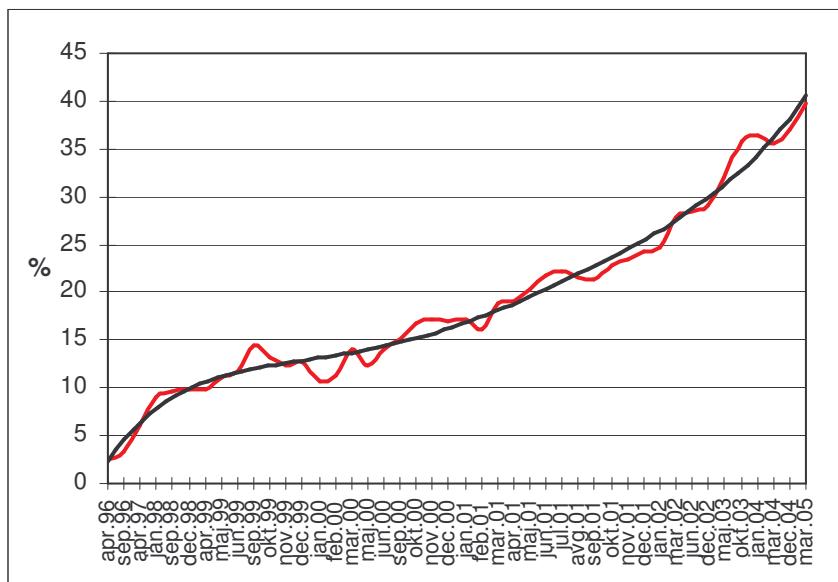
V nadaljevanju prikazujemo gibanje deleža uporabnikov interneta od leta 1996 do 2005 za celotno populacijo po podatkih RIS.

Slika 1: Delež uporabnikov interneta v celotni populaciji (RIS 1998 - 2005).

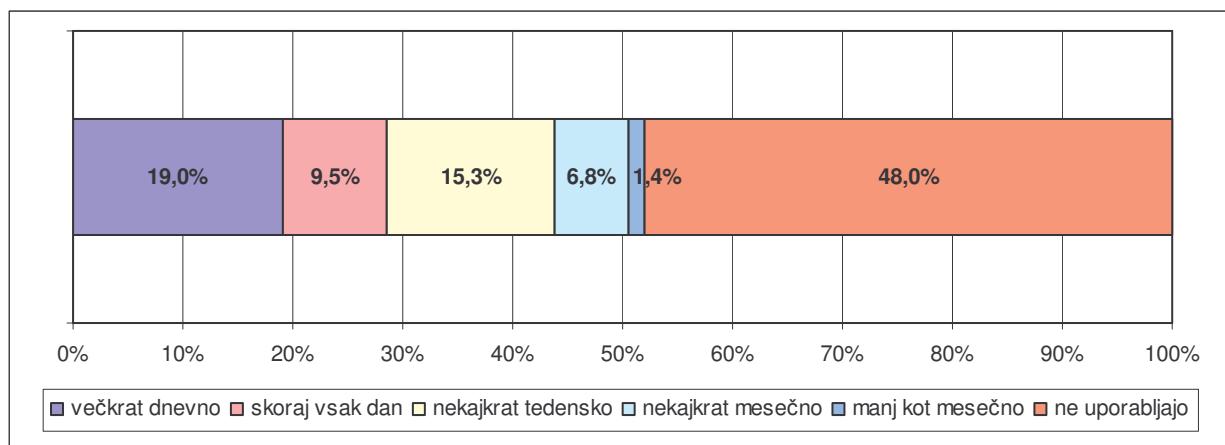
Podatki kažejo, da je odstotek mesečnih, tedenskih in dnevnih uporabnikov, v primerjavi z zadnjo meritvijo RIS2004 (marec 2004), v decembru 2004 nekoliko narastel. V absolutnem smislu je število mesečnih uporabnikov naraslo s 710,600 uporabnikov v marcu 2004 na 745,000 uporabnikov v decembru 2004 (razlika 34,400 uporabnikov interneta). Pri tem naj opozorimo, da oscilacije niso nujno statistično značilne, saj je interval zaupanja v vsako smer okoli 24,000 uporabnikov.

Posebej si poglejmo še gibanje mesečnih uporabnikov interneta v letih 1996 – 2005 po podatkih RIS. Slika 2 je v bistvu le izsek iz slike 1, saj gibanje deleža mesečnih uporabnikov interneta predstavljamo posebej.

Slika 2: Gibanje deleža mesečnih uporabnikov interneta v populaciji od 10 do 75 let – izsek iz slike 1 (RIS, 1996 - 2005).

Na naslednji sliki (Slika 3) so grafično prikazani deleži neuporabnikov interneta in uporabnikov interneta glede na pogostost uporabe interneta. Deleže prikazujemo za raziskavo RIS v starostni kategoriji 10 – 75 let. Vidimo lahko, da po podatkih RIS 19% oseb starih od 10 do 75 let, uporablja internet večkrat dnevno, slabih 10% skoraj vsak dan, dobrih 15% nekajkrat tedensko, slabih 7% nekajkrat mesečno in samo dober 1% oseb starih od 10 do 75 let uporablja internet manj kot mesečno. V starostni skupini 10 do 75 let je po podatkih RIS slaba polovica (48%) neuporabnikov interneta.

Slika 3: Uporaba interneta v populaciji od 10 do 75 let (RIS, december 2004).

3 Uporabniki mobilnega telefona

V tem poglavju bomo predstavili deleže uporabnikov mobilnih telefonov v Sloveniji, in sicer med osebami in gospodinjstvi. Pri tem bomo uporabili 3 vire:

- vprašalnik RIS,
- Anketa o delovni sili, ki jo izvaja Statistični urad RS (SURS),
- Anketa o uporabi IKT, ki jo prav tako izvaja SURS.

3.1 Vprašalnik RIS

3.1.1 Mobilni telefon v gospodinjstvih

RIS-ovo vprašanje o posedovanju mobilnega telefona v gospodinjstvu so dobili vsi anketiranci. Vprašanje se je glasilo:

»Ali imate v vašem gospodinjstvu:

- TV sprejemnik;
- mobilni telefon (npr. Mobitel, SiMobil, Vega);
- prenosni računalnik (laptop, notebook);
- namizni osebni računalnik (PC) z ločenim monitorjem in tipkovnico;
- kabelsko televizijo;
- satelitsko televizijo.«

(Možna odgovora: da, ne.)

Mobilni telefon v gospodinjstvih ima 93% oseb v populaciji 10-75 let.

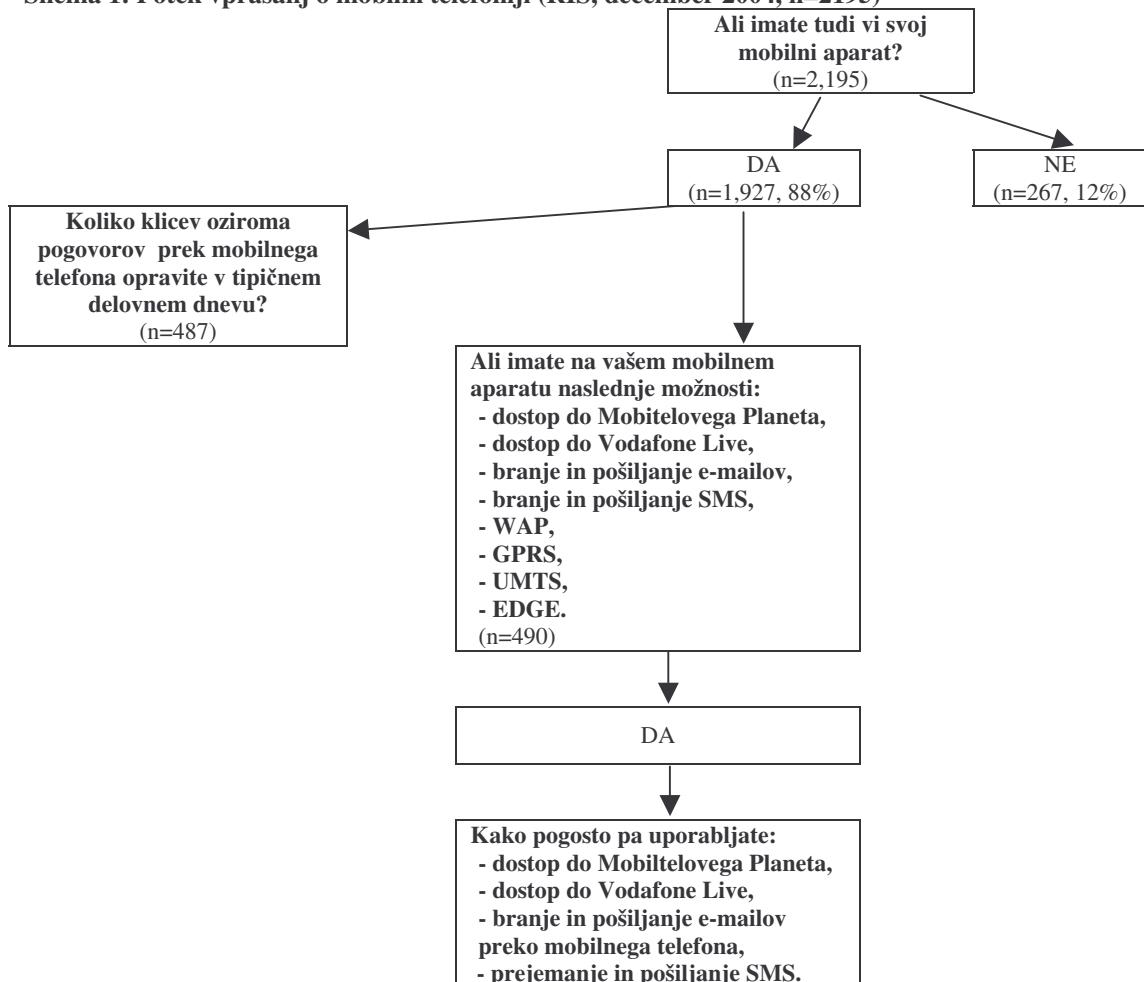
Tabela 1: Posedovanje mobilnega aparata v gospodinjstvih (RIS, december 2004)

	%	n
da	92.9%	2,196
ne	7.1%	168
skupaj	100.0%	2,364

3.1.2 Osebna uporaba mobilnega telefona

Shema 1 predstavlja potek vprašanj o mobilni telefoniji (na ravni oseb) v anketi RIS decembra 2004.

Shema 1: Potek vprašanj o mobilni telefoniji (RIS, december 2004, n=2195)

Najprej smo respondentne povprašali, ali imajo svoj mobilni telefon. Kar 87.8% respondentov ima svoj mobilni telefon, in sicer enega ali več. V absolutnem smislu to pomeni, da ima v Sloveniji približno 1.5 milijona oseb svoj mobilni telefon.

Tabela 2: Posedovanje mobilnega aparata (RIS, december 2004)

<i>Ali imate tudi vi svoj mobilni aparat, enega ali več?</i>	<i>%</i>	<i>n</i>
da, enega ali več	87.8%	1,927
ne	12.2%	268
skupaj	100.0%	2,195

Poglejmo si demografsko strukturo respondentov, ki imajo oziroma nimajo svojega mobilnega telefona. Več uporabnikov mobilnih telefonov je med moškimi, starimi od 20 do 29 let, s končano vsaj srednjo šolo, iz osrednje Slovenije, zaposlenimi in šolajočimi, uporabniki interneta in mesečnimi bralci računalniških revij.

Tabela 3: Socio-emografske značilnosti (ne)uporabnikov mobilnih telefonov; struktura po vrsticah (RIS, december 2004, n=2,195)

<i>Ali imate tudi vi svoj mobilni aparat, enega ali več?</i>		da		ne		skupaj	
		n	%	n	%	n	%
SPOL	moški	980	88.9%	122	11.1%	1103	100.0%
	ženski	946	86.7%	146	13.3%	1092	100.0%
STAROST	do 19	322	93.4%	23	6.6%	344	100.0%
	20 do 29	392	98.6%	5	1.4%	397	100.0%
	30 do 49	748	91.6%	68	8.4%	816	100.0%
	nad 49	459	72.8%	172	27.2%	631	100.0%
IZOBRAZBA	nedokončana OŠ	44	62.9%	26	37.1%	70	100.0%
	osnovna šola	256	75.3%	84	24.7%	340	100.0%
	poklicna šola	478	85.6%	80	14.4%	558	100.0%
	srednja šola	459	91.6%	42	8.4%	501	100.0%
	višja in visoka šola	284	95.4%	14	4.6%	297	100.0%
	šolajoči	405	94.7%	23	5.3%	428	100.0%
REGIJA	osrednja Slovenija	609	92.8%	47	7.2%	657	100.0%
	vzhodno štajerska (MB)	379	86.2%	60	13.8%	439	100.0%
	savinjska (CE)	236	85.1%	41	14.9%	277	100.0%
	gorenjska	185	86.0%	30	14.0%	216	100.0%
	goriška	110	87.0%	16	13.0%	126	100.0%
	obalna	134	89.8%	15	10.2%	149	100.0%
	dolenjska	172	87.7%	24	12.3%	196	100.0%
	Prekmurje	101	75.3%	33	24.7%	134	100.0%
ZAP. ST.	zaposleni	1089	91.5%	101	8.5%	1190	100.0%
	nezaposleni/brezposelnici	127	88.9%	16	11.1%	142	100.0%
	upokojenci	294	69.8%	127	30.2%	422	100.0%
	šolajoči	403	94.7%	23	5.3%	426	100.0%
	večkrat dnevno	440	98.3%	8	1.7%	448	100.0%
UPORABA INTERNETA	skoraj vsak dan	216	98.3%	4	1.7%	219	100.0%
	nekajkrat tedensko	345	95.8%	15	4.2%	360	100.0%
	nekajkrat mesečno	149	93.7%	10	6.3%	159	100.0%
	manj kot enkrat na mesec	34	100.0%	0	0.0%	34	100.0%
	ne uporablja interneta	743	76.2%	232	23.8%	974	100.0%
	1996 in prej	140	99.6%	1	0.4%	141	100.0%
INTERNET UPORABLJA OD...	1997 - 1998	175	99.7%	1	0.3%	176	100.0%
	1999 - 2000	345	96.4%	13	3.6%	358	100.0%
	2001 - 2002	318	96.2%	12	3.8%	331	100.0%
	2003 in kasneje	162	94.1%	10	5.9%	172	100.0%
	sploh ne znam	286	69.8%	124	30.2%	409	100.0%
BRANJE RAC. REVIJ	zelo slabo, delno	742	91.2%	71	8.8%	813	100.0%
	v glavnem znam, znam tekoče	483	97.1%	14	2.9%	498	100.0%
	nikoli	474	92.1%	41	7.9%	514	100.0%
	občasno	471	95.3%	23	4.7%	494	100.0%
	mesečno	409	97.9%	9	2.1%	418	100.0%
	skupaj	1,927	87.8%	268	12.2%	2,195	100.0%

Četrtno respondentov, ki imajo svoj mobilni aparat, smo vprašali, koliko klicev oziroma pogоворов opravijo v tipičnem delovnem dnevu prek mobilnega telefona. Skoraj polovica respondentov (47.3%) opravi 1 do 4 pogovore prek mobilnega telefona v tipičnem delovnem dnevu, približno desetina respondentov pa opravi 20 pogovorov in več. V povprečju opravijo respondenti v tipičnem delovnem dnevu 9.6 pogovorov prek mobilnega telefona. Ocenujemo, da je to povprečje nekoliko precenjeno, ker gre za telefonsko anketo, kjer ponavadi vprašanja take narave dajejo nekoliko preisočne ocene.

Tabela 4: Število pogovorov prek mobilnega telefona (RIS, december 2004)

<i>Koliko klicev oziroma pogovorov prek mobilnega telefona pa opravite v tipičnem delovnem dnevu?</i>	<i>%</i>	<i>n</i>
mobilni telefon uporabljam le občasno	6.5%	32
1-4 pogovorov	47.3%	230
5-9 pogovorov	17.0%	83
10-19 pogovorov	18.3%	89
20-49 pogovorov	9.4%	46
50-100 pogovorov	1.1%	6
več kot 100 pogovorov	0.4%	2
skupaj	100.0%	487
povprečje		9.6

Povprečno število pogovorov prek mobilnega telefona v tipičnem delovnem dnevu glede na socio-demografske značilnosti pa je prikazano v naslednji tabeli.

Največ pogovorov prek mobilnega telefona v povprečju opravijo:

- moški,
- stari od 20 do 29 let,
- s končano višjo ali visoko šolo,
- zaposleni,
- ki uporabljajo internet večkrat dnevno,
- ki so začeli uporabljati internet v letih 1997 in 1998,
- občasno ali mesečno berejo računalniške revije in
- v glavnem oziroma tekoče znajo angleško.

Tabela 5: Demografske značilnosti števila pogovorov prek mobilnega telefona v tipičnem delovnem dnevu (RIS, december 2004, n=487)

		povprečno število pogovorov prek mobilnega telefona v tipičnem delovnem dnevu	n
SPOL	moški	13.0	244
	ženski	6.1	243
STAROST	do 19 let	7.6	87
	20 do 29 let	14.6	93
	30 do 49 let	10.0	205
	nad 49 let	5.9	100
IZOBRAZBA	nedokončana osnovna šola	1.8	11
	osnovna šola	5.0	77
	poklicna šola	9.3	117
	srednja šola	12.0	108
	višja in visoka šola	12.6	71
	šolajoči	9.5	104
REGIJA	osrednja Slovenija	9.1	159
	vzhodno štajerska (MB)	9.6	94
	savinjska (CE)	10.5	65
	gorenjska	10.0	38
	goriška	10.0	31
	obalna	10.8	34
	dolenjska	8.4	43
	Prekmurje	9.0	23
	zaposleni	11.5	288
STATUS	nezaposleni/brezposelni	4.0	29
	upokojenci	3.9	67
	šolajoči	9.5	102
	večkrat dnevno	17.7	114
UPORABA INTERNETA	skoraj vsak dan	7.3	52
	nekajkrat tedensko	9.7	90
	nekajkrat mesečno	9.6	28
	manj kot enkrat na mesec	2.5	8
	ne uporablja interneta	5.6	196
	1996 in prej	13.5	39
INTERNET UPORABLJA OD...	1997 - 1998	15.4	53
	1999 - 2000	12.8	98
	2001 - 2002	10.9	63
	2003 in kasneje	8.6	30
	nikoli	9.5	131
BRANJE RAC. REVIJ	občasno	13.1	110
	mesečno	12.8	109
	sploh ne znam	4.9	72
ZNANJE ANGL. JEZIKA	zelo slabo, delno	9.6	175
	v glavnem znam, znam tekoče	13.8	130
	skupaj	9.6	487

3.2 Anketa o delovni sili 2003 (SURS)

V tem in naslednjem poglavju podajmo ocene o mobilni telefoniji, ki smo jih dobili na osnovi **Ankete o delovni sili (ADS)**, ki jo izvaja SURS (Statistični urad Republike Slovenije), in sicer v letih 2003 (poglavlje 3.2) in 2004 (poglavlje 3.3).

Anketa o delovni sili je najobsežnejše uradno terensko anketiranje gospodinjstev v Sloveniji. Iz te ankete se pridobijo podatki o stanju in spremembah na slovenskem trgu dela – o velikosti, strukturi in značilnostih aktivnega in neaktivnega prebivalstva Slovenije. Sama anketa je usklajena z anketo o delovni sili Evropske unije in tako omogoča primerljivost z drugimi državami, ki izvajajo take ankete, in hkrati tudi časovno primerljivost podatkov s predhodnimi leti.

Enota opazovanja so posamezniki, ki pretežno živijo v izbranem gospodinjstvu: upoštevani so bili tudi trenutno odsotni člani gospodinjstva brez drugega stalnega ali začasnega bivališča ter dijaki srednjih šol, ki živijo v internatu; niso pa bili upoštevani posamezniki, ki so živeli v institucijah (vojaki, bolniki, zaporniki, ...) več kot 6 mesecev, študenti, ki med študijem ne živijo doma, in posamezniki, ki stalno ali začasno živijo v tujini. Osebe so vključene med delovno aktivne, brezposelne ali neaktivne osebe glede na njihovo aktivnost **v tednu pred anketiranjem** (od ponedeljka do nedelje).

Anketa o delovni sili je rotirajoča panelna anketa, izvaja se nepretrgano skozi celotno leto. Vsako gospodinjstvo je anketirano petkrat, po rotacijskem modelu 3-1-2 (gospodinjstva so anketirana tri zaporedna četrletja, potem so za eno četrletje izključena, nato pa so v anketo vključena še v preostalih dveh četrletjih). Panelni del obsega štiri petine celotnega vzorca, vključuje pa gospodinjstva, ki so bila v anketo 2003 prvič vključena v prvem, drugem in tretjem četrletju leta 2002 ter v prvem četrletju leta 2003. Gospodinjstva, ki so bila v anketo prvič vključena v drugem četrletju leta 2003, pa sestavljajo novi del vzorca. V panelnem delu je bilo v anketo vključenih 5,652 gospodinjstev, v novem delu pa 1,962.

Podatki so uteženi po statističnih regijah, starostnih skupinah in spolu.

Iz raziskave izhaja, da ima 82% gospodinjstev¹ vsaj eno osebo, ki ima mobilni telefon, hkrati pa ima samo 62% vseh oseb² svoj mobilni telefon, pri čemer pa 88% oseb³ živi v gospodinjstvu z vsaj enim mobilnim telefonom.⁴

Tabela 6: Delež oseb v gospodinjstvih, ki so dosegljive na mobilni ali fiksni telefon v gospodinjstvu (vir: Anketa o delovni sili, 2. četrletje 2003, SURS, n=4,500)

		mobilni telefon		skupaj
		da	ne	
fiksni telefon	da	79.1%	11.9%	91.0%
	ne	7.3%	1.7%	9.0%
skupaj		88.4%	13.6%	100.0%

V naslednji tabeli pa so prikazani deleži uporabnikov mobilnih telefonov v različnih starostnih kategorijah v ADS 2003⁵. Za nas je najbolj zanimiva starostna kategorija 10 do 75 let, saj je tudi v raziskavi RIS ciljna populacija 10 do 75 let. Po ADS 2003 je tej starostni kategoriji 72.4% uporabnikov mobilnega telefona, RIS-ovi rezultati pa kažejo na 88% uporabnikov mobilnega telefona (več o tem v poglavju 3.5).

Tabela 7: Osebna uporaba mobilnih telefonov v različnih starostnih kategorijah (vir: Anketa o delovni sili, 2. četrletje 2003, SURS, n=1,534)

starostna kategorija	% uporabnikov mobilnega telefona
18+	61.5%
15+	62.3%
0 – 75	65.6%
7+	65.8%
7 – 75	70.1%
10 – 75	72.4%
skupaj	62.6%

¹ V Sloveniji je 685,000 gospodinjstev. Vir: Statistični urad RS, Popis 2002.

² Kar se nanaša na celotno slovensko populacijo – 2 milijona.

³ Se tudi nanaša na celotno slovensko populacijo – 2 milijona.

⁴ Vehovar, V., Belak, E., Batagelj, Z., Čikić, S. (2004): Mobile phones survey – the Slovenian case study. V Advances in Methodology and Statistics (Metodološki zvezki, 1, 1, str. 1-19), <http://mrvar.fdv.uni-lj.si/pub/mz/>

⁵ Na vprašanja o uporabi mobilnih telefonov v ADS odgovarjajo osebe v izbranih gospodinjstvih, ki so stare 7 let in več.

3.3 Anketa o delovni sili 2004 (SURS)

Tudi Anketa o delovni sili 2004 je rotirajoča panelna anketa, ki se izvaja nepretrgano skozi celotno leto. Vsako gospodinjstvo je anketirano petkrat, po rotacijskem modelu 3-1-2 (gospodinjstva so anketirana tri zaporedna četrletja, potem so za eno četrletje izključena, nato pa so v anketo vključena še v preostalih dveh četrletjih). Panelni del obsega štiri petine celotnega vzorca, vključuje pa gospodinjstva, ki so bila v anketo prvič vključena v tretjem in četrtem četrletju leta 2003 ter v drugem in tretjem četrletju leta 2004. Gospodinjstva, ki so bila v anketo prvič vključena v četrtem četrletju leta 2004, pa sestavljajo novi del vzorca. V panelnem delu je bilo v anketo vključenih 5,070 gospodinjstev, v novem delu pa 2,050.

3.3.1 Uporaba mobilnih in fiksnih telefonov

Na osnovi sodelovanje med projektom RIS in SURS-om so bila v ADS 2004 vključena tudi vprašanja o filksni in mobilni telefoniji, predvsem zaradi problematike nepokritosti gospodinjstev s fiksнимi telefoni, kar predstavlja pomemben vidik pri načrtovanju in izvajaju telefonskih anket.

Vprašanji o fiksneh in mobilnem telefonu sta bili naslednji:

- »Ali ima vaše gospodinjstvo fiksni telefon?« (Možna odgovora: da, ne.)
- »Ali imate svoj mobilni telefon? Upoštevajte tudi službeni mobilni telefon.« (Možna odgovora: da, ne.)

Vprašanje o posedovanju fiksnega telefona je bilo postavljeno osebi v izbranem gospodinjstvu, vprašanje o posedovanju mobilnega telefona pa je bilo postavljeno osebam v izbranih gospodinjstvih, starih 7 let ali več. Na tem mestu naj poudarimo, da se ocene nanašajo na 2. četrletje 2003 in 1., 2., 3. in 4. četrletje 2004.

Omenimo tudi podatek, da ocenujemo, da je v letu 2004 število naročnikov na mobilni telefon doseglo število prebivalcev Slovenije⁶.

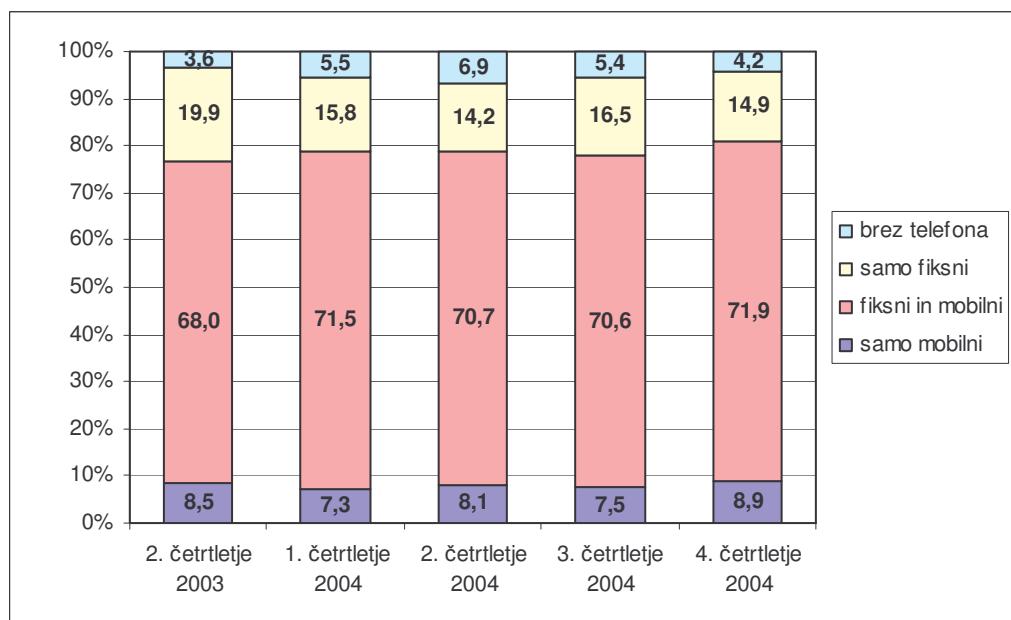
⁶ Vehovar, V., Belak, E., Batagelj, Z., Čikić, S. (2004): Mobile phones survey – the Slovenian case study. V Advances in Methodology and Statistics (Metodološki zvezki, 1, 1, str. 1-19), <http://mrvvar.fdv.uni-lj.si/pub/mz/>

V nadaljevanju predstavljamo 3 različne vidike uporabe mobilnih in fiksni telefonov:

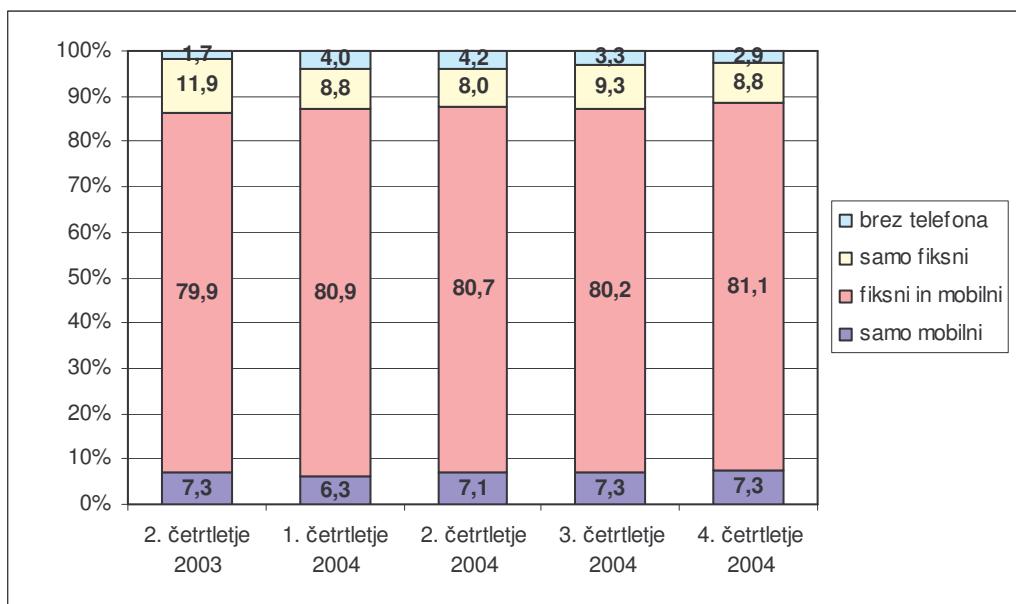
- gospodinjstva glede na fiksni in mobilni telefon (Slika 4),
- osebe v gospodinjstvih glede na dosegljivost na fiksni in mobilni telefon v gospodinjstvu (Slika 5),
- osebe v gospodinjstvih glede na fiksni telefon v gospodinjstvu in osebni mobilni telefon (Slika 6).

Na naslednjih 3 slikah so predstavljeni 3 vidiki ***osebne uporabe mobilnih telefonov***:

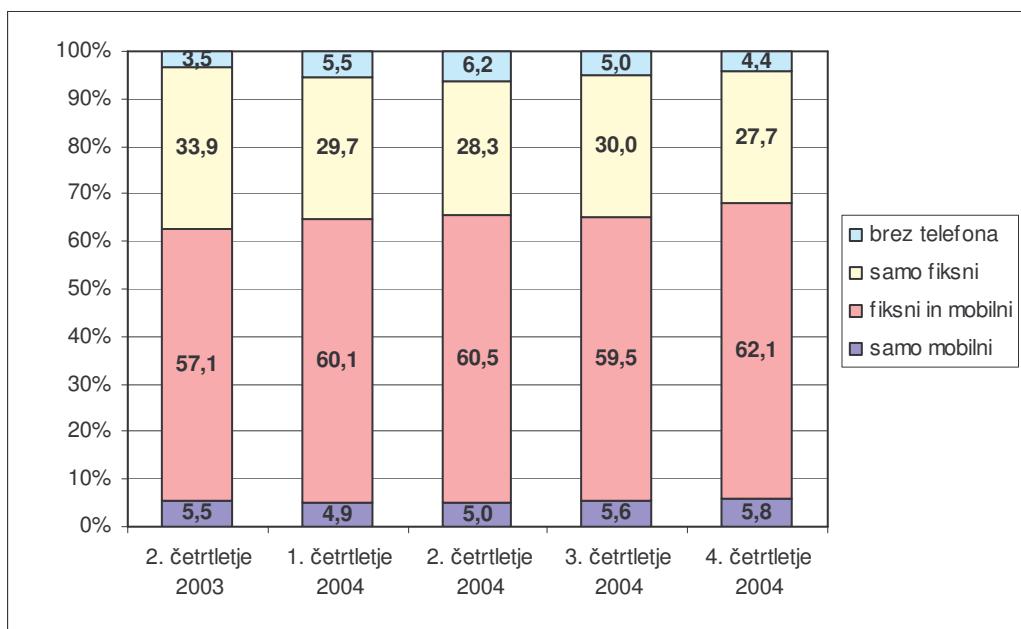
- Slika 4: delež gospodinjstev, kjer ima vsaj ena oseba svoj mobilni telefon: 80.0% (v 4. četrtletju 2004),
- Slika 5: delež oseb v gospodinjstvih, ki so dosegljive na mobilni telefon (vsaj en član gospodinjstva ima mobilni telefon): 88.4% (v 4. četrtletju 2004),
- Slika 6: delež oseb, ki imajo svoj mobilni telefon: 67.9% (v 4. četrtletju 2004).

Slika 4: Delež gospodinjstev glede na fiksni in mobilni telefon, podatki so uteženi (Anketa o delovni sili, SURS)

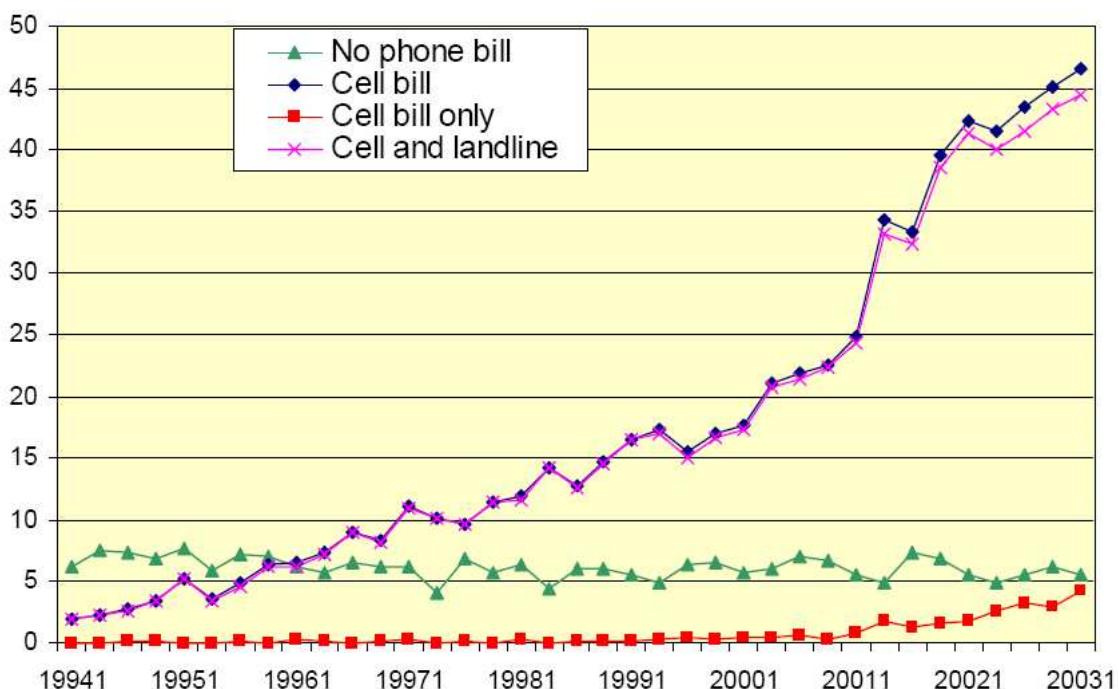
Slika 5: Osebe v gospodinjstvih glede na dosegljivost na fiksni in mobilni telefon v gospodinjstvu (Anketa o delovni sili, SURS)

Slika 6: Osebe glede na fiksni telefon v gospodinjstvu in osebni mobilni telefon (Anketa o delovni sili, SURS)

Poleg različnih vidikov uporabe mobilnih in fiksnih telefonov lahko pride do razlik tudi v definiranju ciljne populacije. V Anketo o delovni sili so, kot smo že omenili, vključene osebe vseh starosti, na vprašanja o uporabi mobilnih telefonov pa so odgovarjale osebe, stare 7 let in več. Z linearno aproksimacijo pa lahko ocenimo, da je med 5- in 6-letniki delež uporabnikov mobilnih telefonov približno 7%, kar sploh ne spreminja zgornjih razmerij.

Na naslednji sliki (Slika 7) pa je prikazana uporaba mobilnih in fiksni telefonov v ZDA od leta 1994 do 2003. V visokem porastu sta delež tistih, ki imajo fiksni in mobilni telefon ter tistih, ki imajo mobilni telefon. Razmerja v uporabi fiksnega in mobilnega telefona med ZDA in Slovenijo so si zelo podobna. Pri tem je potrebno upoštevati, da imamo za ZDA podane naročnike mobilne telefonije, vendar mnogi nimajo telefonskega računa, ker imajo druge aranžmaje (npr. kartice), zato predvidevamo, da je delež uporabnikov mobilnih telefonov še višji.

Slika 7: Delež gospodinjstev glede fiksni telefon in mobilni telefon (vir: Current population survey, Bureau of Labor Statistics⁷)

Rezultati glede na socio-demografske značilnosti v 1. četrtletju 2004 so podani v naslednji tabeli. Podatki se v tabeli interpretirajo po vrsticah in so uteženi glede na osebe.

Med osebami, ki imajo samo mobilni telefon, prevladujejo:

- moški,
- stari od 25 do 35 let,
- osebe iz koroške, zgornjeposavske in obalno-kraške regije,
- osebe, ki živijo v gospodinjstvu, ki šteje 1 ali 2 člana.

⁷ dostopno na: <http://www.bls.gov/ore/pdf/st040130.pdf>

Tabela 8: Uporaba fiksnega in mobilnega telefona – socio-demografske značilnosti; odstotki po vrsticah, podatki so uteženi glede na osebe (Anketa o delovni sili, 1. četrletje 2004, n=4,701, SURS)

		samo mobilni	fiksni in mobilni	samo fiksni	brez telefona	skupaj	skupaj
		%	%	%	%	n	N
SPOL	moški	5.4%	64.7%	24.7%	5,2%	2,312	975,321
	ženski	4.4%	55.6%	34.4%	5,7%	2,389	1,018,257
STAROST	0 do 14	1.2%	31.8%	56.9%	10,1%	618	291,364
	15 do 19	5.5%	85.8%	4.2%	4,4%	341	128,184
	20 do 25	5.7%	90.4%	2.1%	1,8%	366	142,465
	25 do 35	10.5%	79.5%	5.7%	4,3%	675	304,026
	35 do 45	6.4%	74.1%	15.3%	4,3%	664	282,732
	45 do 55	4.4%	69.3%	22.5%	3,8%	814	313,077
	55 do 65	2.9%	52.1%	41.8%	3,1%	586	231,077
IZOBRAZBA	65 in več	2.4%	25.7%	62.9%	9,0%	637	231,346
	osebe do 15 let	1.2%	31.8%	56.9%	10,1%	618	291,364
	osnovna šola ali manj	5.9%	43.1%	41.1%	9,8%	1,290	515,495
	poklicna šola	6.1%	64.2%	26.5%	3,2%	1,051	435,531
	srednja šola	5.3%	80.4%	12.7%	1,6%	1,187	503,499
REGIJA	višja in visoka šola	3.7%	80.0%	12.7%	1,6%	555	247,689
	Pomurska	0.9%	54.6%	42.0%	2,5%	354	122,920
	Podravska	5.5%	58.7%	32.0%	3,8%	863	319,148
	Koroška	10.3%	54.8%	31.7%	3,2%	172	74,119
	Savinjska	6.6%	59.9%	29.5%	4,1%	631	257,173
	Zasavska	6.2%	65.8%	25.5%	2,5%	98	45,798
	Spodnjeposavska	8.4%	39.6%	38.1%	13,9%	158	70,107
	Jugovzhodna Slovenija	2.2%	55.5%	32.6%	9,7%	308	137,509
	Osrednjeslovenska	3.9%	65.1%	24.2%	6,1%	1,074	494,108
	Gorenjska	3.9%	61.0%	28.6%	6,5%	446	197,734
	Notranjsko-kraška	5.9%	59.6%	27.1%	7,4%	118	50,815
VELIKOST GOSP.	Goriška	2.5%	62.3%	31.7%	3,5%	233	119,045
	Obalno-kraška	8.3%	64.4%	25.7%	1,6%	246	105,102
	1 član	9.7%	39.3%	39.1%	12,0%	186	178,219
	2 člana	7.2%	52.7%	34.9%	5,2%	755	407,198
	3 člani	4.3%	66.2%	23.6%	5,9%	1,145	504,990
	4 člani	3.5%	66.7%	25.9%	3,9%	1,529	588,443
	5 in več članov	2.4%	59.1%	34.3%	4,2%	1,086	314,729
skupaj		4.8%	60.1%	29.7%	5.4%	4,701	1,993,578

3.3.2 Starostna struktura uporabnikov mobilnih telefonov

V spodnji tabeli so predstavljeni deleži uporabnikov mobilnih telefonov po različnih starostnih kategorijah. Starostni kategoriji, ki jo uporablja RIS (10-75 let), je najbližja kategorija 11-75 let, v kateri je po podatkih SURS v 4. četrletju 2004 76.8% uporabnikov mobilnih telefonov. Ob tem spomnimo, da rezultati RIS iz decembra 2004 kažejo na 87.8% uporabnikov mobilnih telefonov v populaciji 10-75 let.

Tabela 9: Osebna uporaba mobilnih telefonov v različnih starostnih kategorijah (vir: Anketa o delovni sili, 4. četrletje 2004, SURS, n=4,670)

starostna kategorija	% uporabnikov mobilnega telefona
16+	73.0%
0-75	70.5%
7+	72.2%
7-75	75.2%
11-75	76.8%
skupaj	67.9%

Primerjava med 4. četrletjem 2004 in 2. četrletjem 2003 kaže na porast uporabe mobilnega telefona v vseh starostnih kategorijah za približno 5%.

Tabela 10: Osebna uporaba mobilnih telefonov v različnih starostnih kategorijah, primerjava (vir: Anketa o delovni sili, 2. četrletje 2003, SURS, n=1,534; Anketa o delovni sili, 4. četrletje 2004, SURS, n=4,670)

starostna kategorija ⁸	% uporabnikov mobilnega telefona	
	2. četrletje 2003	4. četrletje 2004
0-75	65.6%	70.5%
7+	65.8%	72.2%
7-75	70.1%	75.2%
skupaj	62.6%	67.9%

⁸ Primerjamo samo tiste starostne kategorije, ki so enake v obeh časovnih točkah.

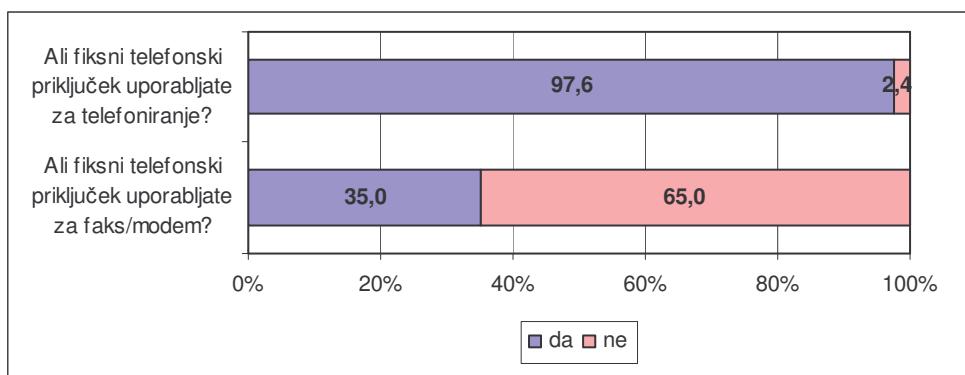
3.3.3 Uporaba fiksnega telefonskega priključka za telefoniranje oz. faks/modem

V Anketi o delovni sili sta bili respondentom zastavljeni tudi vprašanji, ali fiksni telefonski priključek uporabljajo za telefoniranje in faks/modem. Na vprašanje so odgovarjali samo tisti, ki imajo v gospodinjstvu fiksni telefonski priključek (89.8% gospodinjstev).

Vprašanji sta bili naslednji:

- »Ali fiksni telefonski priključek uporabljate za telefoniranje (vključno s sprejemanjem klicev)?« (Možna odgovora: da, ne.)
- »Ali fiksni telefonski priključek uporabljate za faks oz. modem?« (Možna odgovora: da, ne.)

Za telefoniranje uporablja fiksni telefonski priključek 97.6% respondentov, za faks/modem pa 35.0% respondentov.

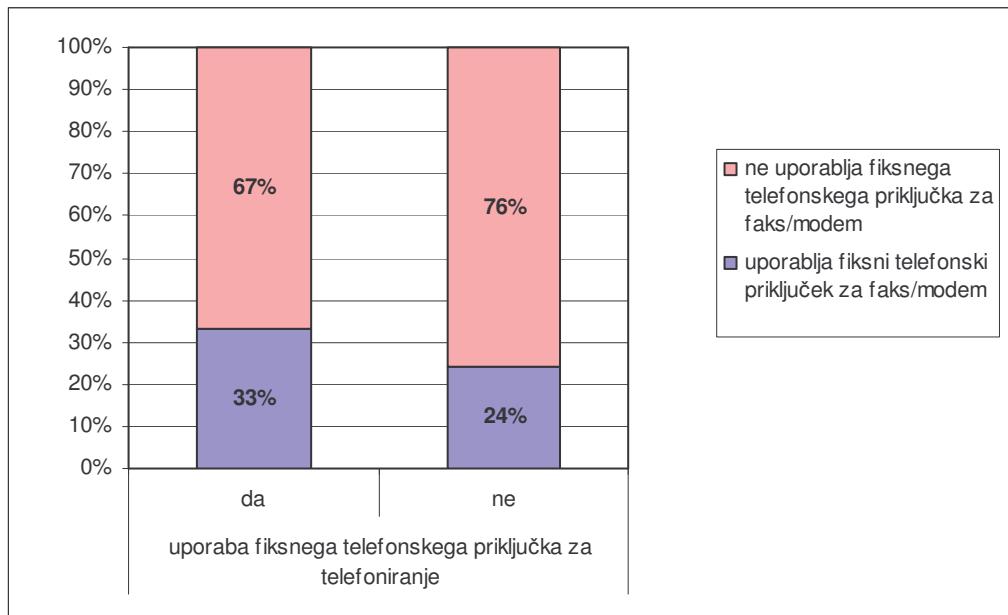

Slika 8: Osebe glede na fiksni telefon v gospodinjtvu in osebni mobilni telefon (Anketa o delovni sili, 4. četrtletje 2004, n=4,298, SURS)

Na naslednji sliki je predstavljena uporaba fiksnega telefonskega priključka za faks/modem glede na to, ali respondenti uporabljajo fiksni telefonski priključek za telefoniranje ali ne. Med tistimi, ki fiksni telefonski priključek uporabljajo za telefoniranje, je tretjina (33%) takih, ki ga uporabljajo tudi za faks/modem, med tistimi, ki pa fiksnega telefonskega priključka ne uporabljajo za telefoniranje, pa je četrtina (24%) takih, ki ga uporabljajo za faks/modem.

Med tistimi, ki fiksnega telefonskega priključka ne uporabljajo za telefoniranje, da 76% ne uporablja niti za faks/modem. V Sloveniji je torej 1.6% gospodinjstev (11,200), ki telefonski

prikluček ne uporabljajo niti za telefoniranje niti za faks/modem. Možno je, da telefonski priključek imajo, pa ga ne uporabljajo (npr. najemniki stanovanj).

Slika 9: Uporaba fiksnega telefonskega priključka za faks/modem glede na uporabo fiksnega telefonskega priključka za telefoniranje (Anketa o delovni sili, 4. četrtletje 2004, n=1,370, SURS)

Fiksni telefonski priključek kot faks/modem v večji meri uporabljajo:

- moški,
- stari do 55 let,
- osebe s končano vsaj srednjo šolo,
- osebe iz pomurske, goriške in obalno-kraške regije,
- osebe, ki živijo v gospodinjstvu, ki ima 3 člane ali več.

Tabela 11: Uporaba fiksnega telefonskega priključka za telefoniranje in faks/modem – socio-demografske značilnosti; odstotki po vrsticah, podatki so uteženi glede na osebe (Anketa o delovni sili, 4. četrletje 2004, n=4,298, SURS)

	<i>Ali fiksni telefonski priključek uporabljate za ...</i>	telefoniranje		faks/modem		skupaj n	skupaj N
		da	ne	da	ne		
		%	%	%	%		
SPOL	moški	97.4%	2.6%	36.7%	63.3%	2,140	871,654
	ženski	97.7%	2.3%	33.4%	66.6%	2,158	918,805
STAROST	0-14	97.0%	3.0%	41.4%	58.6%	548	245,990
	15-19	98.8%	1.2%	47.8%	52.2%	327	117,571
	20-25	98.7%	1.3%	46.4%	53.6%	354	137,654
	25-35	96.5%	3.5%	38.0%	62.0%	570	242,428
	35-45	98.4%	1.6%	42.3%	57.7%	632	260,473
	45-55	97.4%	2.6%	41.7%	58.3%	774	299,515
	55-65	97.3%	2.7%	24.0%	76.0%	521	206,295
	65+	97.4%	2.6%	9.9%	90.1%	572	280,533
IZOBRAZBA	osebe do 15 let	97.0%	3.0%	41.4%	58.6%	548	245,990
	osnovna šola ali manj	97.9%	2.1%	21.0%	79.0%	1,062	441,226
	poklicna šola	97.4%	2.6%	26.1%	73.9%	966	389,044
	srednja šola	97.8%	2.2%	42.9%	57.1%	1,194	489,938
	višja in visoka šola	97.3%	2.7%	53.7%	46.3%	528	224,261
REGIJA	Pomurska	100.0%	0.0%	49.0%	51.0%	296	107,802
	Podravska	97.5%	2.5%	21.2%	78.8%	717	266,552
	Koroška	96.3%	3.7%	22.5%	77.5%	151	67,005
	Savinjska	92.2%	7.8%	23.0%	71.0%	525	230,371
	Zasavska	100.0%	0.0%	15.6%	84.4%	83	35,845
	Spodnjeposavska	96.4%	3.6%	36.3%	63.7%	120	62,094
	Jugovzhodna Slovenija	98.2%	1.8%	32.8%	67.2%	321	131,124
	Osrednjeslovenska	98.4%	1.6%	41.0%	59.0%	1,091	451,058
	Gorenjska	100.0%	0.0%	37.0%	63.0%	408	177,747
	Notranjsko-kraška	100.0%	0.0%	22.5%	77.5%	106	48,651
	Goriška	100.0%	0.0%	48.6%	51.4%	229	111,261
VELIKOST GOSP.	Obalno-kraška	95.4%	4.6%	47.5%	52.5%	251	100,948
	1 član	95.8%	4.2%	13.8%	86.2%	124	126,563
	2 člana	96.8%	3.2%	21.3%	78.7%	751	405,239
	3 člani	97.3%	2.7%	34.2%	65.8%	1,017	446,522
	4 člani	98.6%	1.4%	45.1%	54.9%	1,360	502,856
	5+	98.0%	2.0%	46.2%	53.8%	1,046	309,279
skupaj		97,6%	2,4%	35,0%	65,0%	4,298	1,790,459

3.3.4 Klici na mobilni telefon vs. klici na fiksni telefon

Na osnovi sodelovanja s Bureau of Labor Statistics, ki v ZDA izvaja anketo o delovni sili (Current Population Survey), je bilo tudi v ADS, ki jo izvaja SURS, respondentom zastavljeno vprašanje o deležu klicev, ki jih opravijo prek mobilnega telefona. Vprašanje se je glasilo takole:

»Če upoštevate vse zasebne telefonske klice, ki jih sprejmete na fiksni in mobilni telefon v tipičnem delovnem dnevu, kolikšen delež vseh klicev sprejmete na mobilni telefon?«

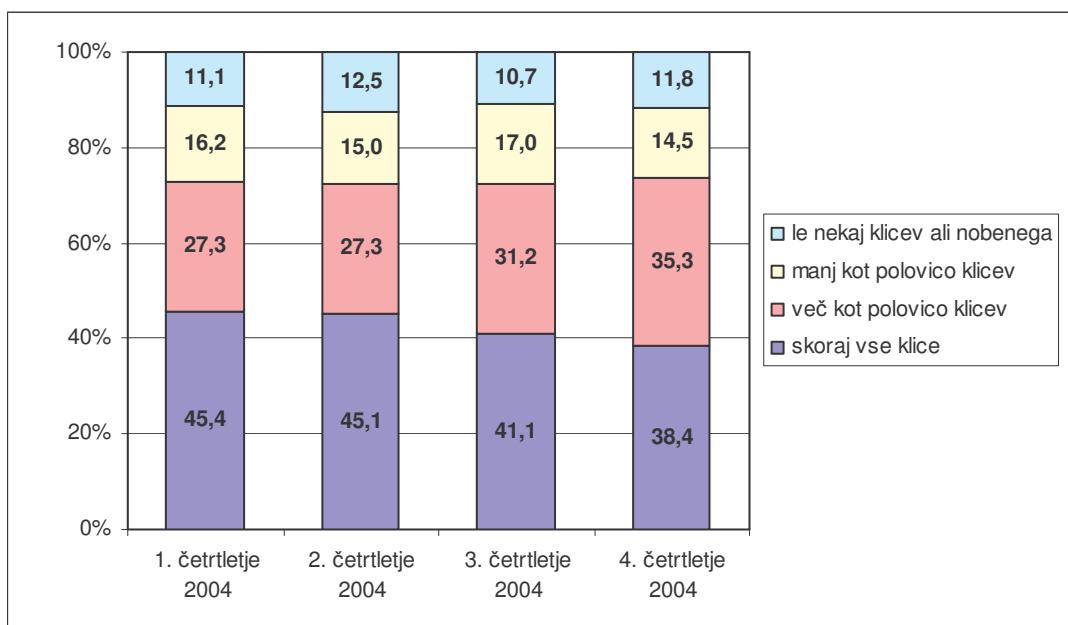
Možni odgovori: *skoraj vse klice,*

več kot polovico klicev,

manj kot polovico klicev,

le nekaj klicev ali nobenega.

V letu 2004 je (po zaporednih četrtletjih) naraščal delež oseb, ki sprejmejo na mobilni telefon več kot polovico klicev. Verjetno se je delež tistih, ki prejmejo na mobilni telefon več kot polovico klicev, povečeval na račun tistih, ki na mobilni telefon prejmejo skoraj vse klice.

Slika 10: Delež sprejetih klicev na mobilni telefon v primerjavi s fiksnim telefonom (Anketa o delovni sili, SURS)

Večji delež klicev na mobilni telefon sprejmejo:

- moški,
- mlajši,
- bolj izobraženi.

Tabela 12: Delež klicev na mobilnem telefonu – socio-demografske značilnosti; odstotki po vrsticah, podatki so uteženi glede na osebe (Anketa o delovni sili, 4. četrletje 2004, n=3,218, SURS)

Če upoštevate vse zasebne telefonske klice, ki jih sprejmete na fiksni in mobilni telefon v tipičnem delovnem dnevu, kolikšen delež vseh klicev sprejmete na mobilni telefon?		skoraj vse klice	več kot polovico klicev	manj kot polovico klicev	le nekaj klicev ali nobenega	skupaj	skupaj
		%	%	%	%	n	N
SPOL	moški	47.0%	34.0%	9.9%	9,1%	1,690	706,548
	ženski	35.5%	34.9%	17.0%	12,6%	1,528	647,581
STAROST	0-14	39.2%	27.6%	17.4%	15,8%	218	102,508
	15-19	59.6%	32.1%	6.7%	1,6%	324	116,300
	20-25	68.6%	23.7%	5.7%	2,0%	364	146,567
	25-35	62.4%	28.8%	5.0%	3,8%	592	264,075
	35-45	34.6%	43.1%	12.3%	10,0%	573	246,538
	45-55	27.6%	41.2%	19.9%	11,3%	639	254,485
	55-65	18.6%	36.0%	20.6%	24,8%	323	131,318
IZOBRAZBA	65+	7.6%	34.1%	26.6%	31,7%	185	92,339
	osebe do 15 let	39.2%	27.6%	17.4%	15,8%	218	102,508
	osnovna šola ali manj	39.1%	34.8%	13.9%	12,2%	640	261,718
	poklicna šola	40.9%	33.9%	12.6%	12,6%	763	313,871
	srednja šola	45.6%	33.5%	12.0%	9,0%	1,108	461,608
	višja in visoka šola	37.6%	40.1%	14.3%	8,0%	489	214,424
	Pomurska	13.6%	59.6%	21.2%	5,6%	187	71,845
REGIJA	Podravska	44.5%	25.1%	12.8%	17,6%	537	190,382
	Koroška	53.9%	20.6%	13.8%	11,6%	100	48,988
	Savinjska	45.0%	37.4%	9.8%	7,8%	405	183,415
	Zasavska	49.9%	33.8%	4.4%	11,9%	72	34,233
	Spodnjeposavska	32.3%	48.8%	12.3%	6,6%	70	40,572
	Jugovzhodna Slovenija	52.5%	30.5%	9.8%	7,2%	234	94,566
	Osrednjeslovenska	40.5%	35.9%	13.9%	9,7%	853	360,145
	Gorenjska	39.2%	38.8%	13.5%	8,5%	313	140,543
	Notranjsko-kraška	28.1%	30.2%	29.3%	12,4%	77	32,919
	Goriška	42.0%	32.9%	13.0%	12,1%	173	81,078
VELIKOST GOSP.	Obalno-kraška	46.1%	21.6%	13.6%	18,7%	197	75,443
	1 član	14.1%	61.9%	7.0%	17,1%	91	96,246
	2 člana	38.1%	31.5%	17.6%	12,8%	495	277,743
	3 člani	47.0%	32.7%	10.8%	9,5%	838	377,041
	4 člani	46.2%	31.0%	14.0%	8,8%	1,101	399,966
	5+	39.7%	35.5%	13.4%	11,4%	693	203,134
skupaj		41,5%	34.4%	13.3%	10.8%	3,218	1,354,130

3.4 Anketa o uporabi IKT (SURS)

Anketo o uporabi informacijsko – komunikacijske tehnologije (IKT) je v aprilu 2004 izvedel Statistični urad RS. V anketi je sodelovalo 1,455 oseb, starih od 16 do 75 let. Anketiranje se je izvajalo na terenu (gre za osebno anketiranje).

Z raziskovanjem so ugotavljeni, kako razširjena je uporaba računalnikov in drugih informacijsko-komunikacijskih naprav, koliko slovenske populacije dostopa do interneta in za katere namene ga uporablja. Omenjeno raziskovanje so na Statističnem uradu RS v letu 2004 izvajali prvič; pri tem so se ravnali po priporočilih Eurostata, evropskega statističnega urada, zato so rezultati mednarodno primerljivi. Enaka raziskovanja namreč izvajajo v vseh državah članicah EU. Mednarodne primerjave Eurostat so v poglavju 9.1.

SURS-ovo vprašanje o posedovanju IKT v gospodinjstvu je bilo naslednje:

»Ali uporabljate vi ali kateri izmed članov vašega gospodinjstva...?«, kar so v poročilu interpretirali kot, da posamezno gospodinjstvo ima to napravo ali ne. V nadaljevanju predstavljamo samo rezultate za posedovanje mobilnega telefona v gospodinjstvu.

Z uteževanjem so izračunali nepristranske ocene in dosegli reprezentativnost vzorca za ciljno populacijo. Uteži, izračunane za gospodinjstva, so razširili na populacijo gospodinjstev, ki so bila zajeta v popis 2002, in sicer gospodinjstev, v katerih je živela vsaj ena oseba, stara od 16 do 74 let. Takih gospodinjstev je bilo v Sloveniji ob omenjenem popisu 641,364.

Po podatkih Ankete o uporabi IKT 2004 je v Sloveniji 87% gospodinjstev, ki imajo mobilni telefon (558,000 gospodinjstev). Delež gospodinjstev z mobilnim telefonom se ujema z rezultati ADS 2003, ki smo jo predstavili v poglavju 3.2.

3.5 Primerjava rezultatov raziskav

Tabela 13: Osebe in gospodinjstva glede na posedovanje mobilnega telefona; primerjava

raziskava	čas izvedbe	starostna skupina	osebe	gospodinjstva
RIS	december 2004	10 – 75 let	88%	93%
ADS 2003	2. četrletje 2003	10 – 75 let	72.4%	/
ADS 2004	4. četrletje 2004	11 – 75 let	76.8%	/
ADS 2003	2. četrletje 2003	celotna populacija	62.6%	87.2%
ADS 2004	1. četrletje 2004	celotna populacija	65.0%	87.2%
ADS 2004	2. četrletje 2004	celotna populacija	65.5%	87.8%
ADS 2004	3. četrletje 2004	celotna populacija	65.1%	87.5%
ADS 2004	4. četrletje 2004	celotna populacija	67.9%	88.4%
IKT-SURS	april 2004	16 – 74 let	/	87%
DELO ⁹	januar 2005	/	91%	/

Izkaže se (Tabela 13), da je po podatkih RIS v populaciji 10-75 let 88% oseb, ki uporabljajo mobilni telefon (kar v grobem potrjuje tudi Delova anketa – 91%). Podatki SURS pa kažejo bistveno nižji delež uporabnikov mobilnih telefonov.

Če pa gledamo delež dosegljivosti na mobilni telefon v gospodinjstvu, pa se razlike med raziskavami zmanjšajo.

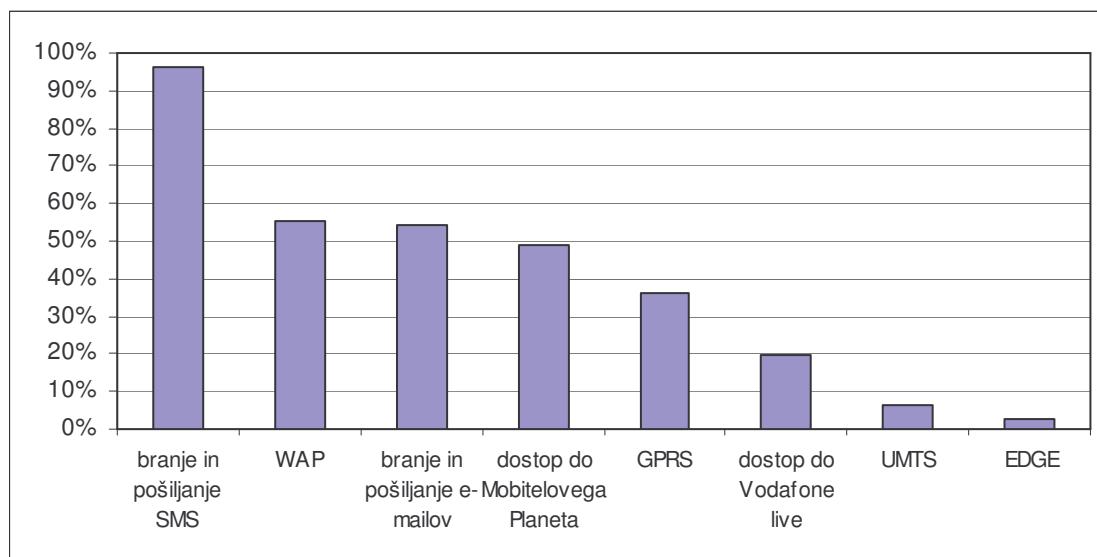
⁹ Vir: Delo IT, 28.1.2005

4 Uporaba storitev mobilnih telefonov

Respondente, ki imajo svoj mobilni aparat, smo vprašali, če imajo na svojem mobilnem aparatu možnosti za različne storitve, ki jih omogočajo mobilni aparati (Tabela 14 in Slika 11). Skoraj vsi uporabniki mobilnih aparatov imajo možnost branja in pošiljanja SMS sporočil (96.3%), več kot polovica respondentov ima tudi možnost branja in pošiljanja e-mailov. Skoraj polovica (48.8%) pa jih ima možnost dostopa do Mobitelovega Planeta, petina (19.2%) pa do Vodafone Live.

Tabela 14: Možnosti za uporabo različnih storitev na mobilnih telefonih (RIS, december 2004)

<i>Ali imate na vašem mobilnem aparatu (mobilnih aparatih) naslednje možnosti...</i>	da (%)	da (n)	skupaj (n)	abs. št. (N)
branje in pošiljanje SMS	96.3%	472	490	1,440,648
WAP	55.5%	253	456	830,280
branje in pošiljanje e-mailov	54.3%	250	460	812,328
dostop do Mobitelovega Planeta	48.8%	221	453	730,048
GPRS	36.2%	161	445	541,552
dostop do Vodafone live	19.5%	87	447	291,720
UMTS	6.2%	27	436	92,752
EDGE	2.6%	11	428	38,896

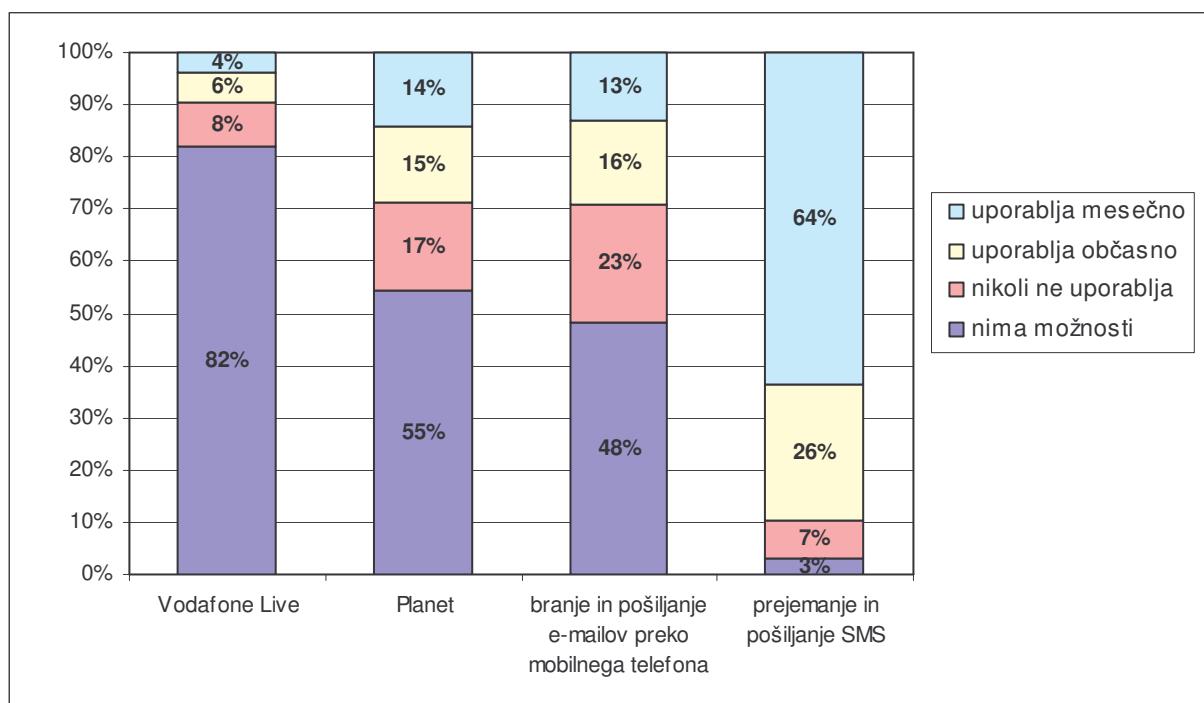
Slika 11: Možnosti za uporabo različnih storitev na mobilnih telefonih (RIS, december 2004)

Respondente, ki imajo možnost branja in pošiljanja SMS sporočil ter e-mailov ali imajo dostop do Planeta in Vodafone Live, smo vprašali tudi, kako pogosto jih uporabljam. Največ jih dnevno bere in pošilja SMS sporočila (36%). Med respondenti, ki imajo možnost dostopa

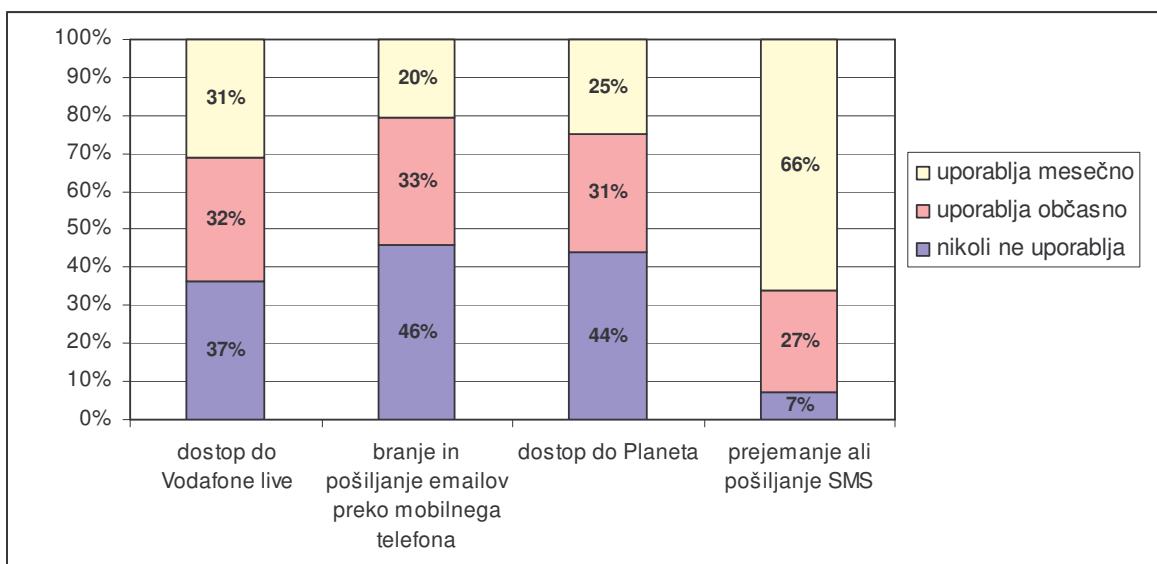
do Mobitelovega Planeta, je slaba tretjina (31%) takih, ki do Planeta dostopajo vsaj mesečno, slaba tretjina (32%) uporablja Planet občasno, dobra tretjina (37%) pa nikoli. Nekoliko manj uporabnikov pa ima Simobilov Vodafone Live. Med respondenti, ki imajo možnost dostopati do Vodafone Live, je dobra petina (21%) mesečnih obiskovalcev Vodafone Live, tretjina (31%) jih občasno dostopa, slaba polovica (44%) pa nikoli ne dostopa do Vodafone Live, čeprav imajo to možnost na svojem mobilnem aparatu.

Tabela 15: Pogostost uporabe različnih storitev na mobilnih telefonih (RIS, december 2004)

Kako pogosto pa uporabljate...	nikoli	občasno	mesečno	tedensko	dnevno	skupaj	n
dostop do Planeta	37%	32%	14%	15%	2%	100%	219
dostop do Vodafone live	46%	33%	9%	9%	3%	100%	87
branje in pošiljanje emailov preko mobilnega telefona	44%	31%	10%	8%	6%	100%	250
prejemanje ali pošiljanje SMS	7%	27%	8%	22%	36%	100%	470

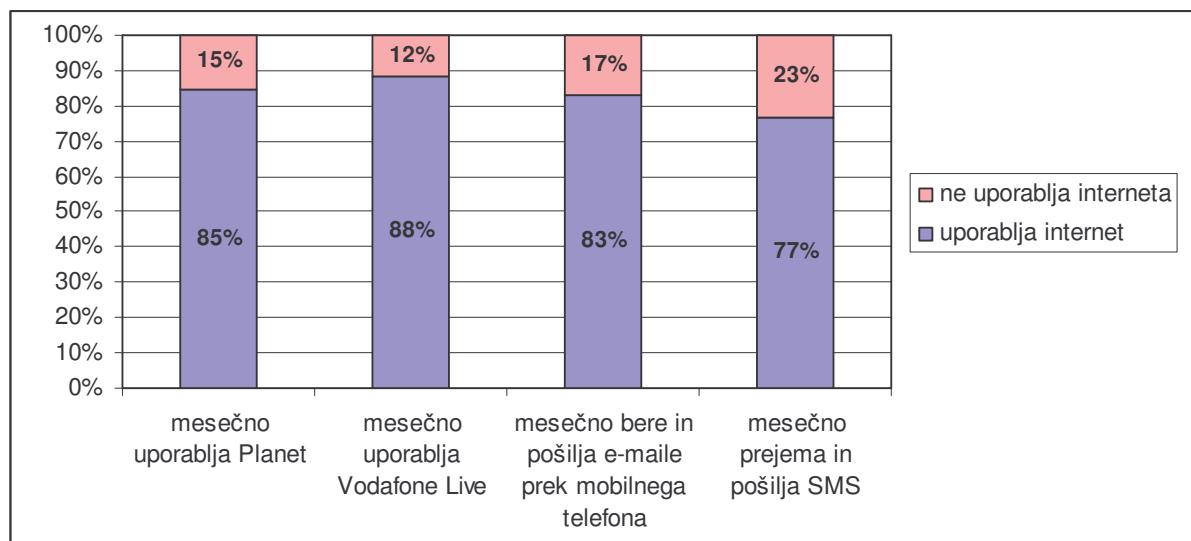

Slika 12: Pogostost in možnost branja in pošiljanja SMS sporocil, branja in pošiljanja emailov preko mobilnega telefona ter pogostost in možnost uporabe Mobitelovega Planeta in Simobilovega Vodafone Live med uporabniki mobilnih telefonov (RIS, december 2004)

Slika 13: Pogostost branja in pošiljanja SMS sporočil, branja in pošiljanja emailov preko mobilnega telefona ter pogostost uporabe Mobitelovega Planeta in Simobilovega Vodafone Live tistimi respondenti, ki imajo to možnost na svojem mobilnem telefonu (RIS, december 2004)

Preverili smo še pogostost uporabe interneta glede na uporabo različnih storitev mobilnih telefonov (Slika 14). Med mesečnimi uporabniki Planeta je 85% takih, ki uporabljajo internet, 15% respondentov, ki mesečno uporablja Planet, pa interneta ne uporablja. Največ neuporabnikov interneta (23%) je med respondenti, ki pošiljajo in pišejo SMS sporočila.

Slika 14: (Ne)poraba interneta glede uporabe različnih storitev prek mobilnih telefonov med respondenti, ki mesečno uporabljajo posamezno storitev na mobilnem telefonu (RIS, december 2004)

5 PC dostop vs. mobilni dostop do interneta - RIS-uporabniki

Mesečne uporabnike interneta (pri tem seveda izpuščamo vse tiste, ki izjavljajo, da niso uporabniki interneta, čeprav morda uporabljam npr. multimedijiški portal Planet) smo vprašali, kako pogosto dostopajo do interneta:

- preko osebnega računalnika,
- preko mobilnega aparata.

Seveda gre tu samo za mesečne uporabnike interneta, ki sebe prepoznavajo kot uporabnike interneta (v nadaljevanju jih poimenujemo RIS-uporabniki interneta), ki jih je po podatkih RIS okoli 50%. Pri mobilnih uporabnikih interneta gre torej tukaj le za uporabo tistih, ki jo sploh percepirajo kot uporabo interneta. Kasneje (poglavlje 6) obravnavamo tudi vse tiste, ki dejansko uporabljam mobilni dostop (npr. multimedijiški portal Planet), vendar se na klasično vprašanje o uporabi interneta (*»Ali vi osebno uporabljate internet... pri tem mislimo elektronsko pošto, www, ftp, WAP ali katerokoli drugo internetno storitev, pri čemer lahko dostopate preko katerekoli naprave (računalnik, mobilni telefon, dlančnik, TV...)?«*) ne prepoznavajo kot uporabniki interneta.

Preko osebnega računalnika dostopa do interneta 96% mesečnih uporabnikov interneta, preko mobilnega aparata pa 30% mesečnih uporabnikov interneta. Pogostost dostopa na omenjena načina pa je podrobnejše podana v naslednji tabeli (Tabela 16).

Tabela 16: Način dostopa do interneta (RIS, december 2004)

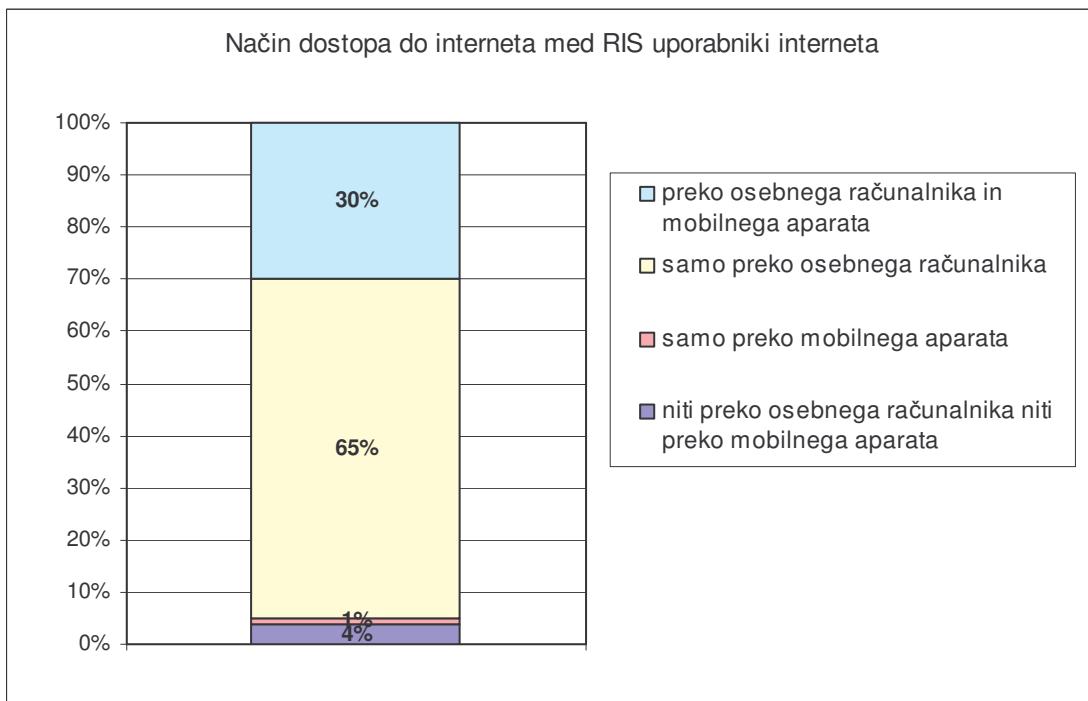
<i>Kako pogosto dostopate do interneta...</i>	preko osebnega računalnika		preko mobilnega aparata	
	%	n	%	n
večkrat dnevno	36%	102	2%	5
skoraj vsak dan	17%	47	4%	11
nekajkrat tedensko	31%	87	9%	25
nekajkrat mesečno	11%	31	15%	43
manj kot 1 krat na mesec	0%	1	7%	21
sploh ne dostopam na ta način	4%	12	63%	181
skupaj	100%	280	100%	286

Respondente, ki dostopajo do interneta preko osebnega računalnika, smo vprašali, iz koliko različnih računalnikov dostopajo do interneta v tipičnem delovnem dnevu. V povprečju respondenti dostopajo iz 1.9 računalnika ($n=64$).

Zanima nas tudi, kakšen je delež respondentov (uporabnikov interneta po klasični definiciji RIS), ki dostopajo na oba načina: preko osebnega računalnika in preko mobilnega aparata. Slaba tretjina (30%) jih mesečno dostopa do interneta tako preko osebnega računalnika kot tudi prek mobilnega aparata (Tabela 17, Slika 15). Izkazalo se je, da manjši delež respondentov ne dostopa do interneta niti prek osebnega računalnika niti prek mobilnega aparata, zato bi veljalo v naslednjih raziskavah respondentu povprašati tudi o dostopu prek prenosnega računalnika, dlančnika, ipd., možno pa je tudi, da gre pri tem za kakšno napako.

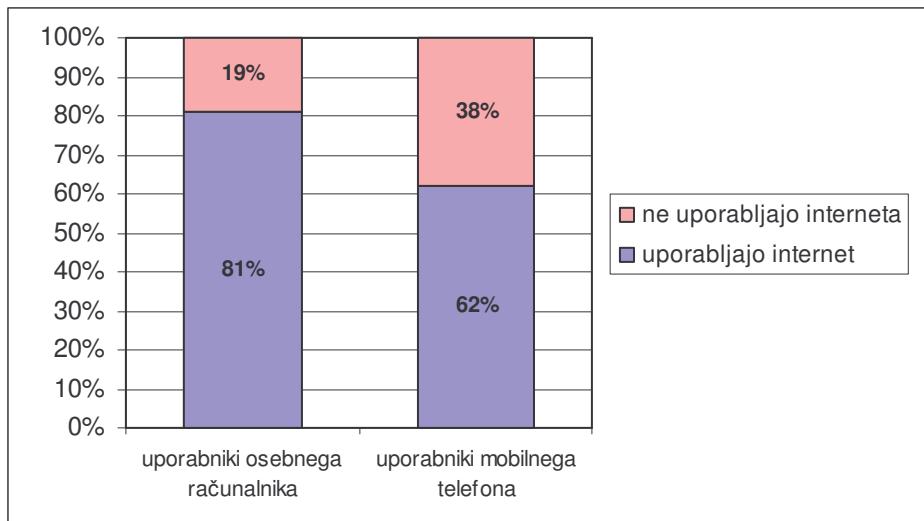
Tabela 17: Kontingenčna tabela za način dostopa do interneta med RIS-uporabniki interneta (RIS, december 2004, n=277)

		preko mobilnega aparata		skupaj
		mesečno	redkeje kot mesečno oz. ne dostopa na ta način	
preko osebnega računalnika	mesečno	30%	65%	95%
	redkeje kot mesečno oz. ne dostopa na ta način	1%	4%	5%
	skupaj	31%	69%	100%

Slika 15: Način dostopa do interneta med RIS-uporabniki interneta (RIS, december 2004, n=277)

Poglejmo si še, kakšen delež RIS-uporabnikov osebnega računalnika in uporabnikov mobilnega telefona sploh dostopa do interneta (Slika 16).

Slika 16: RIS-uporabniki in neuporabniki interneta med uporabniki osebnega računalnika in uporabniki mobilnega telefona (RIS, december 2004)

Med uporabniki osebnega računalnika uporablja internet štiri petine respondentov (81%), med uporabniki mobilnega telefona pa je slabi dve tretjini (62%) uporabnikov interneta.

Še enkrat poudarimo, da smo v tem poglavju govorili o RIS-uporabnikih interneta, torej tistih, ki so na izrecno vprašanje o uporabi interneta odgovorili pritrilno. RIS-uporabniki interneta, ki dostopajo do interneta preko mobilnega aparata, so torej tisti, ki so se samoopredelili za uporabnike interneta in obenem sebe percepirajo kot uporabnike interneta preko mobilnega aparata.

6 Mobilni dostop do interneta

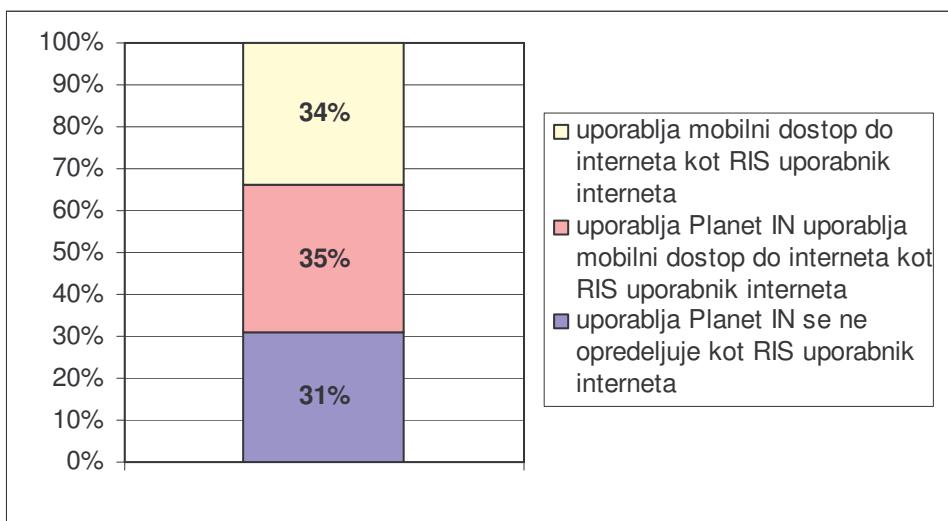
V poglavju 5 smo si ogledali dostop do interneta preko osebnega računalnika in mobilnega telefona zgolj med RIS-uporabniki interneta. Zdaj pa si poglejmo še celotno dejansko uporabo mobilnega dostopa do interneta v populaciji 10-75 let. Za uporabnike mobilnega dostopa do interneta bomo šteli respondentne, ki vsaj mesečno uporablja vsaj eno od naslednjih storitev mobilne telefonije:

- multimedijski WAP portal Planet,
- multimedijski WAP portal Vodafone Live,
- elektronska pošta na mobilnem telefonu.

Splošno o uporabi storitev mobilne telefonije smo pisali že v poglavju 4 (Uporaba storitev mobilnih telefonov).

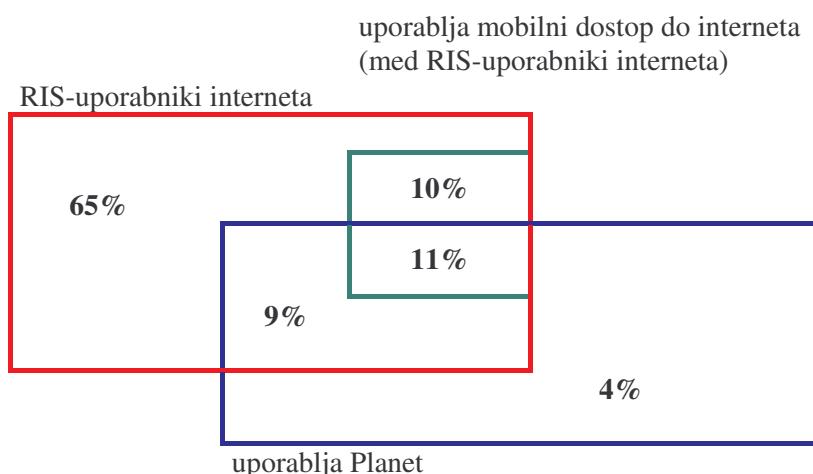
6.1 Planet

Najprej bomo predstavili mesečne uporabnike multimedijskega WAP portala Planet. Pogledali smo si presek med respondenti, ki uporablja mobilni dostop do interneta kot RIS-uporabniki interneta in uporabniki Planeta (Slika 17). *Pri tem poudarimo, da so vsi ti respondenti RIS-uporabniki interneta.* Dobra tretjina (35%) jih hkrati uporablja mobilni dostop do interneta in uporablja Planet, tretjina (34%) jih uporablja samo mobilni dostop do interneta (ne uporablja pa Planeta), slaba tretjina (31%) pa jih izjavlja, da uporablja samo Planet, ne pa tudi mobilni dostop do interneta. Poleg tistih, ki poročajo o mobilnem dostopu do interneta, dejansko uporablja mobilni dostop še polovica tistih, ki poročajo o uporabi mobilnega dostopa. Slaba tretjina (31%) tistih, ki uporablja mobilni dostop, ne prepoznavajo, da gre za uporabo interneta. Pri tem povejmo, da se je izkazalo, da nekateri uporabniki Planeta izjavljajo, da ne dostopajo do interneta (pri uporabi Planeta ne prepoznavajo, da v bistvu gre za uporabo interneta).

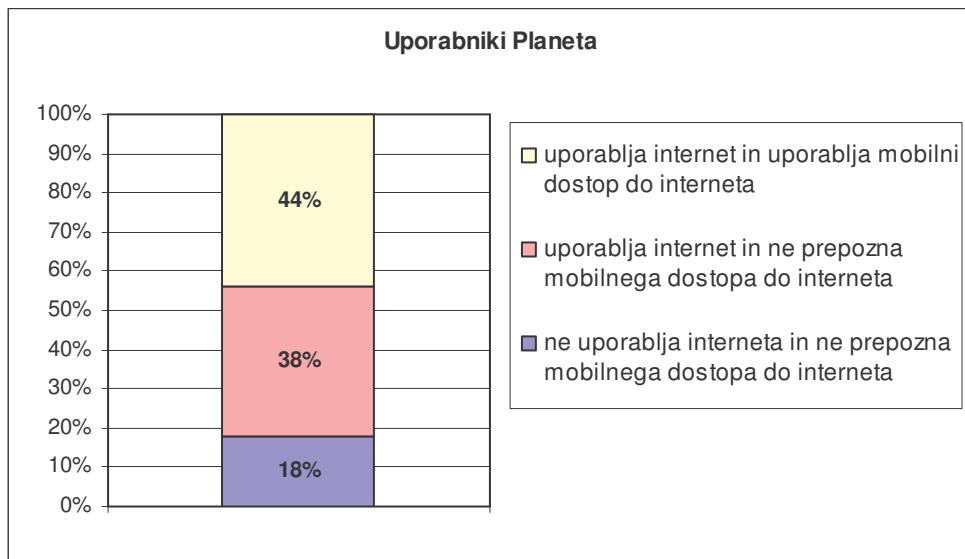
Slika 17: Uporablja mobilni telefon za dostop do interneta – uporablja Planet; med RIS uporabniki interneta (RIS, december 2004, n=340)

Oglejmo si še, kako je z RIS-uporabniki interneta, uporabniki Planeta in RIS-uporabniki interneta, ki uporabljajo mobilni aparat za dostop do interneta (Slika 18). Dobra desetina (11%) jih izjavlja, da uporabljajo internet in uporablja Planet in uporablja mobilni telefon za dostop do interneta. Dve tretjini (65%) jih uporablja samo internet, ne uporabljajo pa Planeta in mobilnega dostopa do interneta. Še posebej zanimiva skupina so pa tisti respondenti (4%), ki uporabljajo Planet, hkrati pa izjavljajo, da ne uporabljajo interneta in ne uporabljajo mobilnega dostopa do interneta. Gre za kontradiktorne izjave respondentov: verjetno uporabe Planeta ne percepirajo kot uporabe interneta.

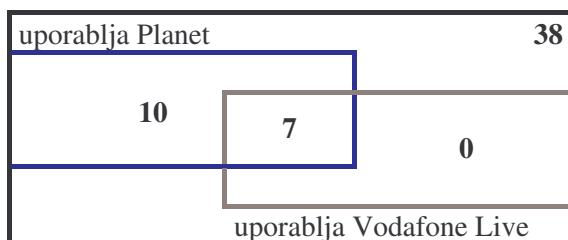
Slika 18: Uporablja internet – uporablja Planet - uporablja mobilni telefon za dostop do interneta; med RIS-uporabniki interneta in uporabniki Planeta (RIS, december 2004, n=1,116)

Zdaj pa si poglejmo še, kako je z uporabniki Planeta (Slika 19). Med uporabniki Planeta 44% respodnentov, ki izjavljajo, da uporablja Planet in uporablja internet ter uporablja mobilni telefon za dostop do interneta. Dobra tretjina uporabnikov Planeta pa uporablja Planet in uporablja Planet, hkrati pa tudi izjavljajo, da ne uporablja mobilnega dostopa do interneta. Slaba petina (18%) uporabnikov Planeta pa izjavlja, da uporablja Planet, vendar pa ne uporablja interneta in ne uporablja mobilnega dostopa do interneta.

Slika 19: Vrste mesečnih uporabnikov Planeta; med RIS (ne)uporabniki interneta (RIS, december 2004, n=272)

Zanimal nas je tudi presek med mesečnimi uporabniki Planeta in mesečnimi uporabniki Vodafone Live. Med 55 respondenti, ki uporablja tako Planet kot tudi Vodafone Live, je največ (38) takih, ki niti Planeta niti Vodafone Live ne obiskujejo mesečno. Mesečno uporablja Planet in Vodafone Live 7 respondentov. Zaradi majhnega števila enot gre le za ilustrativne ocene.

Slika 20: Uporablja Planet – uporablja Vodafone Live, število enot v vzorcu; med respondenti, ki imajo na mobilnem telefonu možnost dostopa do Planeta in Vodafone Live (RIS, december 2004, n=55)

V naslednji tabeli (Tabela 18) je prikazana pogostost uporabe Planeta pri respondentih, ki imajo dostop do Planeta. Prikazani so odstotki po vrsticah, kar pomeni, da nas zanimajo socio-demografske značilnosti mesečnih in občasnih uporabnikov Planeta ter respondentov, ki nikoli ne uporablja Planeta, čeprav imajo dostop do Planeta. Med mesečnimi uporabniki Planeta je enak delež moških in žensk (31%), med tistimi, ki pa nikoli ne obiskujejo Planeta, pa je več žensk (52%) kot moških (27%). Mesečnih uporabnikov Planeta je največ med respondenti, starimi od 20 do 29 let, s višanjem starosti pa narašča delež respondentov, ki nikoli ne uporablja Planeta. Med mesečnimi uporabniki Planeta izstopajo predvsem šolajoči respondenti, med respondenti, ki pa nikoli ne dostopajo do Planeta, pa je največ nezaposlenih/brezposelnih in upokojencev.

Tabela 18: Demografske značilnosti za pogostost uporabe Planeta pri respondentih, ki imajo dostop do Planeta; struktura po vrsticah (RIS, december 2004, n=218)

<i>Kako pogosto uporabljate Planet?</i>		<i>mesečno</i>	<i>občasno</i>	<i>nikoli</i>	<i>skupaj</i>
SPOL	moški	31%	42%	27%	100%
	ženski	31%	17%	52%	100%
STAROST	do 19	33%	40%	27%	100%
	20 do 29	50%	22%	29%	100%
	30 do 49	21%	36%	42%	100%
	nad 49	21%	25%	54%	100%
IZOBRAZBA	osnovna šola	33%	20%	47%	100%
	poklicna šola	27%	31%	42%	100%
	srednja šola	27%	38%	35%	100%
	višja in visoka šola	28%	26%	45%	100%
	šolajoči	39%	38%	23%	100%
REGIJA	osrednja Slovenija	35%	32%	32%	100%
	vzhodno štajerska (MB)	25%	32%	43%	100%
	savinjska (CE)	34%	36%	30%	100%
	gorenjska	48%	27%	25%	100%
	goriška	33%	33%	34%	100%
	obalna	28%	34%	37%	100%
	dolenjska	25%	29%	46%	100%
	Prekmurje	6%	31%	62%	100%
STATUS	zaposleni	29%	35%	36%	100%
	nezaposleni/brezposelni	22%	4%	74%	100%
	upokojenci	26%	9%	65%	100%
	šolajoči	39%	38%	23%	100%
INTERNET UPORABLJA OD...	1996 in prej	34%	39%	26%	100%
	1997 - 1998	28%	36%	36%	100%
	1999 - 2000	35%	30%	35%	100%
	2001 - 2002	38%	42%	21%	100%
	2003 in kasneje	40%	44%	16%	100%
n		68	70	80	218

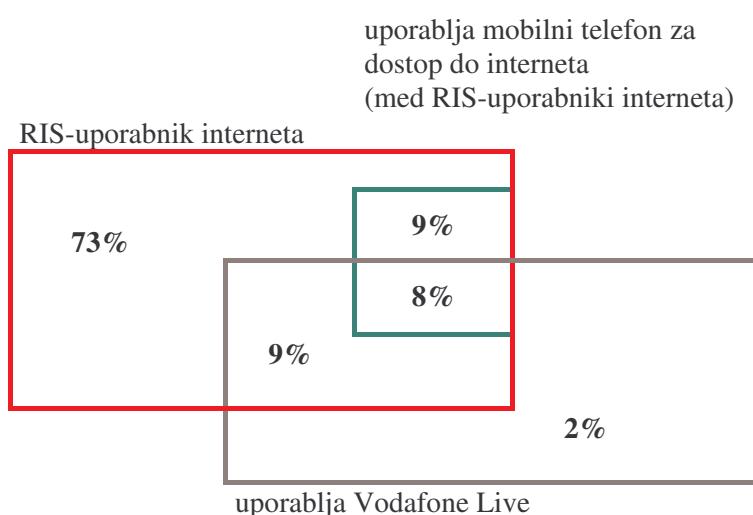
Tabela 19: Demografske značilnosti za pogostost uporabe Planeta pri respondentih, ki imajo dostop do Planeta; struktura po stolpcih (RIS, december 2004, n=218)

<i>Kako pogosto uporabljate Planet?</i>		mesečno	občasno	nikoli
SPOL	moški	62%	80%	45%
	ženski	38%	20%	55%
	skupaj	100%	100%	100%
STAROST	do 19	23%	27%	16%
	20 do 29	41%	17%	20%
	30 do 49	29%	48%	49%
	nad 49	7%	8%	15%
	skupaj	100%	100%	100%
IZOBRAZBA	osnovna šola	11%	6%	13%
	poklicna šola	21%	23%	28%
	srednja šola	19%	25%	20%
	višja in visoka šola	16%	14%	21%
	šolajoči	33%	31%	17%
	skupaj	100%	100%	100%
REGIJA	osrednja Slovenija	38%	33%	30%
	vzhodno štajerska (MB)	17%	21%	25%
	savinjska (CE)	15%	15%	11%
	gorenjska	10%	5%	4%
	goriška	7%	6%	6%
	obalna	7%	8%	8%
	dolenjska	6%	6%	8%
	Prekmurje	1%	5%	8%
	skupaj	100%	100%	100%
STATUS	zaposleni	57%	66%	60%
	nezaposleni/brezposelni	5%	1%	13%
	upokojenci	5%	2%	10%
	šolajoči	33%	31%	17%
	skupaj	100%	100%	100%
INTERNET UPORABLJA OD...	1996 in prej	17%	18%	15%
	1997 - 1998	15%	18%	22%
	1999 - 2000	37%	30%	44%
	2001 - 2002	20%	21%	13%
	2003 in kasneje	12%	13%	6%
	skupaj	100%	100%	100%
n		68	70	80

V Tabeli 19 pa so prikazani odstotki po stolpcih, kar pomeni, da primerjamo pogostost uporabe Planeta po socio-demografskih značilnostih. Med mesečnimi uporabniki interneta je skoraj dve tretjini moških (62%) in dobra tretjina žensk (38%). Glede na starost je največ mesečnih in občasnih uporabnikov Planeta med respondenti, starimi do 19 let, največ tistih, ki nikoli ne uporabljajo Planeta, pa je med respondenti, starimi nad 49 let. Glede na status pa je največ mesečnih in občasnih uporabnikov Planeta med šolajočimi.

6.2 Vodafone Live

Na naslednji sliki (Slika 21) pa je presek med RIS-uporabniki interneta, mesečnimi uporabniki Vodafone Live in RIS-uporabniki interneta, ki uporabljajo mobilni dostop do interneta. Struktura je podobna kot na sliki 18, kjer so nas zanimali uporabniki Planeta, le da je tu večji delež respondentov (73%), ki mesečno uporabljajo internet, vendar pa mesečno ne uporabljajo Vodafone Live in ne uporabljajo mobilnega telefona za dostop do interneta.

Slika 21: Uporablja internet – uporablja Vodafone Live - uporablja mobilni telefon za dostop do inteneta; med RIS-uporabniki interneta in mesečnimi uporabniki Vodafone Live (RIS, december 2004, n=368)

Poglejmo si še demografsko strukturo respondentov, ki imajo dostop do Simobilovega Vodafone Live. Podatke bomo zopet predstavili na dva načina: glede na strukturo po stolpcih in glede na strukturo po vrsticah. Poudarjamo, da so ocene zgolj informativne zaradi majhnega števila enot.

Tabela 20: Demografske značilnosti za pogostost uporabe Vodafone Live pri respondentih, ki imajo dostop do Vodafone Live; struktura po vrsticah (RIS, december 2004, n=87)

<i>Kako pogosto uporabljate Vodafone Live?</i>		mesečno	občasno	nikoli	skupaj
SPOL	moški	18%	40%	42%	100%
	ženski	23%	27%	50%	100%
STAROST	do 19	31%	27%	42%	100%
	20 do 29	49%	19%	31%	100%
	30 do 49	9%	42%	49%	100%
	nad 49	12%	31%	57%	100%
IZOBRAZBA	osnovna šola	17%	35%	49%	100%
	poklicna šola	17%	39%	44%	100%
	srednja šola	24%	34%	43%	100%
	višja in visoka šola	37%	34%	29%	100%
	šolajoči	23%	34%	43%	100%
REGIJA	osrednja Slovenija	10%	39%	51%	100%
	vzhodno štajerska (MB)	9%	54%	37%	100%
	savinjska (CE)	85%	0%	15%	100%
	gorenjska	11%	19%	69%	100%
	goriška	36%	42%	22%	100%
	obalna	23%	14%	64%	100%
	dolenjska	0%	22%	78%	100%
	Prekmurje	19%	35%	46%	100%
STATUS	zaposleni	13%	21%	66%	100%
	nezaposleni/brezposelni	14%	32%	54%	100%
	upokojenci	37%	34%	29%	100%
	šolajoči	8%	13%	79%	100%
INTERNET UPORABLJA OD...	1996 in prej	40%	23%	37%	100%
	1997 - 1998	18%	56%	26%	100%
	1999 - 2000	32%	33%	35%	100%
	2001 - 2002	29%	71%	0%	100%
	2003 in kasneje	18%	40%	42%	100%
	n	18	29	40	87

V Tabela 20 je prikazana pogostost uporabe Vodafone Live pri respondentih, ki imajo dostop do Vodafone Live. Prikazani so odstotki po vrsticah, kar pomeni, da nas zanimajo socio-demografske značilnosti mesečnih in občasnih uporabnikov Vodafone Live ter respondentov, ki nikoli ne uporabljajo Vodafone Live, čeprav imajo dostop do Vodafone Live. Opozarjam, da so ocene zgolj informativne zaradi majhnega števila enot. Nakazuje se, da je največ mesečnih uporabnikov Vodafone Live med respondenti, starimi od 20 do 29 let ter med respondenti s končano višjo in visoko šolo.

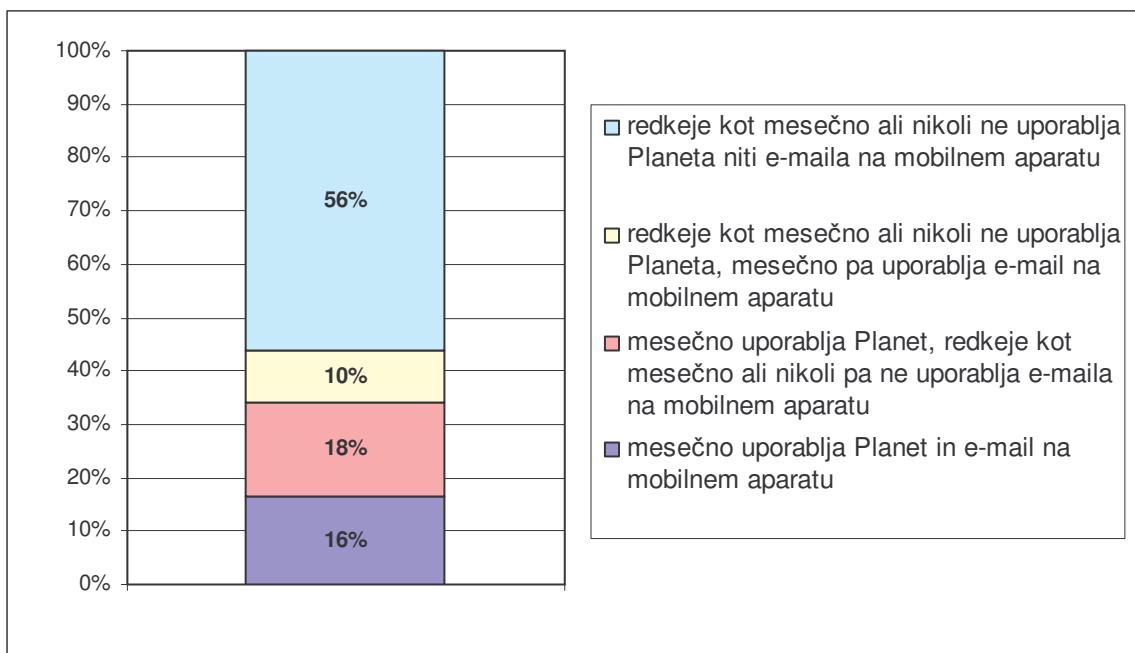
Tabela 21: Demografske značilnosti za pogostost uporabe Vodafone Live pri respondentih, ki imajo dostop do Vodafone Live; struktura po stolpcih (RIS, december 2004, n=87)

<i>Kako pogosto uporabljate Vodafone Live?</i>		mesečno	občasno	nikoli
SPOL	moški	45%	61%	47%
	ženski	55%	39%	53%
	skupaj	100%	100%	100%
STAROST	do 19	21%	11%	13%
	20 do 29	49%	11%	14%
	30 do 49	20%	62%	53%
	nad 49	10%	16%	21%
	skupaj	100%	100%	100%
IZOBRAZBA	osnovna šola	14%	13%	24%
	poklicna šola	25%	32%	33%
	srednja šola	18%	25%	21%
	višja in visoka šola	16%	14%	12%
	šolajoči	28%	16%	10%
	skupaj	100%	100%	100%
REGIJA	osrednja Slovenija	34%	30%	27%
	vzhodno štajerska (MB)	15%	37%	35%
	savinjska (CE)	5%	18%	9%
	gorenjska	27%	0%	2%
	goriška	3%	3%	8%
	obalna	9%	6%	2%
	dolenjska	8%	3%	9%
	Prekmurje	0%	2%	6%
	skupaj	100%	100%	100%
STATUS	zaposleni	60%	69%	66%
	nezaposleni/brezposelni	6%	6%	13%
	upokojenci	7%	10%	12%
	šolajoči	28%	16%	10%
	skupaj	100%	100%	100%
INTERNET UPORABLJA OD...	1996 in prej	3%	4%	25%
	1997 - 1998	35%	14%	25%
	1999 - 2000	23%	47%	25%
	2001 - 2002	29%	20%	24%
	2003 in kasneje	10%	16%	0%
	skupaj	100%	100%	100%
n		68	70	80

V Tabeli 21 pa so prikazani odstotki po stolpcih, kar pomeni, da primerjamo pogostost uporabe Vodafone Live po socio-demografskih značilnostih. Nakazuje se, da glede na starost največ mesečnih uporabnikov Vodafone Live med respondenti, starimi do 19 let in respondenti, starimi od 20 do 29 let. Glede na izobrazbo pa je največ mesečnih uporabnikov interneta med šolajočimi, najmanj pa med respondenti, ki so končali osnovno in poklicno šolo.

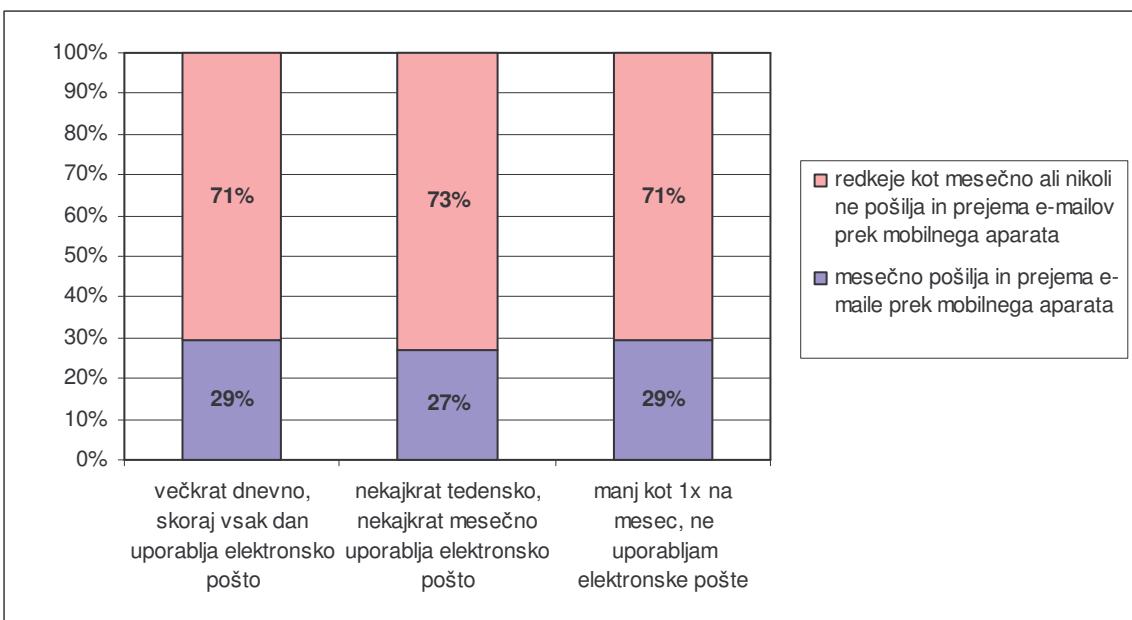
6.3 Elektronska pošta

Pri uporabi elektronske pošte na mobilnem aparatu bomo najprej predstavili pogostost uporabe Planeta in elektronske pošte na mobilnem aparatu, saj respondenti ti dve internetni storitvi mobilne telefonije uporabljajo najpogosteje (Slika 22). Več kot polovica (56%) uporabnikov mobilnih telefonov, ki imajo na svojem mobilnem aparatu dostop do Planeta in elektronske pošte, ti dve storitve uporablja redkeje kot mesečno ali nikoli, 16% pa obe storitvi uporablja vsaj mesečno.

Slika 22: Pogostost uporabe Planeta in elektronske pošte na mobilnem aparatu med uporabniki mobilnih telefonov, ki imajo na svojem mobilnem aparatu dostop do Planeta in dostop do elektronske pošte (RIS, december 2004, n=153)

Na naslednji sliki (Slika 23) pa je predstavljena pogostost uporabe elektronske pošte na mobilnem aparatu glede na pogostost uporabe elektronske pošte na splošno, in sicer ni nobenih značilnih razlik, torej pogostost uporabe elektronske pošte (na splošno) ne vpliva na pogostost uporabe elektronske pošte na mobilnem aparatu.

Slika 23: Pogostost pošiljanja in prejemanja elektronske pošte prek mobilnega aparata glede na pogostost uporabe elektronske pošte; med respondenti, ki uporabljajo elektronsko pošto (RIS, december 2004, n=176)

V naslednji tabeli (Tabela 22) je prikazana pogostost uporabe elektronske pošte na mobilnem aparatu med uporabniki mobilnih telefonov, ki imajo dostop do elektronske pošte. Prikazani so odstotki po vrsticah, kar pomeni, da nas zanimajo socio-demografske značilnosti mesečnih in občasnih uporabnikov elektronske pošte na mobilnem aparatu ter respondentov, ki nikoli ne uporabljajo elektronske pošte na mobilnem aparatu, čeprav imajo dostop do nje. Med mesečnimi uporabniki elektronske pošte na mobilnem aparatu je nekoliko večji delež moških (26%) kot žensk (23%), med tistimi, ki pa nikoli ne uporabljajo elektronske pošte na mobilnem aparatu, pa je več žensk (49%) kot moških (41%). Mesečnih uporabnikov Planeta je največ med respondenti, starimi do 19 let. Med mesečnimi uporabniki elektronske pošte na mobilnem aparatu izstopajo predvsem šolajoči respondenti.

Tabela 22: Demografske značilnosti za pogostost uporabe elektronske pošte na mobilnem aparatu med respondenti, ki imajo možnost dostopa do elektronske pošte na mobilnem aparatu; struktura po vrsticah (RIS, december 2004, n=250)

<i>Kako pogosto berete in pošiljate e-maile preko mobilnega aparata?</i>		mesečno	občasno	nikoli	skupaj
SPOL	moški	26%	33%	41%	100%
	ženski	23%	28%	49%	100%
STAROST	do 19	33%	31%	37%	100%
	20 do 29	23%	27%	49%	100%
	30 do 49	22%	30%	49%	100%
	nad 49	27%	41%	33%	100%
IZOBRAZBA	osnovna šola	0%	48%	52%	100%
	poklicna šola	25%	29%	46%	100%
	srednja šola	27%	31%	42%	100%
	višja in visoka šola	26%	28%	46%	100%
	šolajoči	33%	29%	38%	100%
REGIJA	osrednja Slovenija	28%	26%	46%	100%
	vzhodno štajerska (MB)	24%	38%	38%	100%
	savinjska (CE)	26%	37%	38%	100%
	gorenjska	23%	37%	40%	100%
	goriška	25%	24%	51%	100%
	obalna	27%	27%	47%	100%
	dolenjska	13%	25%	62%	100%
STATUS	Prekmurje	27%	40%	33%	100%
	zaposleni	23%	35%	43%	100%
	nezaposleni/brezposelni	10%	0%	90%	100%
	upokojenci	23%	34%	42%	100%
INTERNET UPORABLJA OD...	šolajoči	34%	27%	39%	100%
	1996 in prej	34%	22%	44%	100%
	1997 - 1998	23%	41%	36%	100%
	1999 - 2000	27%	27%	47%	100%
	2001 - 2002	38%	27%	35%	100%
2003 in kasneje		15%	29%	56%	100%
n		62	78	110	250

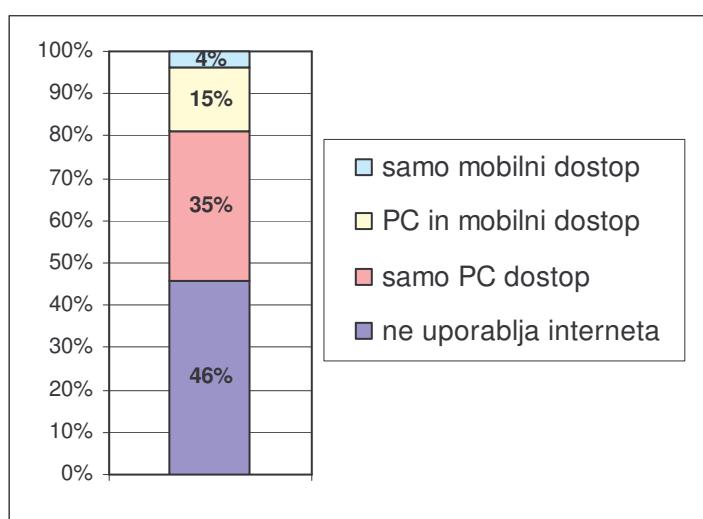
Tabela 23: Demografske značilnosti za pogostost uporabe elektronske pošte na mobilnem aparatu med respondenti, ki imajo možnost dostopa do elektronske pošte na mobilnem aparatu; struktura po stolpcih (RIS, december 2004, n=250)

<i>Kako pogosto berete in pošljate e-maile preko mobilnega aparata?</i>		mesečno	občasno	nikoli
SPOL	moški	62%	63%	55%
	ženski	38%	37%	45%
	skupaj	100%	100%	100%
STAROST	do 19	27%	20%	17%
	20 do 29	21%	20%	25%
	30 do 49	37%	41%	48%
	nad 49	15%	19%	11%
	skupaj	100%	100%	100%
IZOBRAZBA	osnovna šola	0%	16%	12%
	poklicna šola	29%	28%	31%
	srednja šola	24%	22%	21%
	višja in visoka šola	14%	12%	14%
	šolajoči	33%	22%	21%
	skupaj	100%	100%	100%
REGIJA	osrednja Slovenija	34%	26%	32%
	vzhodno štajerska (MB)	22%	27%	19%
	savinjska (CE)	15%	17%	13%
	gorenjska	6%	7%	5%
	goriška	6%	5%	7%
	obalna	8%	7%	8%
	dolenjska	4%	7%	12%
	Prekmurje	4%	5%	3%
	skupaj	100%	100%	100%
STATUS	zaposleni	58%	70%	61%
	nezaposleni/brezposelni	2%	0%	10%
	upokojenci	7%	9%	7%
	šolajoči	33%	21%	21%
	skupaj	100%	100%	100%
INTERNET UPORABLJA OD...	1996 in prej	16%	10%	14%
	1997 - 1998	15%	25%	15%
	1999 - 2000	34%	33%	39%
	2001 - 2002	30%	20%	18%
	2003 in kasneje	6%	11%	14%
	skupaj	100%	100%	100%
n		62	78	110

6.4 PC dostop in mobilni dostop: dejanska razmerja

Ločevanje in ugotavljanje PC in mobilnih uporabnikov interneta je zapleteno, zato je predstavljena še alternativna analiza (Slika 24). Kot **PC dostop** do interneta smo upoštevali mesečne uporabnike interneta, ki dostopajo do interneta preko osebnega računalnika; kot **mobilni dostop** do interneta pa smo upoštevali mesečne uporabnike Planeta, Vodafone Live in/ali elektronske pošte na mobilnem aparatu.

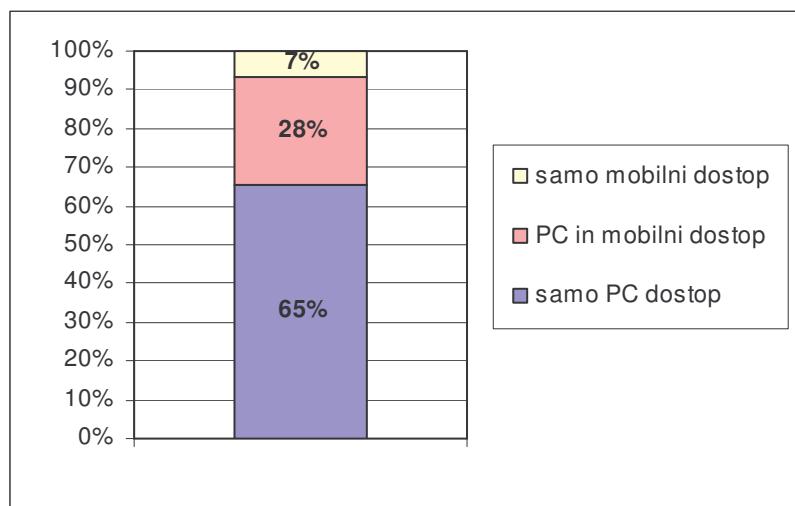
Samo z osebnim računalnikom dostopa do interneta dobra tretjina respondentov (35%), samo mobilni dostop pa uporablja 4% respondentov. Oba dostopa, dostop do interneta z osebnim računalnikom in mobilni dostop, uporablja 15% respondentov. Med uporabnike interneta pa bi lahko šteli tudi 4% oseb, ki sebe označujejo kot neuporabnike interneta, vendar pa uporabljajo mobilni dostop, kar pomeni, da dostopajo do interneta.

Slika 24: Način dostopa do interneta v populaciji 10-75 let¹⁰ (RIS, december 2004, n=2,364)

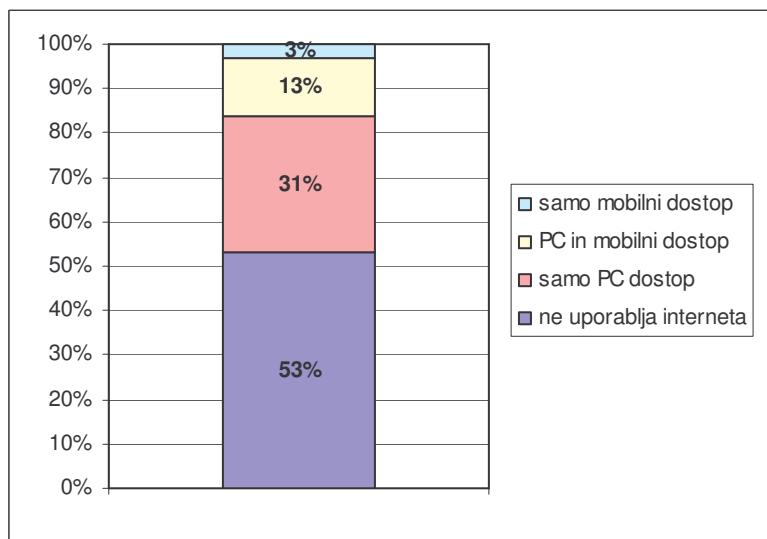
Na naslednji sliki pa je predstavljen način dostopa do interneta med uporabniki interneta. Med njimi jih 65% uporablja samo PC dostop do interneta, 28% PC in mobilni dostop, 7% pa samo mobilni dostop do interneta.

¹⁰ Pri **PC dostopu** do interneta smo upoštevali mesečne uporabnike interneta, ki dostopajo do interneta preko osebnega računalnika; pri **mobilnem dostopu** do interneta pa smo upoštevali mesečne uporabnike Planeta, Vodafone Live in elektronske pošte na mobilnem aparatu.

Slika 25: Način dostopa do interneta med PC in mobilnimi uporabniki interneta (RIS, december 2004)

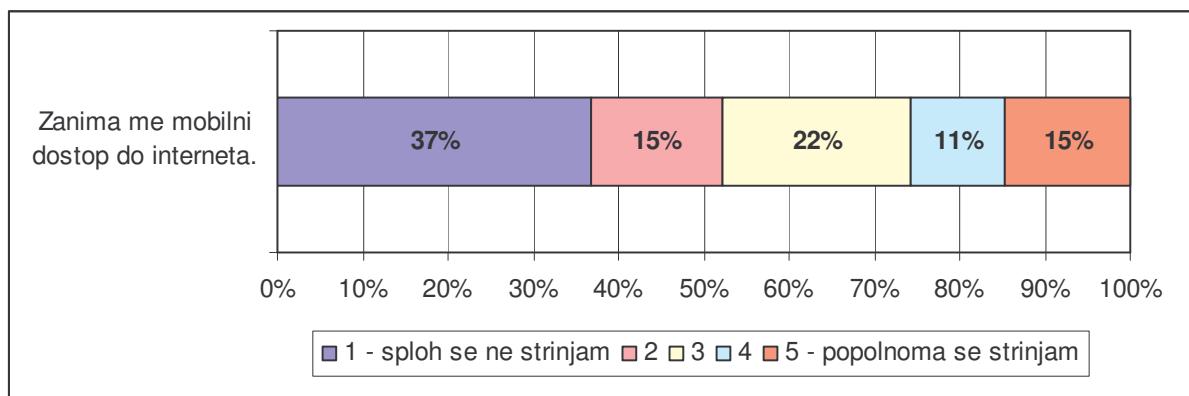
Glede na to, da v tem poročilu za delež uporabnikov interneta (ki nam služi kot osnova za preračune uporabnikov v absolutnem smislu) uporabljam podatke družbe CATI, bomo razmerja v načinu dostopa do interneta (Slika 24) prenesli na podatek družbe CATI o deležu mesečnih uporabnikov interneta. Po teh izračunih je med 44% mesečnimi uporabniki interneta 13% takih, ki uporabljajo PC in mobilni dostop do interneta, 31% pa samo PC dostop. Med 56% neuporabniki interneta pa 3% respondentov izjavlja, da uporabljajo mobilni dostop, vendar pa se ne prepoznajo kot uporabniki interneta.

Slika 26: Način dostopa do interneta; preračun na podatke RIS-DCO o mesečnih uporabnikih interneta; populacija 10-75 let (RIS, december 2004)

6.5 Odnos do mobilnega dostopa do interneta

Mesečne uporabnike interneta pa smo vprašali še, v kolikšni meri se strinjajo s trditvijo: »Zanima me mobilni dostop do interneta.«. Na 5-stopenjski lesvici, kjer 1 pomeni, da se respondent s trditvijo sploh ne strinja, 5 pa, da se popolnoma strinja, povprečna vrednost znaša 2.5. Odgovori pa so porazdeljeni takole:

Slika 27: Zanimanje me mobilni dostop do interneta med mesečnimi uporabniki interneta (RIS, december 2004, n=290)

S trditvijo, da jih zanima mobilni dostop do interneta, se popolnoma strinja 15% mesečnih uporabnikov interneta (112,500 oseb), strinja pa še nadaljnjih 11% mesečnih uporabnikov interneta (82,500 oseb), kar kaže na velik potencial za mobilno uporabo interneta.

Glede na socio-demografsko strukturo respondentov mobilni dostop do interneta bolj zanima respondentе (Tabela 24):

- ki so moškega spola,
- mlajše od 30 let,
- s končano višjo ali visoko šolo,
- ki se šolajo,
- iz savinjske, obalne in dolenjske regije,
- ki uporabljajo internet večkrat na dan ali skoraj vsak dan,
- ki v glavnem znajo angleško,
- ki mesečno berejo računalniške revije.

Tabela 24: Demografske značilnosti za strinjanje s trditvijo “Zanima me mobilni dostop do interneta.” (RIS, december 2004, n=290)

		<i>Na lestvici od 1 do 5 ocenite, kako se strinjate z naslednjo trditvijo, kjer 1 pomeni, da se sploh ne strinjate, 5 pa, da se popolnoma strinjate.</i>		Zanima me mobilni dostop do interneta.
				povprečna vrednost
SPOL	moški		2.6	
	ženski		2.4	
STAROST	do 19		2.6	
	20 do 29		2.8	
IZOBRAZBA	30 do 49		2.3	
	nad 49		2.4	
REGIJA	osnovna šola		1.6	
	poklicna šola		2.1	
STATUS	srednja šola		2.5	
	višja in visoka šola		2.8	
UPORABA INTERNETA	šolajoči		2.7	
	osrednja Slovenija		2.4	
UPORABLJA INTERNET OD ...	vzhodno štajerska (MB)		2.5	
	savinjska (CE)		2.7	
BRANJE RAČ. REVIJ	gorenjska		2.4	
	goriška		2.2	
ZNANJE ANGL. JEZIKA	obalna		2.8	
	dolenjska		2.9	
	Prekmurje		2.5	
	zaposleni		2.4	
BRA	nezaposleni/brezposeln		3.1	
	upokojenci		3.0	
BRA	šolajoči		2.7	
	večkrat dnevno		2.7	
BRA	skoraj vsak dan		2.6	
	nekajkrat tedensko		2.4	
BRA	nekajkrat mesečno		2.3	
	1996 in prej		2.8	
BRA	1997 - 1998		2.9	
	1999 - 2000		2.3	
BRA	2001 - 2002		2.4	
	2003 - 2004		2.7	
	sploh ne znam		2.2	
	zelo slabo, delno		2.6	
BRA	v glavnem znam, znam tekoče		2.9	
	nikoli		2.3	
BRA	občasno		2.2	
	mesečno		2.8	
		skupaj	2.5	

7 Mobilno bančništvo

O uporabi mobilnega bančništva smo spraševali vse anketirance, ki imajo svoj mobilni aparat. Kot smo že omenili, ima vsaj en mobilni aparat 88% respondentov v populaciji 10-75 let. V celotni populaciji 10-75 let v Sloveniji (1,700,000) tako mobilni telefon uporablja nekaj manj kot 1.5 milijona prebivalcev.

Oglejmo si najprej uporabo e-bančništva med mesečnimi uporabniki interneta glede na uporabo mobilnega telefona. Med uporabniki mobilnega telefona je 20% uporabnikov e-bančništva. Tudi v populaciji 10-75 let je petina (20%) uporabnikov e-bančništva.

Tabela 25: Uporaba e-bančništva med mesečnimi uporabniki interneta glede na uporabo mobilnega telefona (RIS, december 2004, n=605)

uporaba e-bančništva glede na uporabo mobilnega telefona	uporablja e-bančništvo		skupaj	
	n	%	n	%
uporablja mobilni telefon	117	20%	585	100%
ne uporablja mobilnega telefona	3	15%	20	100%
skupaj	120	20%	605	100%

7.1 Uporaba mobilnega bančništva

Med vsemi uporabniki mobilnih telefonov ima neke vrste bančni račun 98.7% respondentov oz. 1,475,000 oseb). Med njimi, torej tistimi, ki imajo svoj mobilni telefon in svoj bančni račun, je 5% (približno 73,000 oseb) respondentov naročenih na avtomatska SMS sporočila banke, npr. o stanju ali spremembi na njihovem računu. Dostop do bančnega računa preko mobilnega aparata pa ima 6% respondentov (približno 88,000 oseb) od tistih, ki uporabljajo mobilni telefon in imajo hkrati bančni račun.

Kaj je mobilno bančništvo? Za uporabnike mobilnega bančništva (m-bančništva) smo šteli vse respondentе, ki imajo dostop do svojega bančnega računa preko mobilnega aparata. Uporabniki mobilnega bančništva seveda uporabljajo mobilni telefon in imajo odprt svoj bančni račun na banki. Gre za široko pojmovanje mobilnega bančništva, saj upoštevamo le možnost dostopa do bančnega računa preko mobilnega telefona, ne pa posameznih storitev, ki jih m-bančništvo omogoča.

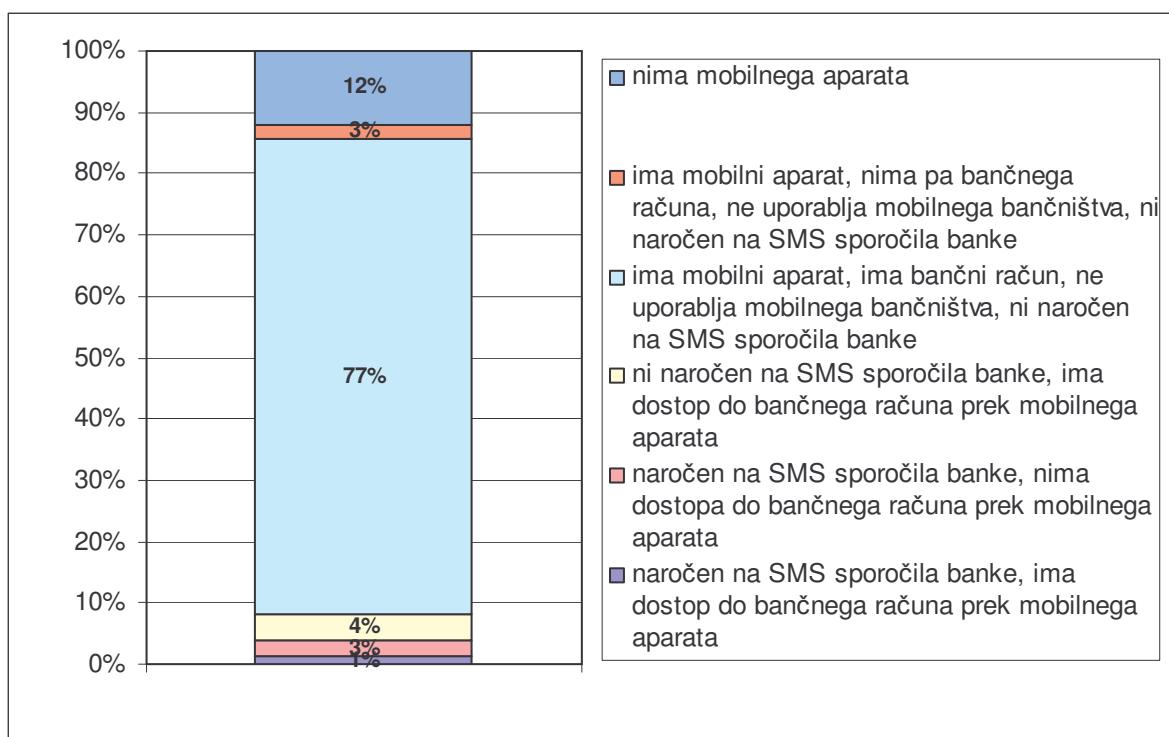
Tabela 26: Uporaba mobilnega bančništva in obveščanje prek SMS sporočil med respondenti, ki uporabljajo mobilni aparat in imajo na banki odprt svoj bančni račun (RIS, december 2004)

	<i>Ali ste morda naročeni na avtomatska SMS sporočila vaše banke, npr. o stanju ali spremembi na vašem računu?</i>		<i>Ali imate morda dostop do vašega bančnega računa preko mobilnega aparata?</i>	
	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
da	43	5%	59	6%
ne	905	95%	861	94%
skupaj	948	100%	920	100%

V populaciji od 10-75 let 12% anketirancev (približno 202,000 oseb) nima mobilnega telefona, največji delež anketirancev (77% oz. približno 1,315,000 oseb) pa ima mobilni aparat in bančni račun, ne uporablja pa mobilnega bančništva (Slika 28 in Tabela 27).

Tabela 27: Uporaba mobilnega bančništva in obveščanje prek SMS sporočil v populaciji od 10-75 let (RIS, december 2004, n=2,150)

	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>absolutno število</i>
naročen na SMS sporočila banke, ima dostop do bančnega računa prek mobilnega aparata	1%	26	20,558
naročen na SMS sporočila banke, nima dostopa do bančnega računa prek mobilnega aparata	3%	58	45,860
ni naročen na SMS sporočila banke, ima dostop do bančnega računa prek mobilnega aparata	4%	92	72,744
ima mobilni aparat, ima bančni račun, ne uporablja mobilnega bančništva, ni naročen na SMS sporočila banke	77%	1,664	1,315,721
ima mobilni aparat, nima bančnega računa, ne uporablja mobilnega bančništva, ni naročen na SMS sporočila banke	3%	54	42,698
nima mobilnega aparata	12%	256	202,419
skupaj	100%	2,150	1,700,000

Slika 28: Uporaba mobilnega bančništva in obveščanje prek SMS sporočil v populaciji od 10-75 let (RIS, december 2004, n=2,150)

Zanimalo nas je, katere storitve uporabljajo respondenti, ki imajo dostop do bančnega računa preko mobilnega aparata, torej: katere storitve uporabljajo uporabniki mobilnega bančništva. Med anketiranci z mobilnim dostopom do bančnega računa skoraj polovica (45% oz. 39,000 oseb) preko mobilnega aparata pregleduje stanje na svojem transakcijskem računu, 27% (23,000 oseb) pa ima možnost mobilni aparat uporabljati tudi za opravljanje transakcij.

Tabela 28: Uporaba storitev mobilnega bančništva med respondenti, ki imajo dostop do bančnega računa preko mobilnega aparata (RIS, december 2004, n=59)

	<i>Ali preko mobilnega aparata pregledujete stanje na vašem transakcijskem računu?</i>		<i>Ali preko mobilnega aparata lahko opravljate tudi transakcije e-bančništva?</i>	
	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
da	26	45%	16	27%
ne	33	55%	37	63%
ne vem			6	10%
skupaj	59	100%	59	100%

Oglejmo si pogostost uporabe storitev mobilnega bančništva (Tabela 29). Pri tem razjasnimo tudi, kateri responndeti so odgovarjali na posamezno vprašanje. Na vprašanje o pogostosti prejemanja SMS sporočil o stanju in spremembah na računu so odgovarjali tisti, ki so naročeni na to storitev (n=43, Tabela 26). Na vprašanje o pogostosti pregledovanja stanja na računu so odgovarjali tisti, ki so odgovorili pritrdilno na vprašanje o uporabi te storitve (n=26, Tabela 28). Pogostost opravljanja transakcij e-bančništva prek mobilnega aparata pa so ocenjevali tisti, ki to storitev uporabljajo (n=16, Tabela 28).

- Obvestila banke 38% uporabnikov prejema nekajkrat tedensko ali pogosteje. Več kot 90% uporabnikov ta sporočila prejema vsaj nekajkrat mesečno in le 8% manj kot enkrat na mesec.
- Stanje na računu prek mobilnega aparata večina uporabnikov te storitve (65%) pregleduje nekajkrat mesečno.
- Med uporabniki, ki imajo možnost opravljanja transakcij preko mobilnega aparata, je le okoli polovica (nekaj tisoč uporabnikov, kar je zaradi majhnega števila enot le nenatančna ocena, vsekakor pa je vrednost pod 10,000 oseb) takih, ki to storitev tudi uporabljajo. Meritve so zaradi majhnega števila enot nezanesljive.

Tabela 29: Pogostost uporabe storitev mobilnega bančništva med respondenti, ki uporabljajo posamezno storitev (RIS, december 2004)

	<i>prejemanje SMS sporočil o stanju in spremembah na računu</i>		<i>pregled stanja na računu</i>		<i>opravljanje transakcij e-bančništva</i>	
	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
večkrat dnevno	1	3%				
skoraj vsak dan	3	7%				
nekajkrat tedensko	12	28%	9	33%	1	9%
nekajkrat mesečno	24	54%	17	65%	5	34%
manj kot 1 krat na mesec	3	8%	1	3%	2	12%
ne uporabljam	/	/	/	/	7	45%
skupaj	43	100%	26	100%	16	100%

V nadaljevanju so predstavljene še sociodemografske značilnosti uporabnikov mobilnih telefonov (navedene so še dodatne značilnosti, ki jih ni v Tabela 3), uporabnikov mobilnih telefonov, ki so naročeni na avtomatska SMS sporočila banke o spremembah in stanju na računu, ter uporabnikov mobilnih telefonov z dostopom do bančnega računa, ki imajo z mobilnikom možnost pregleda stanja na svojem računu in opravlja transakcij.

Pri tem opozarjam, da so nekatere ocene le ilustrativne zaradi majhnega števila enot.

Uporabnikov mobilnih telefonov je nekoliko manj med starejšimi anketiranci, manj izobraženimi in neaktivnimi. Glede na regijo jih je najmanj v Prekmurju.

Nakazuje se, da je na avtomatska SMS sporočila banke naročenih več:

- moških,
- mlajših,
- bolje izobraženih,
- šolajočih,
- uporabnikov interneta,
- dolgoletnih uporabnikov interneta,
- uporabnikov e-bančništva.

Dostop do bančnega računa preko mobilnega aparata ima več:

- mladih do 23 let,
- oseb iz goriške in obalne regije,
- šolajočih,
- uporabnikov interneta,
- manj intenzivnih uporabnikov interneta,
- uporabnikov e-bančništva.

Tabela 30: Uporabniki mobilnih telefonov in mobilnega bančništva – sociodemografske značilnosti (RIS, december 2004)

	<i>Ali imate tudi vi svoj mobilni aparat, enega ali več?</i>	<i>Ali ste morda naročeni na avtomatska SMS sporočila vaše banke?</i> ¹¹	<i>Ali imate morda dostop do vašega bančnega računa preko mobilnega aparata?</i> ¹²	<i>Ali preko mobilnega aparata pregledujete stanje na vašem transakcijskem računu?</i> ¹³	<i>Ali preko mobilnega aparata lahko opravljate tudi transakcije e-bančništva?</i> ¹⁴					
<i>odgovori "DA"</i>										
	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
SPOL										
moški	980	89	32	6	29	6	14	49	10	43
ženski	946	87	12	3	30	7	12	41	6	20
STAROST										
10-23	457	95	14	7	27	13	8	31	7	33
24-37	542	96	11	4	11	4	9	78	4	39
38-51	526	90	13	5	13	5	7	50	1	12
52-65	302	76	4	3	3	2	1	30	2	65
66-79	94	59	1	3	4	9	1	33	1	18
REGIJA										
osrednja Slovenija	609	93	15	5	24	8	13	53	10	48
vzhodna Štajerska (MB)	379	86	6	3	4	2	2	55	0	9
savinjska (CE)	236	85	5	5	7	6	1	13	1	21
gorenjska	185	86	6	6	2	2	1	25	0	0
goriška	110	87	1	3	6	12	2	39	1	15
obala	134	90	5	7	9	14	3	36	1	8
dolenjska	172	88	5	6	5	6	3	56	3	55
prekmurje	101	75	0	0	2	3	1	80	0	0
IZOBRAZBA										
osnovna šola in manj	300	73	0	0	3	2	0	0	0	0
poklicna šola	478	86	7	3	13	5	4	32	0	0
srednja šola	459	92	16	7	15	6	10	67	5	34
višja šola in več	178	96	4	5	5	6	2	45	3	58
šolajoči	402	93	13	7	20	11	9	44	8	41
ZAPOSЛИTVENI STATUS										
učenci, dijaki, vajenci	296	93	12	9	15	12	7	46	5	42
študenti	108	100	4	7	3	7	1	38	0	22
zaposleni	1057	93	22	4	26	5	15	58	8	36
neaktivni	451	74	6	3	15	6	3	20	2	12
UPORABA INTERNETA										
da	1184	97	36	6	46	8	23	50	14	35
ne	741	76	8	2	13	4	3	27	2	13
SKUPAJ	1927	88	43	5	59	6	26	45	16	30

¹¹ Delež med tistimi, ki imajo mobilni telefon in bančni račun.¹² Delež med tistimi, ki imajo mobilni telefon in bančni račun.¹³ Delež med tistimi, ki imajo dostop do svojega bančnega računa preko mobilnega telefona.¹⁴ Delež med tistimi, ki imajo dostop do svojega bančnega računa preko mobilnega telefona.

Tabela 31: Uporabniki mobilnih telefonov in mobilnega bančništva med uporabniki interneta (RIS, december 2004)

	<i>Ali imate tudi vi svoj mobilni aparat, enega ali več?</i>	<i>Ali ste morda naročeni na avtomatska SMS sporočila vaše banke?</i>	<i>Ali imate morda dostop do vašega bančnega računa preko mobilnega aparata?</i>	<i>Ali preko mobilnega aparata pregledujete stanje na vašem transakcijskem računu?</i>	<i>Ali preko mobilnega aparata lahko opravljate tudi transakcije e-bančništva?</i>					
	<i>odgovori "DA"</i>									
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
POGOSTOST UPORABE INTERNETA										
večkrat dnevno	440	98	18	8	11	5	5	44	5	51
skoraj vsak dan	216	98	8	7	9	8	7	72	4	62
nekajkrat tedensko	345	96	5	3	17	10	8	47	5	35
nekajkrat mesečno	149	94	3	4	9	12	3	38	0	0
manj kot 1 kрат na mesec	34	100	2	9	0	0	0	0	0	0
ZAČETEK UPORABE INTERENTA										
2004 (letos)	67	91	2	6	4	12	0	0	0	0
2002-2003	269	96	8	5	10	7	5	52	4	51
2000-2001	342	96	2	1	11	7	7	63	3	29
1998-1999	252	99	10	8	11	9	6	51	5	57
1996-1997	107	100	3	6	5	11	3	52	0	8
1994-1995	74	99	5	13	1	3	0	0	1	100
1994 in prej	38	100	4	17	4	17	3	70	1	22
UPORABA E-BANČNIŠTVA										
da	249	98	18	15	15	13	7	48	8	57
ne	900	97	16	4	31	7	16	51	6	23
SKUPAJ	1184	97	36	6	46	8	23	50	14	35

Tabela 32: Uporabniki mobilnih telefonov in mobilnega bančništva med uporabniki e-bančništva (RIS, december 2004)

	<i>Ali imate tudi vi svoj mobilni aparat, enega ali več?</i>	<i>Ali ste morda naročeni na avtomatska SMS sporočila vaše banke?</i>	<i>Ali imate morda dostop do vašega bančnega računa preko mobilnega aparata?</i>	<i>Ali preko mobilnega aparata pregledujete stanje na vašem transakcijskem računu?</i>	<i>Ali preko mobilnega aparata lahko opravljate tudi transakcije e-bančništva?</i>					
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
ZAČETEK UPORABE E-BANČNIŠTVA										
2004 (letos)	12	97	3	22	1	8	0	0	0	0
2002-2003	43	96	3	7	7	16	3	39	4	76
2000-2001	36	98	6	16	4	12	2	43	3	75
1999 in prej	27	100	7	25	3	12	3	85	0	14
POGOSTOST UPORABE E-BANČNIŠTVA										
dnevno	19	100	1	3	3	18	2	47	1	43
tedensko	59	96	8	13	5	9	4	72	3	69
mesečno ali redkeje	39	98	9	24	7	17	2	28	4	55
SKUPAJ	117	97	18	15	15	13	7	48	8	57

7.2 Mobilno bančništvo in e-bančništvo

V tem poglavju bomo predstavili uporabo različnih storitev mobilnega bančništva glede na siceršnjo uporabo e-bančništva. Med uporabniki e-bančništva je večji delež respondentov, ki prejemajo SMS sporočila o stanju in spremembah na računu (15%) kot med neuporabniki e-bančništva (3%). Prav tako dostop do bančnega računa na mobilnem telefonu uporablja več uporabnikov e-bančništva (13%) kot neuporabnikov e-bančništva (7%). Pri pregledovanju stanja na transakcijskem računu prek mobilnega telefona ni večjih razlik med uporabniki in neuporabniki e-bančništva. Transakcije e-bančništva prek mobilnega telefona opravlja večji delež uporabnikov e-bančništva (7%) kot neuporabnikov e-bančništva (1%).

Med uporabniki interneta jih 6% prejema SMS sporočila o stanju in spremembah na računu, 8% jih dostopa do bančnega računa na mobilnem telefonu (so uporabniki m-bančništva), 5% jih pregleduje stanje na računu, 3% pa opravlja transakcije e-bančništva.

Med uporabniki mobilnih telefonov jih 3% prejema SMS sporočila o stanju in spremembah na računu, 5% jih dostopa do bančnega računa na mobilnem telefonu (so uporabniki m-bančništva), 2% jih pregleduje stanje na računu, 1% pa opravlja transakcije e-bančništva.

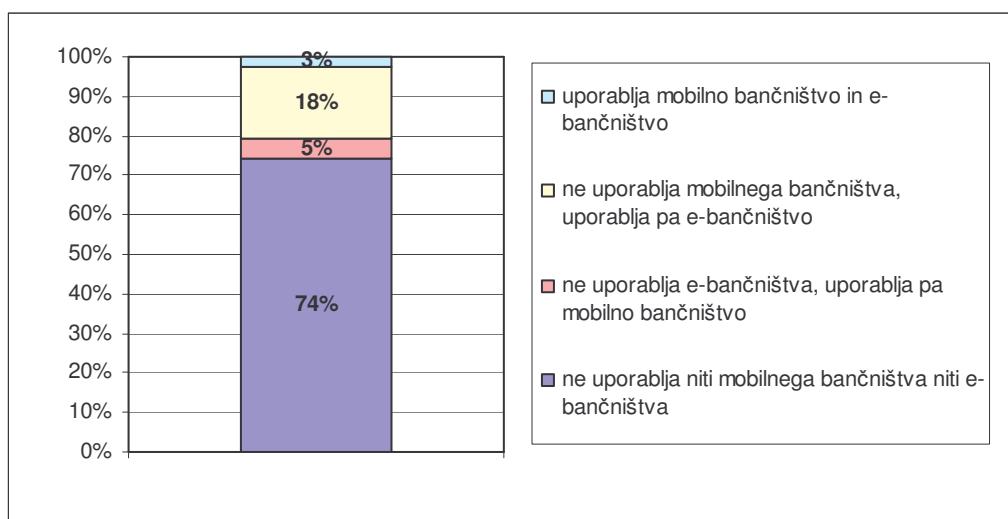
V populaciji 10-75 let jih 3% prejema SMS sporočila o stanju in spremembah na računu, 4% jih dostopa do bančnega računa na mobilnem telefonu (so uporabniki m-bančništva), 2% jih pregleduje stanje na računu, 1% pa opravlja transakcije e-bančništva.

Tabela 33: Uporaba storitev mobilnega bančništva glede na uporabo e-bančništva (RIS, december 2004)

	storitve mobilnega bančništva											
	prejemanje SMS sporočil o stanju in spremembah na računu			dostop do bančnega računa na mobilnem telefonu			pregled stanja na računu			opravljanje transakcij e-bančništva		
	da (n)	da (%)	skupaj (n)	da (n)	da (%)	skupaj (n)	da (n)	da (%)	skupaj (n)	da (n)	da (%)	skupaj (n)
uporablja e-bančništvo za osebne namene (mes. up. int.)	18	15%	117	15	13%	116	7	6%	116	8	7%	116
ne uporablja e-bančništva za osebne namene (mes. up. int.)	16	3%	468	31	7%	451	16	4%	443	6	1%	443
skupaj med uporabniki interneta	34	6%	585	46	8%	567	23	5%	559	14	3%	559
skupaj med uporabniki mobilnih telefonov	34	3%	1017	46	5%	986	23	2%	971	14	1%	971
skupaj med vsemi respondenti 10-75 let	34	3%	1156	46	4%	1120	23	2%	1104	14	1%	1104

Zanimiv je še drugačen presek, in sicer med uporabo e-bančništva in mobilnega bančništva – med uporabnike slednjega smo šteli tiste, ki imajo dostop do svojega bančnega računa prek mobilnega aparata (Slika 29):

- tri petine (74%) jih ne uporablja niti e-bančništva niti mobilnega bančništva,
- petina (18%) jih uporablja e-bančništvo, ne uporablja pa mobilnega bančništva,
- 5% jih uporablja mobilno bančništvo, ne uporablja pa e-bančništva,
- 3% respondentov pa uporablja tako e-bančništvo kot tudi mobilno bančništvo.

Slika 29: Uporaba e-bančništva in mobilnega bančništva¹⁵ med uporabniki interneta in/ali mobilnih telefonov (RIS, december 2004, n=567)

V naslednji tabeli (Tabela 34) pa sta predstavljeni naslednji storitvi:

- prejemanje SMS sporočil o stanju in spremembah na računu,
 - dostop do bančnega računa prek mobilnega aparata,
- glede na siceršnjo glavno banko pri uporabi e-bančništva. Zaradi majhnega števila enot so ocene le ilustrativne.

¹⁵ Za uporabnike mobilnega bančništva smo šteli tiste, ki imajo dostop do svojega bančnega računa.

Tabela 34: Uporaba mobilnega bančništva glede na siceršnjo glavno banko pri uporabi e-bančništva, med uporabniki e-bančništva in uporabniki mobilnih telefonov (RIS, december 2004)

	prejemanje SMS sporočil o stanju in spremembah na računu				dostop do bančnega računa preko mobilnega aparata			
	da		ne		da		ne	
	n	%	n	%	n	%	n	%
A banka	1	8%	9	92%	2	24%	8	76%
Bank Austria	0	0%	3	100%	0	0%	3	100%
Banka Celje	1	20%	5	80%	1	12%	6	88%
Banka Koper	2	21%	8	79%	2	21%	8	79%
Gorenjska banka	0	0%	3	100%	1	38%	1	62%
Hypo Alpe Adria banka	1	36%	1	64%	0	0%	2	100%
Kaerntner Sparrkasse	0	0%	1	100%	0	0%	1	100%
NKBM	1	11%	12	89%	2	14%	12	86%
NLB	11	21%	40	79%	4	9%	46	91%
PBS	0	0%	3	100%	0	0%	3	100%
Reiffeisen Krekova banka	0	0%	2	100%	0	0%	2	100%
SKB	1	9%	9	91%	3	25%	8	75%
skupaj med uporabniki e-bančništva	15%		85%		13%		87%	

Tabela 35: Zadovoljstvo z opravljanjem transakcij prek mobilnega telefona med respondenti, ki opravljam transakcije e-bančništva na mobilnem telefonu (RIS, december 2004, n=9)

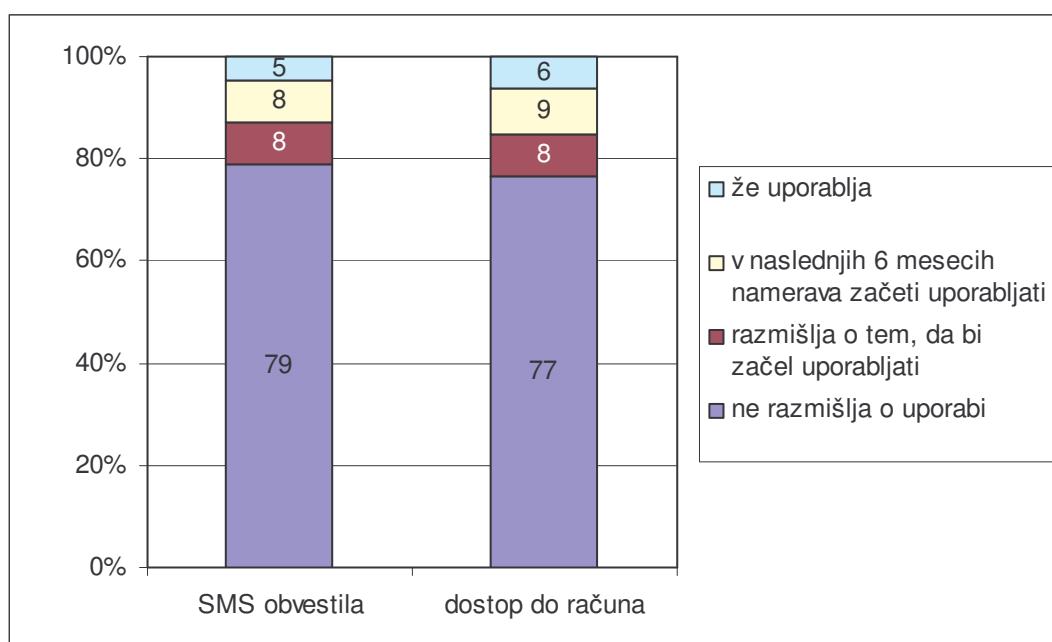
	n	%
1 - povsem nezadovoljni	1	8%
2	0	5%
3	2	17%
4	5	52%
5 - zelo zadovoljni	2	18%
skupaj	9	100%
povprečna ocena	3.7	

Kjub temu, da je ocena (povprečna ocena 3.7) zaradi majhnega števila enot relativno nenatančna se nakazuje, da je nekoliko nižja kot povprečna ocena zadovoljstva uporabnikov e-bančništva z storitvami e-bančništva pri njihovi glavni banki (4.1), vendar pa razlika ni statistično značilna ($t=1.02$). Kaj uporabnike mobilnega bančništva moti pri uporabi, velja v prihodnje natančneje raziskati.

7.3 Namere uporabe mobilnega bančništva

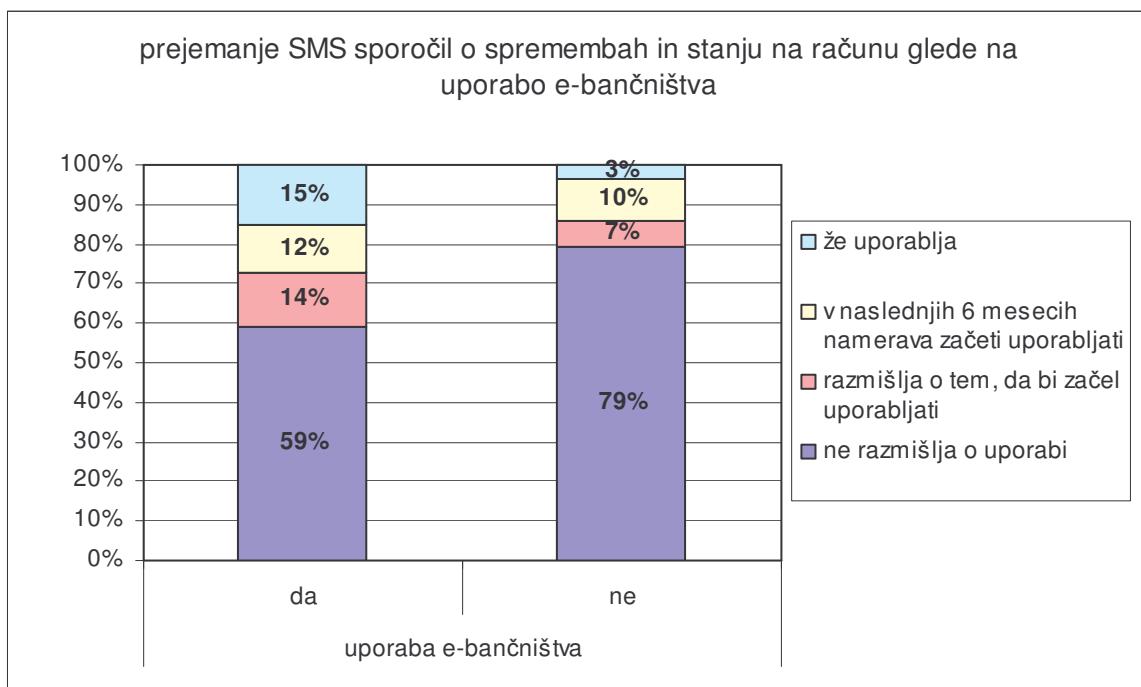
Oglejmo si namere uporabe mobilnega bančništva. Kot smo videli, na avtomsatska SMS sporočila banke o stanju oziroma spremembah na računu je naročenih 5% uporabnikov mobilnih aparatov. To storitev namerava v naslednjih šestih mesecih začeti uporabljati še 8% uporabnikov mobilnih aparatov, nadaljnjih 8% pa je o tem že razmišljalo. V celotni populaciji uporabnikov mobilnih telefonov o uporabi te storitve tako razmišlja oziroma namerava začeti z uporabo 14% uporabnikov.

Dostop do bančnega računa ima preko mobilnega telefona 6% uporabnikov. Takih, ki nameravajo to storitev začeti uporabljati v naslednje pol leta, je 9% uporabnikov, 8% pa jih o tej možnosti le razmišlja. V celotni populaciji uporabnikov mobilnih telefonov o uporabi te storitve tako razmišlja oziroma namerava začeti z uporabo 15% (225,000) uporabnikov mobilnih telefonov.

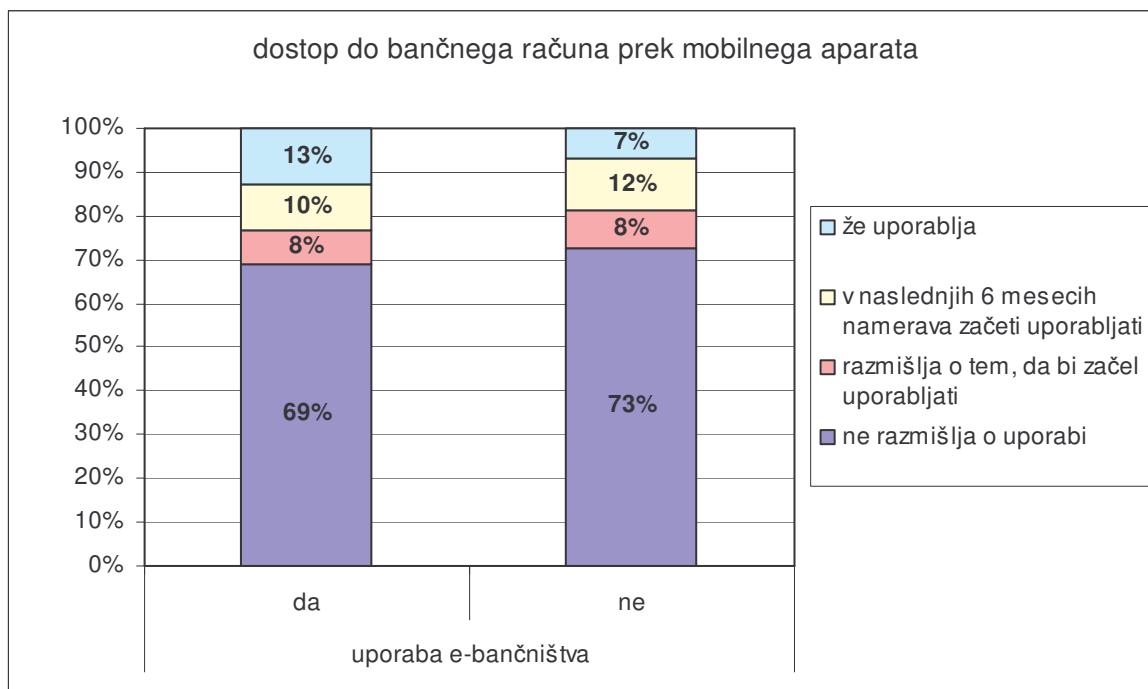
Slika 30: Namere uporabe mobilnega bančništva med uporabniki mobilnih telefonov (RIS, december 2004)

Med uporabniki e-bančništva je večji delež takih, ki že prejemajo SMS sporočila o spremembah in stanju na bančnem računu (15%) kot med neuporabniki e-bančništva (3%). Med neuporabniki e-bančništva pa je večji delež tistih, ki ne razmišljajo o uporabi te storitve (79%) kot med uporabniki e-bančništva (59%) (Slika 31).

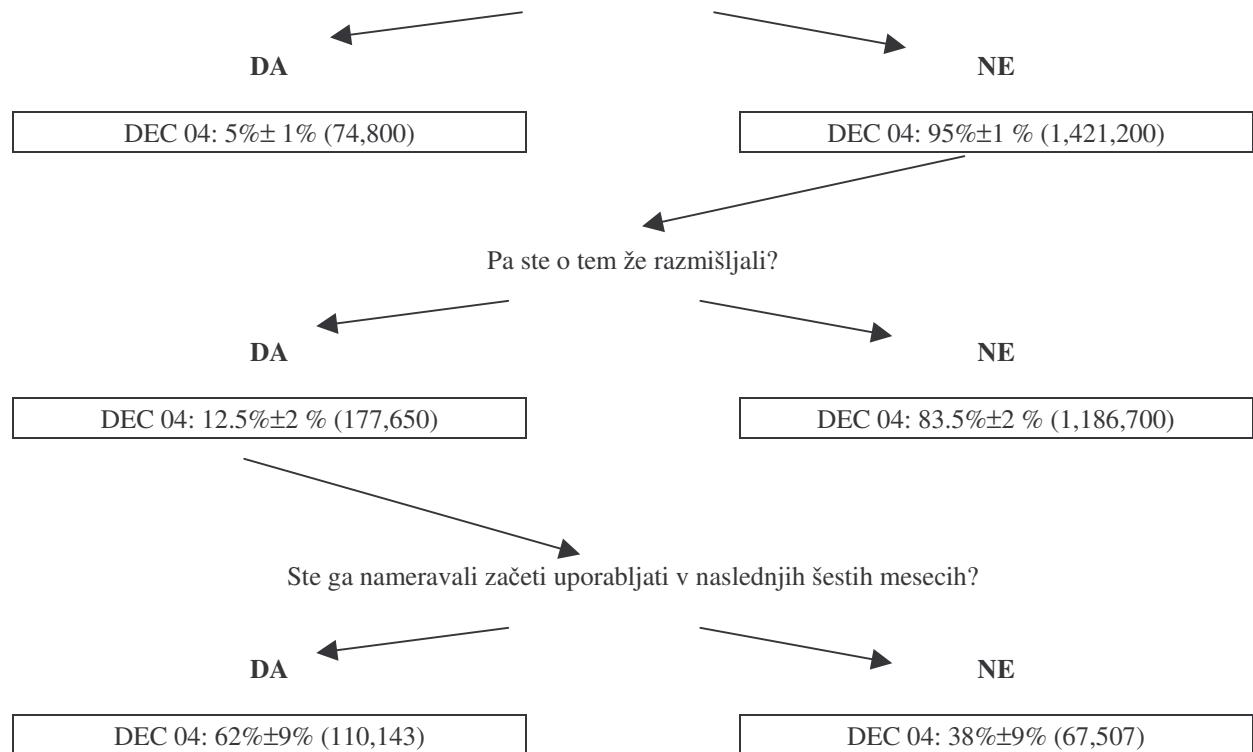
Slika 31: Namere uporabe prejemanja SMS sporočil o spremembah in stanju na bančnem računu glede na uporabo e-bančništva med uporabniki interneta (RIS, december 2004, n=576)

Tudi do bančnega računa prek mobilnega aparata dostopa nekoliko večji delež uporabnikov e-bančništva (13%) kot neuporabnikov e-bančništva (7%) (Slika 32).

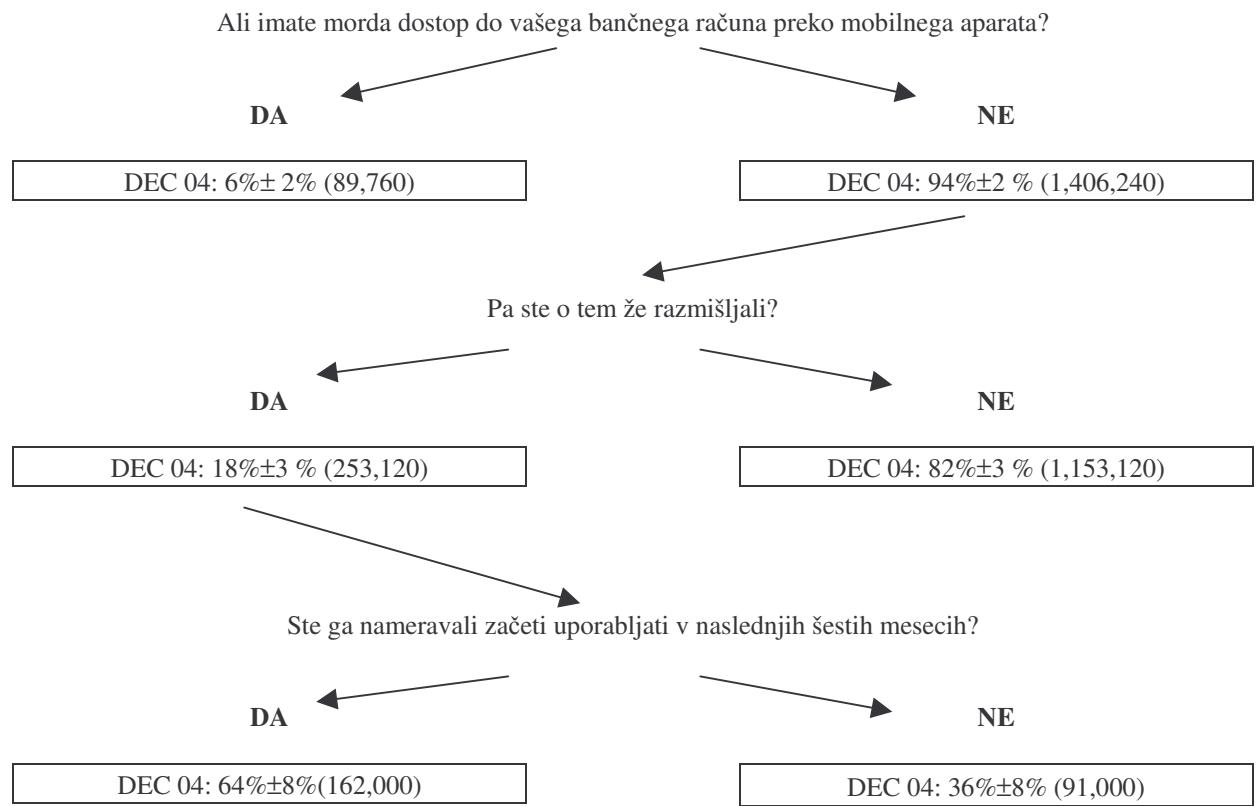

Slika 32: Namere uporabe dostopa do bančnega računa prek mobilega aparata glede na uporabo e-bančništva med uporabniki interneta (RIS, december 2004, n=559)

Ali ste morda naročeni na avtomatska SMS sporočila vaše banke, npr. o stanju ali spremembi na vašem računu?

Slika 33: Namere uporabe mobilnega bančništva med uporabniki mobilnih telefonov (1.5 milijona) – SMS sporočila banke (RIS, december 2004)

Slika 34: Namere uporabe mobilnega bančništva med uporabniki mobilnih telefonov (1,5 milijona) – dostop do bančnega računa (RIS, december 2004)

Glede na socio-demografske značilnosti se nakazuje, da je med respondenti, ki v naslednjih 6 mesecih nameravajo začeti z obveščanjem banke prek SMS sporočil, več:

- moških,
- manj izobraženih,
- zaposlenih,
- oseb, ki so vstopile v uporabo interneta v letih 2003 in 2004,
- uporabnikov e-bančništva.

Med respondenti, ki ne razmišljajo o obveščanju bank prek SMS sporočil, je več:

- žensk,
- starejših od 50 let,
- neuporabnikov interneta,
- neuporabnikov e-bančništva.

Tabela 36: Namere uporabe obveščanja prek SMS sporočil med uporabniki mobilnih telefonov – sociodemografske značilnosti (RIS, december 2004)

	ne razmišlja o uporabi		razmišlja o tem, da bi začel uporabljati		v naslednjih 6 mesecih namerava začeti z uporabo		že uporablja	
	n	%	n	%	n	%	n	%
SPOL								
moški	366	74	48	10	50	10	32	6
ženski	372	85	29	7	27	6	12	3
STAROST								
10-23	170	80	14	7	14	7	14	7
24-37	213	76	26	9	31	11	11	4
38-51	191	75	23	9	26	10	13	5
52-65	128	89	8	6	5	3	4	3
66-79	36	84	4	10	1	2	1	3
REGIJA								
osrednja Slovenija	230	78	24	8	25	9	15	5
vzhodna Štajerska (MB)	160	84	10	5	14	7	6	3
savinjska (CE)	89	80	9	8	7	6	5	5
gorenjska	70	76	8	9	8	9	6	6
goriška	39	77	6	12	4	8	1	3
obala	55	85	2	4	3	5	5	7
dolenjska	56	70	9	11	10	13	5	6
prekmurje	40	76	7	14	5	10	0	0
IZOBRAZBA								
osnovna šola in manj	111	83	12	9	10	8	0	0
poklicna šola	190	78	20	8	28	11	7	3
srednja šola	177	77	16	7	23	10	16	7
višja šola in več	66	76	10	12	6	7	4	5
šolajoči	151	80	16	8	8	4	13	7
ZAPOSPLITVENI STATUS								
učenci, dijaki, vajenci	106	80	10	7	5	4	12	9
študenti	43	81	3	6	3	6	4	7
zaposleni	387	75	44	9	60	12	22	4
neaktivni	194	85	19	8	10	4	6	3
UPORABA INTERNETA								
da	437	75	50	9	62	11	36	6
ne	302	86	26	7	16	5	8	2
SKUPAJ	739	79	77	8	77	8	43	5

Tabela 37: Namere uporabe obveščanja prek SMS sporočil med uporabniki mobilnih telefonov, ki uporabljajo internet (RIS, december 2004)

	ne razmišlja o uporabi		razmišlja o tem, da bi začel uporabljati		v naslednjih 6 mesecih namerava začeti z uporabo		že uporablja	
	n	%	n	%	n	%	n	%
POGOSTOST UPORABE INTERNETA								
večkrat dnevno	155	73	23	11	18	8	18	8
skoraj vsak dan	79	73	7	7	14	13	8	7
nekajkrat tedensko	131	79	10	6	20	12	5	3
nekajkrat mesečno	59	74	7	9	10	13	3	4
manj kot 1 kрат na mesec	13	76	2	15	0	0	2	9
ZAČETEK UPORABE INTERNETA								
2004 (letos)	24	66	3	8	7	20	2	6
2002-2003	108	75	7	5	20	14	8	5
2000-2001	122	78	18	12	13	9	2	1
1998-1999	90	72	9	7	15	12	10	8
1996-1997	38	83	3	6	2	5	3	6
1994-1995	25	68	4	11	3	8	5	13
1994 in prej	16	68	3	12	1	3	4	17
UPORABA E-BANČNIŠTVA								
da	70	59	16	13	14	12	18	15
ne	354	79	32	7	48	11	16	4
SKUPAJ	437	75	50	9	62	11	36	6

Tabela 38: Namere uporabe obveščanja prek SMS sporočil med uporabniki mobilnih telefonov, ki uporabljajo storitve e-bančništva (RIS, december 2004)

	ne razmišlja o uporabi		razmišlja o tem, da bi začel uporabljati		v naslednjih 6 mesecih namerava začeti z uporabo		že uporablja	
	n	%	n	%	n	%	n	%
ZAČETEK UPORABE E-BANČNIŠTVA								
2004 (letos)	7	62	2	16	0	0	3	22
2002-2003	27	62	7	17	6	15	3	7
2000-2001	23	64	3	9	4	11	6	16
1999 in prej	13	48	4	13	4	14	7	25
POGOSTOST UPORABE E-BANČNIŠTVA								
dnevno	12	63	4	19	3	15	1	3
tedensko	36	61	8	14	7	11	8	13
mesečno ali redkeje	21	54	4	10	4	11	9	24
SKUPAJ	70	59	16	13	14	12	18	15

Glede na socio-demografske značilnosti se nakazuje, da je med respondenti, ki v naslednjih 6 mesecih nameravajo začeti z dostopom do bančnega računa preko mobilnega telefona, več:

- moških,
- starih od 24 do 37 let,
- zaposlenih,
- uporabnikov interneta.

Med respondenti, ki ne razmišljajo o dostopu do bančnega računa preko mobilnega telefona, je več:

- žensk,
- starejših od 37 let,
- manj izobraženih,
- neuporabnikov interneta,
- intenzivnih uporabnikov med uporabniki interneta.

Tabela 39: Namere uporabe dostopa do bančnega računa preko mobilnega telefona med uporabniki mobilnih telefonov – sociodemografske značilnosti (RIS, december 2004)

	ne razmišlja o uporabi		razmišlja o tem, da bi začel uporabljati		v naslednjih 6 mesecih namerava začeti z uporabo		že uporablja	
	n	%	n	%	n	%	n	%
SPOL								
moški	358	73	47	10	57	12	29	6
ženski	348	81	26	6	25	6	30	7
STAROST								
10-23	151	74	14	7	14	7	27	13
24-37	203	74	23	8	39	14	11	4
38-51	200	79	17	7	24	9	13	5
52-65	116	82	18	12	4	3	3	2
66-79	35	82	3	6	1	2	4	9
REGIJA								
osrednja Slovenija	216	75	24	8	24	8	24	8
vzhodna Štajerska (MB)	158	83	12	6	16	8	4	2
savinjska (CE)	82	75	9	9	10	10	7	6
gorenjska	69	78	6	7	12	13	2	2
goriška	34	67	7	13	4	8	6	12
obala	44	69	6	10	4	7	9	14
dolenjska	62	78	5	6	8	11	5	6
prekmurje	42	80	5	9	4	7	2	3
IZOBRAZBA								
osnovna šola in manj	114	87	6	4	9	7	3	2
poklicna šola	181	75	17	7	32	13	13	5
srednja šola	170	74	24	10	21	9	15	6
višja šola in več	61	72	10	11	8	10	5	6
šolajoči	140	77	13	7	8	5	20	11
ZAPOSЛИTVENI STATUS								
učenci, dijaki, vajenci	97	77	11	8	4	3	15	12
študenti	40	78	4	8	4	7	3	7
zaposleni	385	75	36	7	63	12	26	5
neaktivni	177	79	22	10	10	5	15	6
UPORABA INTERNETA								
da	416	72	48	8	65	11	46	8
ne	290	84	25	7	17	5	13	4
SKUPAJ	706	77	73	8	82	9	59	6

Tabela 40: Namere uporabe dostopa do bančnega računa preko mobilnega telefona med uporabniki mobilnih telefonov, ki uporabljajo internet (RIS, december 2004)

	ne razmišlja o uporabi		razmišlja o tem, da bi začel uporabljati		v naslednjih 6 mesecih namerava začeti z uporabo		že uporablja	
	n	%	n	%	n	%	n	%
POGOSTOST UPORABE INTERNETA								
večkrat dnevno	158	75	18	9	22	11	11	5
skoraj vsak dan	69	65	17	15	13	12	9	8
nekajkrat tedensko	120	72	10	6	19	11	17	10
nekajkrat mesečno	54	70	3	4	11	14	9	12
manj kot 1 krat na mesec	16	100	0	0	0	0	0	0
ZAČETEK UPORABE INTERNETA								
2004 (letos)	22	60	3	8	7	20	4	12
2002-2003	92	66	14	10	25	18	10	7
2000-2001	118	77	13	9	12	8	11	7
1998-1999	89	73	7	6	15	12	11	9
1996-1997	34	75	5	11	1	3	5	11
1994-1995	29	78	3	7	4	12	1	3
1994 in prej	16	68	4	16	0	0	4	17
UPORABA E-BANČNIŠTVA								
da	80	69	9	7	12	11	15	13
ne	320	72	40	9	52	12	31	7
SKUPAJ	416	72	48	8	65	11	46	8

Tabela 41: Namere uporabe dostopa do bančnega računa preko mobilnega telefona med uporabniki mobilnih telefonov, ki uporabljajo storitve e-bančništva (RIS, december 2004)

	ne razmišlja o uporabi		razmišlja o tem, da bi začel uporabljati		v naslednjih 6 mesecih namerava začeti z uporabo		že uporablja	
	n	%	n	%	n	%	n	%
ZAČETEK UPORABE E-BANČNIŠTVA								
2004 (letos)	10	83	0	0	1	9	1	8
2002-2003	27	63	3	8	6	14	7	16
2000-2001	24	67	4	12	3	9	4	12
1999 in prej	20	75	1	5	2	8	3	12
POGOSTOST UPORABE E-BANČNIŠTVA								
dnevno	12	67	0	0	3	15	3	18
tedensko	45	75	4	6	5	9	5	9
mesečno ali redkeje	22	59	5	13	4	11	7	17
SKUPAJ	80	69	9	7	12	11	15	13

7.4 Mobilno plačevanje preko mobilnega operaterja (npr. MONETA)

O uporabi plačevanja preko mobilnega operaterja smo spraševali 963 anketirancev, ki imajo vsaj en mobilni telefon.

Tabela 42: Uporaba plačevanja prek mobilnega operaterja med uporabniki mobilnih telefonov (RIS, december 2004, n=963)

<i>Ali morda uporabljate (tudi) mobilno plačevanje preko vašega mobilnega operaterja - npr. MONETA, kar ni povezano z vašo banko?</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
da	77	8%
ne	886	92%
skupaj	963	100%

Med anketiranimi jih je $8\% \pm 2\%$ odgovorilo, da uporablja plačevanje prek mobilnega operaterja. Gledano absolutno to storitev uporablja približno 120,000 prebivalcev Slovenije.

Tabela 43: Pogostost plačevanja prek mobilnega operaterja med uporabniki mobilnega plačevanja preko mobilnega operaterja (RIS, december 2004, n=77)

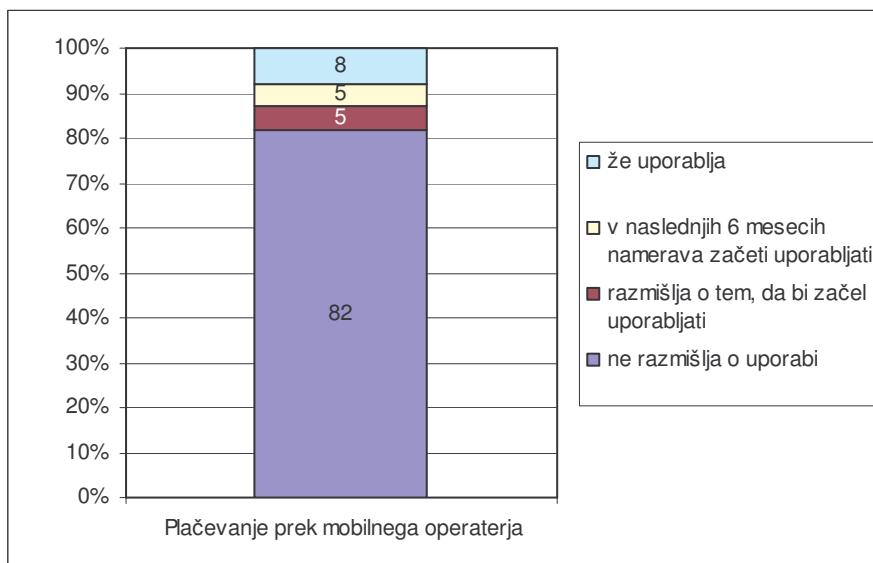
<i>Kako pogosto ga uporabljate?</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
večkrat dnevno	2	3%
skoraj vsak dan	1	1%
nekajkrat tedensko	10	13%
nekajkrat mesečno	39	50%
manj kot 1 kрат na mesec	25	33%
skupaj	77	100%

Med uporabniki mobilnega plačevanja prek mobilnega operaterja je 17% takih, ki to storitev uporabljajo nekajkrat tedensko, polovica to počne nekajkrat mesečno, tretjina pa storitev uporablja manj kot enkrat mesečno.

Tabela 44: Zadovoljstvo z mobilnim plačevanjem prek mobilnega operaterja med uporabniki mobilnega plačevanja preko mobilnega operaterja (RIS, december 2004, n=77)

<i>Kako pa ste zadovoljni s tovrstnim plačevanjem?</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
1 - povsem nezadovoljni	1	1%
2	1	1%
3	14	18%
4	26	33%
5 - zelo zadovoljni	36	47%
skupaj	77	100%
povprečna ocena		4.2

Večina uporabnikov mobilnega plačevanja prek mobilnega operaterja je s storitvijo zelo zadovoljna (povprečna vrednost 4.2), še posebej če primerjamo z zadovoljstvom z opravljanjem transakcij e-bančništva prek mobilnega aparata (3.7) in zadovoljstvom z e-bančništvo pri svoji banki (4.1).

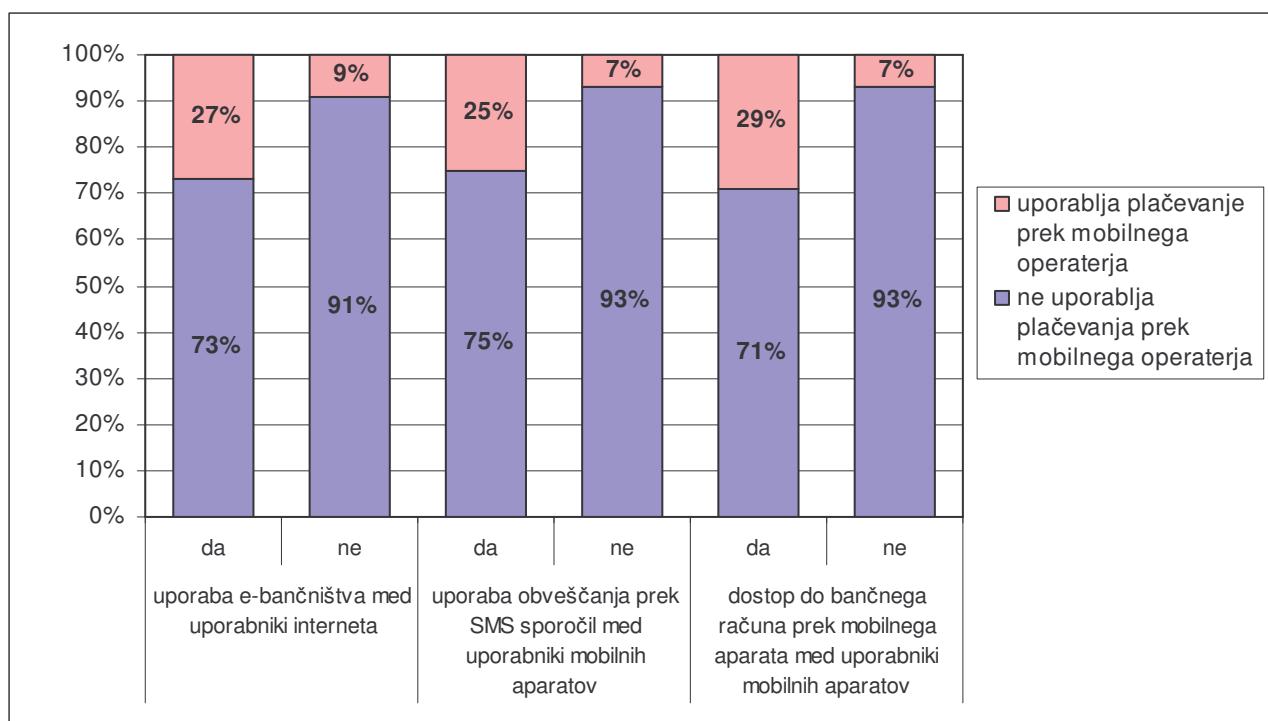
Slika 35: Uporabniki mobilnega telefona glede na to, ali plačevanje prek mobilnega operaterja že uporabljajo, nameravajo začeti uporabljati v naslednje pol leta, razmišljajo o tem, da bi začeli uporabljati in niti ne razmišljajo o uporabi e-bančništva (RIS, december 2004)

Poleg 8% uporabnikov mobilnih aparatov (120,000 oseb), ki že uporabljajo mobilno plačevanje prek mobilnega aparata, namerava z uporabo storitve v naslednjih šestih mesecih začeti 5% uporabnikov (74,800 oseb), 5% uporabnikov (74,800 oseb) pa o uporabi razmišlja.

Na naslednji sliki (Slika 36) pa prikazujemo uporabo plačevanja prek mobilnega operaterja glede na:

- uporabo e-bančništva,
- uporabo obveščanja prek SMS sporočil,
- dostop do bančnega računa prek mobilnega aparata.

Med uporabniki zgoraj navedenih storitev je večji delež tistih, ki uporabljajo plačevanje prek mobilnega operaterja, kot med tistimi, ki ne uporabljajo zgoraj navedenih storitev.

Slika 36: Uporaba plačevanja prek mobilnega operaterja glede na uporabo e-bančništva, uporabo obveščanja prek SMS sporočil in glede na dostop do bančnega računa prek mobilnega aparata (RIS, december 2004, n=584)

Glede na socio-demografske značilnosti je uporabnikov plačevanja prek mobilnega operaterja največ med (Tabela 45):

- moškimi,
- med anketiranci mlajšimi od 37 let,
- med bolj izobraženimi,
- šolajočimi,
- glede na regije med prebivalci savinjske regije in osrednje Slovenije,
- uporabniki interneta.

Glede na socio-demografske značilnosti je največ respondentov, ki ne razmišljajo o plačevanju prek mobilnega operaterja, med (Tabela 45):

- ženskami,
- med anketiranci starejšimi od 37 let,
- med manj izobraženimi,
- glede na regije med prebivalci goriške regije,
- neuporabniki interneta,
- neuporabniki e-bančništva.

Tabela 45: Namere uporabe plačevanja preko mobilnega operaterja med uporabniki mobilnih telefonov – sociodemografske značilnosti (RIS, december 2004)

	ne razmišlja o uporabi		razmišlja o tem, da bi začel uporabljati		v naslednjih 6 mesecih namerava začeti z uporabo		že uporablja	
	n	%	n	%	n	%	n	%
SPOL								
moški	393	77	31	6	28	5	58	11
ženski	395	87	21	5	18	4	20	4
STAROST								
10-23	175	76	15	6	11	5	31	13
24-37	214	75	18	6	20	7	32	11
38-51	217	85	15	6	11	4	13	5
52-65	139	94	4	2	3	2	2	1
66-79	43	97	1	3	0	0	0	0
REGIJA								
osrednja Slovenija	234	76	24	8	20	6	32	10
vzhodna Štajerska (MB)	167	87	6	3	7	4	12	6
savinjska (CE)	89	78	6	5	7	6	13	11
gorenjska	79	85	6	6	1	1	7	8
goriška	47	92	1	1	2	4	1	3
obala	58	88	3	5	1	1	3	5
dolenjska	72	87	2	2	4	5	5	6
prekmurje	42	77	5	9	4	8	3	6
IZOBRAZBA								
osnovna šola in manj	129	94	4	3	4	3	0	0
poklicna šola	211	86	1	1	18	7	17	7
srednja šola	183	79	16	7	11	5	22	10
višja šola in več	63	72	12	13	3	3	10	11
šolajoči	165	80	17	8	6	3	18	9
ZAPOSЛИTVENI STATUS								
učenci, dijaki, vajenci	118	79	13	8	4	3	15	10
študenti	38	71	3	5	3	6	10	18
zaposleni	409	80	28	5	33	6	45	9
neaktivni	215	91	8	3	5	2	7	3
UPORABA INTERNETA								
da	452	75	43	7	35	6	72	12
ne	337	93	9	3	10	3	5	1
SKUPAJ	788	82	52	5	46	5	77	8

Tabela 46: Namere uporabe plačevanja preko mobilnega operaterja med uporabniki mobilnih telefonov, ki uporabljo internet (RIS, december 2004)

	ne razmišlja o uporabi		razmišlja o tem, da bi začel uporabljati		v naslednjih 6 mesecih namerava začeti z uporabo		že uporablja	
	n	%	n	%	n	%	n	%
POGOSTOST UPORABE INTERNETA								
večkrat dnevno	143	66	24	11	12	5	38	17
skoraj vsak dan	92	82	6	6	3	3	11	10
nekajkrat tedensko	134	77	9	5	15	9	16	9
nekajkrat mesečno	68	81	3	3	6	7	8	9
manj kot 1 krat na mesec	16	91	2	9	0	0	0	0
ZAČETEK UPORABE INTERENTA								
2004 (letos)	33	87	1	2	1	1	4	10
2002-2003	114	75	8	5	15	10	14	9
2000-2001	130	80	7	4	5	3	20	12
1998-1999	88	71	16	12	8	6	13	10
1996-1997	29	61	6	12	2	3	11	23
1994-1995	26	67	1	2	5	13	7	19
1994 in prej	16	68	4	15	0	0	4	17
UPORABA E-BANČNIŠTVA								
da	68	58	10	8	8	7	32	27
ne	368	79	32	7	28	6	40	9
SKUPAJ	452	75	43	7	35	6	72	12

Tabela 47: Namere uporabe plačevanja preko mobilnega operaterja med uporabniki mobilnih telefonov, ki uporabljo storitve e-bančništva (RIS, december 2004)

	ne razmišlja o uporabi		razmišlja o tem, da bi začel uporabljati		v naslednjih 6 mesecih namerava začeti z uporabo		že uporablja	
	n	%	n	%	n	%	n	%
ZAČETEK UPORABE E-BANČNIŠTVA								
2004 (letos)	6	49	1	5	1	8	4	37
2002-2003	24	56	6	13	2	4	12	27
2000-2001	25	71	1	2	2	5	8	22
1999 in prej	12	47	3	10	3	12	8	31
POGOSTOST UPORABE E-BANČNIŠTVA								
dnevno	13	72	1	7	2	12	2	10
tedensko	35	60	5	9	3	5	16	27
mesečno ali redkeje	18	47	3	9	3	7	14	37
SKUPAJ	68	58	10	8	8	7	32	27

Tabela 48: Zadovoljstvo s plačevanjem prek mobilnega operaterja – sociodemografske značilnosti (RIS, december 2004, n=77)

	<i>n</i>	<i>zadovoljstvo s plačevanjem prek mobilnega operaterja</i> <i>povpr.</i>
SPOL		
moški	58	4.28
ženski	20	4.15
STAROST		
10-23	31	4.17
24-37	32	4.16
38-51	13	4.68
52-65	2	3.57
66-79	0	.
REGIJA		
osrednja Slovenija	32	4.26
vzhodna Štajerska (MB)	12	4.51
savinjska (CE)	13	4.34
gorenjska	7	4.15
goriška	1	5.00
obalna	3	3.23
dolenjska	5	3.70
prekmurje	3	4.59
IZOBRAZBA		
osnovna šola in manj	0	.
poklicna šola	17	4.09
srednja šola	22	4.13
višja šola in več	10	4.48
šolajoči	18	4.29
ZAPOSPLITVENI STATUS		
učenci, dijaki, vajenci	15	4.20
študenti	10	4.45
zaposleni	45	4.25
neaktivni	7	4.05
ZAČETEK UPORABE INTERNETA		
2004 (letos)	4	4.26
2002-2003	14	3.86
2000-2001	20	4.34
1998-1999	13	4.40
1996-1997	11	4.41
1994-1995	7	4.38
1994 in prej	4	3.94
SKUPAJ	77	4.24

Tabela 49: Zadovoljstvo s plačevanjem prek mobilnega operaterja – sociodemografske značilnosti (RIS, december 2004, n=77)

	<i>n</i>	<i>zadovoljstvo s plačevanjem prek mobilnega operaterja</i> <i>povpr.</i>
POGOSTOST UPORABE INTERNETA		
dnevno	49	4.41
tedensko	16	3.84
mesečno ali redkeje	8	4.09
ZAČETEK UPORABE E- BANČNIŠTVA		
2004 (letos)	4	4.37
2002-2003	12	4.37
2000-2001	8	4.38
1999 in prej	8	4.23
POGOSTOST UPORABE E- BANČNIŠTVA		
dnevno	2	4.77
tedensko	16	4.31
mesečno ali redkeje	14	4.31
POGOSTOST SPREMLJANJA REVIJ IZ PODROČJA RAČUNALNIŠTVA		
nikoli	14	3.67
občasno	27	4.09
mesečno	17	4.39
tedensko ali pogosteje	20	4.74
SKUPAJ	77	4.24

Glede na socio-demografske značilnosti je zadovoljstvo s plačevanjem prek mobilnega operaterja (Tabela 48, Tabela 49) je največje med:

- moškimi,
- starimi od 38 do 51 let,
- bolje izobraženimi,
- študenti,
- dnevnimi uporabniki interneta,
- osebami, ki tedensko ali pogosteje berejo računalniške revije.

Pri tem znova opozarjam na majhno število enot v posameznih kategorijah, zato so ocene le ilustrativne.

7.5 Prednosti in ovire uporabe e-bančništva glede na namere uporabe mobilnega bančništva

V tem poglavju je predstavljeno mnenje respondentov o e-bančništvu glede na namere uporabe mobilnega bančništva (obveščanje prek SMS sporočil in dostop do bančnega računa). V tabelah so prikazane povprečne vrednosti pri posamezni trditvi za različne namere glede uporabe določene storitve mobilnega bančništva.

Pri naslednjih trditvah so respondenti pomembnost posameznega vidika e-bančništva ocenjevali na lestvici od 1 do 5, kjer 1 pomeni »sploh ni pomembno«, 5 pa »zelo je pomembno«:

- poslovanje brez obiskovanja banke,
- hitro opravljanje storitev in hitro pošiljanje naročil,
- možnost opravljanja storitev ob katerikoli uri,
- večja preglednost poslovanja,
- nižje cene/provizije storitev,
- moj osebni računalnik oziroma dostop do interneta ni dovolj zmogljiv.

Pri naslednjih trditvah so respondenti ovire posameznega vidika e-bančništva ocenjevali na lestvici od 1 do 5, kjer 1 pomeni »sploh ni ovira«, 5 pa »zelo velika ovira«:

- moj osebni računalnik oziroma dostop do interneta ni dovolj zmogljiv,
- skrbi me varnost takšnega poslovanja,
- uporaba teh storitev se mi zdi zapletena,
- uporaba teh storitev je zamudna,
- teh storitev ne potrebujem v večji meri,
- banka nudi preko interneta premalo storitev,
- stroški bančnega poslovanja preko interneta so visoki.

Primer interpretacije podatkov v naslednjih tabelah (Tabela 50 do Tabela 53):

Med uporabniki interneta (Tabela 50) se tistim, ki ne razmišljajo o uporabi obveščanja prek SMS sporočil, pri e-bančništvu zdita najpomembnejši takojšnja informacija o morebitnem plačilu (povprečna vrednost 4.04) in možnost opravljanja storitev ob katerikoli uri (4.02), največjo oviro pa jim predstavlja skrb glede varnosti takšnega poslovanja (3.34).

Tabela 50: Prednosti in ovire uporabe e-bančništva glede na namere uporabe obveščanja prek SMS sporočil med uporabniki interneta (RIS, december 2004)

	obveščanje prek SMS sporočil	ne razmišlja o uporabi		razmišlja o tem, da bi začel uporabljati		v naslednjih 6 mesecih namerava začeti z uporabo		že uporablja		skupaj	
		povpr.	n	povpr.	n	povpr.	n	povpr.	n	povpr.	n
pomenljivost	poslovanje brez obiskovanja banke	3.88	220	4.37	20	4.32	22	4.00	18	3.91	297
	hitro opravljanje storitev in hitro pošiljanje naročil	3.88	219	4.31	20	4.14	22	4.23	18	3.95	296
	možnost opravljanja storitev ob katerikoli uri	4.02	220	4.44	20	4.56	22	4.14	18	4.06	298
	večja preglednost poslovanja	3.77	217	4.03	20	3.98	22	3.82	18	3.79	295
	nižje cene/provizije storitev	3.67	212	3.92	20	4.31	22	3.77	18	3.77	288
	takojšnja informacija o morebitnem nakazilu	4.04	217	4.30	20	4.22	22	4.10	18	4.05	294
ovire	moj osebni računalnik oziroma dostop do interneta ni dovolj zmogljiv	1.86	217	2.19	20	2.29	22	2.29	18	1.95	294
	skrbi me varnost takšnega poslovanja	3.34	219	3.35	19	3.32	22	2.72	18	3.27	295
	uporaba teh storitev se mi zdi zapletena	2.36	212	2.58	20	2.43	22	1.87	18	2.35	289
	uporaba teh storitev je zamudna	2.72	218	2.27	19	2.01	22	2.14	18	2.61	294
	teh storitev ne potrebujem v večji meri	2.76	200	2.87	18	2.75	19	2.31	18	2.67	271
	banka nudi preko interneta premalo storitev	2.70	198	2.34	18	2.53	19	2.20	18	2.62	268
	stroški bančnega poslovanja preko interneta so visoki	1.88	219	2.17	20	2.15	22	2.05	18	1.99	296

Tabela 51: Prednosti in ovire uporabe e-bančništva glede na namere uporabe obveščanja prek SMS sporočil med uporabniki e-bančništva (RIS, december 2004)

	obveščanje prek SMS sporočil	ne razmišlja o uporabi		razmišlja o tem, da bi začel uporabljati		v naslednjih 6 mesecih namerava začeti z uporabo		že uporablja		skupaj	
		povpr.	n	povpr.	n	povpr.	n	povpr.	n	povpr.	n
pomenljivost	poslovanje brez obiskovanja banke	3.77	186	4.15	13	4.17	17	3.23	9	3.74	242
	hitro opravljanje storitev in hitro pošiljanje naročil	3.72	186	4.23	13	4.01	17	4.08	9	3.79	241
	možnost opravljanja storitev ob katerikoli uri	3.88	187	4.23	13	4.48	17	3.47	9	3.88	242
	večja preglednost poslovanja	3.63	184	3.89	13	3.83	17	3.24	9	3.63	239
	nižje cene/provizije storitev	3.54	179	3.94	13	4.24	17	3.15	9	3.63	232
	takojšnja informacija o morebitnem nakazilu	3.94	183	4.22	13	4.05	17	3.61	9	3.92	239
ovire	moj osebni računalnik oziroma dostop do interneta ni dovolj zmogljiv	1.86	183	2.19	13	2.22	17	2.78	9	1.94	239
	skrbi me varnost takšnega poslovanja	3.36	185	3.95	12	3.32	17	2.81	9	3.34	239
	uporaba teh storitev se mi zdi zapletena	2.43	179	2.88	13	2.40	17	2.01	9	2.44	233
	uporaba teh storitev je zamudna	2.95	185	2.51	13	2.21	17	2.39	9	2.86	240
	teh storitev ne potrebujem v večji meri	2.78	166	2.57	12	2.68	14	2.51	9	2.67	216
	banka nudi preko interneta premalo storitev	2.75	165	2.55	12	2.65	14	2.03	9	2.70	212
	stroški bančnega poslovanja preko interneta so visoki	1.86	185	1.88	13	2.12	17	2.38	9	1.98	241

Tabela 52: Prednosti in ovire uporabe e-bančništva glede na namere uporabe dostopa do bančnega računa preko mobilnega telefona med uporabniki interneta (RIS, december 2004)

dostop do bančnega računa		ne razmišlja o uporabi		razmišlja o tem, da bi začel uporabljati		v naslednjih 6 mesecih namerava začeti z uporabo		že uporablja		skupaj	
		povpr.	n	povpr.	n	povpr.	n	povpr.	n	povpr.	n
pomembnost	poslovanje brez obiskovanja banke	3.87	201	4.34	19	4.42	27	3.76	29	3.91	297
	hitro opravljanje storitev in hitro pošiljanje naročil	3.96	201	4.29	19	4.20	26	3.44	29	3.95	296
	možnost opravljanja storitev ob katerikoli uri	4.02	202	4.51	19	4.53	27	4.03	29	4.06	298
	večja preglednost poslovanja	3.74	198	3.91	19	4.29	27	3.69	29	3.79	295
	nižje cene/provizije storitev	3.67	196	4.25	18	4.14	26	3.58	29	3.77	288
	takojšnja informacija o morebitnem nakazilu	4.01	200	4.41	18	4.14	27	4.32	29	4.05	294
ovire	moj osebni računalnik oziroma dostop do interneta ni dovolj zmogljiv	1.89	201	1.61	18	2.29	26	2.24	29	1.95	294
	skrbi me varnost takšnega poslovanja	3.41	201	3.51	18	3.11	26	2.57	29	3.27	295
	uporaba teh storitev se mi zdi zapletena	2.32	196	2.93	19	2.47	25	1.89	29	2.35	289
	uporaba teh storitev je zamudna	2.73	200	2.55	19	1.87	26	2.35	29	2.61	294
	teh storitev ne potrebujem v večji meri	2.75	183	2.36	16	2.69	24	2.83	29	2.67	271
	banka nudi preko interneta premalo storitev	2.56	180	2.76	18	2.66	24	2.85	28	2.62	268
	stroški bančnega poslovanja preko interneta so visoki	1.91	201	1.85	19	1.85	26	2.13	29	1.99	296

Tabela 53: Prednosti in ovire uporabe e-bančništva glede na namere uporabe dostopa do bančnega računa preko mobilnega telefona med uporabniki e-bančništva (RIS, december 2004)

dostop do bančnega računa		ne razmišlja o uporabi		razmišlja o tem, da bi začel uporabljati		v naslednjih 6 mesecih namerava začeti z uporabo		že uporablja		skupaj	
		povpr.	n	povpr.	n	povpr.	n	povpr.	n	povpr.	n
pomembnost	poslovanje brez obiskovanja banke	3.72	164	4.21	16	4.40	22	3.35	21	3.74	242
	hitro opravljanje storitev in hitro pošiljanje naročil	3.77	164	4.14	16	4.15	22	3.19	21	3.79	241
	možnost opravljanja storitev ob katerikoli uri	3.84	164	4.41	16	4.47	22	3.71	21	3.88	242
	večja preglednost poslovanja	3.56	161	3.77	16	4.27	22	3.48	21	3.63	239
	nižje cene/provizije storitev	3.51	159	4.14	15	4.04	21	3.39	21	3.63	232
	takojšnja informacija o morebitnem nakazilu	3.87	162	4.36	15	4.01	22	4.21	21	3.92	239
ovire	moj osebni računalnik oziroma dostop do interneta ni dovolj zmogljiv	1.88	163	1.60	15	2.23	21	2.36	21	1.94	239
	skrbi me varnost takšnega poslovanja	3.43	163	3.82	15	3.16	21	2.86	21	3.34	239
	uporaba teh storitev se mi zdi zapletena	2.38	158	3.09	16	2.45	20	2.09	21	2.44	233
	uporaba teh storitev je zamudna	3.00	163	2.65	16	1.99	21	2.63	21	2.86	240
	teh storitev ne potrebujem v večji meri	2.72	146	2.45	13	2.77	19	3.05	21	2.67	216
	banka nudi preko interneta premalo storitev	2.61	143	2.70	14	2.71	19	3.18	20	2.70	212
	stroški bančnega poslovanja preko interneta so visoki	1.88	164	1.83	16	1.76	21	2.14	21	1.98	241

7.6 Pogostost uporabe splošnih bančnih storitev in namere uporabe mobilnega bančništva

V tem poglavju predstavljamo pogostost uporabe splošnih bančnih storitev glede na namere uporabe mobilnega bančništva (obveščanje prek SMS sporočil in dostop do bančnega računa). V tabelah so prikazane povprečne vrednosti pri posamezni splošni bančni storitvi za različne namere glede uporabe določene storitve mobilnega bančništva.

Pri naslednjih splošnih bančnih storitvah so respondenti ocenjevali pogostost uporabe na lestvici od 1 do 5, kjer 1 pomeni »dnevno«, 2 »tedensko«, 3 »mesečno«, 4 »letno«, 5 pa »nikoli«:

- dvig gotovine na bankomatu,
- plačevanje s plačilnimi/kreditnimi karticami v trgovinah, restavracijah...,
- fizični oz. osebni obisk poslovalnice banke,
- telefonsko bančništvo (teledom...),
- finančne transakcije s tujino,
- poslovanje z delnicami, obveznicami, vzajemnimi skladi...

Nižja povprečna vrednost torej pomeni bolj pogosto uporabo posamezne splošne bančne storitve.

Primer interpretacije podatkov v naslednjih tabelah (Tabela 54 do Tabela 57):

Uporabniki interneta (Tabela 54) najpogosteje dvigujejo gotovino na bankomatu (povprečna vrednost 2.40). Tisti, ki že uporabljam obveščanje prek SMS sporočil, pogosteje opravljajo finančne transakcije s tujino (4.17) kot tisti, ki ne razmišljajo o obveščanju prek SMS sporočil (4.71).

Tabela 54: Pogostost uporabe splošnih bančnih storitev glede na namere uporabe obveščanja prek SMS sporočil med uporabniki interneta (RIS, december 2004)

obveščanje prek SMS sporočil	ne razmišlja o uporabi		razmišlja o tem, da bi začel uporabljati		v naslednjih 6 mesecih namerava začeti z uporabo		že uporablja		skupaj	
	povpr.	n	povpr.	n	povpr.	n	povpr.	n	povpr.	n
Dvig gotovine na bankomatu	2.48	377	2.19	42	2.05	41	2.11	46	2.40	526
Plačevanje s plačilnimi/kreditnimi karticami v trgovinah, restavracijah...	2.45	378	2.61	42	2.14	39	2.09	46	2.43	525
Fizični oz. osebni obisk poslovalnice banke	3.33	380	3.28	42	3.16	41	3.22	46	3.32	529
Telefonsko bančništvo (teledom...)	4.71	374	4.52	42	4.26	41	4.30	46	4.61	519
Finančne transakcije s tujino	4.71	378	4.38	42	4.34	41	4.17	46	4.60	527
Poslovanje z delnicami, obveznicami, vzajemnimi skladji...	4.72	379	4.54	42	4.30	41	4.49	46	4.65	528

Tabela 55: Pogostost uporabe splošnih bančnih storitev glede na namere uporabe obveščanja prek SMS sporočil med uporabniki e-bančništva (RIS, december 2004)

obveščanje prek SMS sporočil	ne razmišlja o uporabi		razmišlja o tem, da bi začel uporabljati		v naslednjih 6 mesecih namerava začeti z uporabo		že uporablja		skupaj	
	povpr.	n	povpr.	n	povpr.	n	povpr.	n	povpr.	n
Dvig gotovine na bankomatu	2.62	161	2.48	17	1.99	13	2.41	7	2.22	117
Plačevanje s plačilnimi/kreditnimi karticami v trgovinah, restavracijah...	3.07	161	3.55	17	2.81	12	3.04	7	1.80	117
Fizični oz. osebni obisk poslovalnice banke	3.28	162	3.42	17	3.26	13	2.50	7	3.35	117
Telefonsko bančništvo (teledom...)	4.83	159	4.84	17	4.18	12	4.82	7	4.45	116
Finančne transakcije s tujino	4.81	162	4.73	17	4.83	12	4.35	7	4.43	117
Poslovanje z delnicami, obveznicami, vzajemnimi skladji...	4.88	162	4.96	17	4.41	13	4.74	7	4.47	116

Tabela 56: Pogostost uporabe splošnih bančnih storitev glede na namere uporabe dostopa do bančnega računa preko mobilnega telefona med uporabniki interneta (RIS, december 2004)

dostop do bančnega računa	ne razmišlja o uporabi		razmišlja o tem, da bi začel uporabljati		v naslednjih 6 mesecih namerava začeti z uporabo		že uporablja		skupaj	
	povpr.	n	povpr.	n	povpr.	n	povpr.	n	povpr.	n
Dvig gotovine na bankomatu	2.62	483	2.48	52	1.99	40	2.41	22	2.53	526
Plačevanje s plačilnimi/kreditnimi karticami v trgovinah, restavracijah...	3.07	483	3.55	52	2.81	37	3.04	22	2.84	525
Fizični oz. osebni obisk poslovalnice banke	3.28	487	3.42	52	3.26	40	2.50	22	3.29	529
Telefonsko bančništvo (teledom...)	4.83	477	4.84	52	4.18	36	4.82	22	4.71	519
Finančne transakcije s tujino	4.81	487	4.73	52	4.83	36	4.35	22	4.71	527
Poslovanje z delnicami, obveznicami, vzajemnimi skladji...	4.88	487	4.96	52	4.41	40	4.74	22	4.77	528

Tabela 57: Pogostost uporabe splošnih bančnih storitev glede na namere uporabe dostopa do bančnega računa preko mobilnega telefona med uporabniki e-bančništva (RIS, december 2004)

dostop do bančnega računa	ne razmišlja o uporabi		razmišlja o tem, da bi začel uporabljati		v naslednjih 6 mesecih namerava začeti z uporabo		že uporablja		skupaj	
	povpr.	n	povpr.	n	povpr.	n	povpr.	n	povpr.	n
Dvig gotovine na bankomatu	2.28	80	2.00	9	2.08	12	2.16	15	2.22	117
Plačevanje s plačilnimi/kreditnimi karticami v trgovinah, restavracijah...	1.82	80	1.56	9	1.86	12	1.79	15	1.80	117
Fizični oz. osebni obisk poslovalnice banke	3.37	80	3.16	9	3.23	12	3.33	15	3.35	117
Telefonsko bančništvo (teledom...)	4.61	79	4.17	9	4.09	12	4.10	15	4.45	116
Finančne transakcije s tujino	4.57	80	3.96	9	4.06	12	4.23	15	4.43	117
Poslovanje z delnicami, obveznicami, vzajemnimi skladji...	4.58	79	4.28	9	4.10	12	4.30	15	4.47	116

7.7 Prednosti in ovire uporabe e-bančništva glede na namere uporabe plačevanja prek mobilnega operaterja

V tem poglavju je predstavljeno mnenje respondentov o e-bančništvu glede na namere uporabe plačevanja prek mobilnega operaterja. V tabelah so prikazane povprečne vrednosti pri posamezni trditvi za različne namere glede uporabe plačevanje prek mobilnega operaterja.

Pri naslednjih trditvah so respondenti pomembnost posameznega vidika e-bančništva ocenjevali na lestvici od 1 do 5, kjer 1 pomeni »sploh ni pomembno«, 5 pa »zelo je pomembno«:

- poslovanje brez obiskovanja banke,
- hitro opravljanje storitev in hitro pošiljanje naročil,
- možnost opravljanja storitev ob katerikoli uri,
- večja preglednost poslovanja,
- nižje cene/provizije storitev,
- moj osebni računalnik oziroma dostop do interneta ni dovolj zmogljiv.

Pri naslednjih trditvah so respondenti ovire posameznega vidika e-bančništva ocenjevali na lestvici od 1 do 5, kjer 1 pomeni »sploh ni ovira«, 5 pa »zelo velika ovira«:

- moj osebni računalnik oziroma dostop do interneta ni dovolj zmogljiv,
- skrbi me varnost takšnega poslovanja,
- uporaba teh storitev se mi zdi zapletena,
- uporaba teh storitev je zamudna,
- teh storitev ne potrebujem v večji meri,
- banka nudi preko interneta premalo storitev,
- stroški bančnega poslovanja preko interneta so visoki.

Primer interpretacije podatkov v naslednjih tabelah (Tabela 58 do Tabela 59):

Med uporabniki interneta (Tabela 58) se tistim, ki ne razmišljajo o uporabi plačevanja prek mobilnega operaterja, pri e-bančništvu zdita najpomembnejši takojšnja informacija o morebitnem plačilu (povprečna vrednost 4.09) in možnost opravljanja storitev ob katerikoli uri (4.05), največjo oviro pa jim predstavlja skrb glede varnosti takšnega poslovanja (3.31).

Tabela 58: Prednosti in ovire uporabe e-bančništva glede na namere uporabe plačevanja prek mobilnega operaterja med uporabniki interneta (RIS, december 2004)

uporaba plačevanja prek mobilnega operaterja		ne razmišlja o uporabi		razmišlja o tem, da bi začel uporabljati		v naslednjih 6 mesecih namerava začeti z uporabo		že uporablja		skupaj	
		povpr.	n	povpr.	n	povpr.	n	povpr.	n	povpr.	n
pomenljivost	poslovanje brez obiskovanja banke	3.93	223	3.62	15	4.24	13	3.90	40	3.91	297
	hitro opravljanje storitev in hitro pošiljanje naročil	4.00	223	3.96	14	3.71	13	3.82	40	3.95	296
	možnost opravljanja storitev ob katerikoli uri	4.05	224	4.14	15	4.27	13	4.09	40	4.06	298
	večja preglednost poslovanja	3.79	220	3.75	15	3.80	13	3.88	40	3.79	295
	nižje cene/provizije storitev	3.83	215	3.64	15	3.38	12	3.65	40	3.77	288
	takojšnja informacija o morebitnem nakazilu	4.09	220	4.45	15	3.44	13	4.07	40	4.05	294
ovire	moj osebni računalnik oziroma dostop do interneta ni dovolj zmogljiv	1.93	220	2.12	15	2.64	13	1.77	40	1.95	294
	skrbi me varnost takšnega poslovanja	3.31	220	2.80	15	3.51	13	3.17	40	3.27	295
	uporaba teh storitev se mi zdi zapletena	2.43	216	1.78	15	2.58	13	2.11	40	2.35	289
	uporaba teh storitev je zamudna	2.76	220	2.32	15	1.85	13	2.28	40	2.61	294
	teh storitev ne potrebujem v večji meri	2.73	202	2.73	13	1.98	12	2.71	39	2.67	271
	banka nudi preko interneta premalo storitev	2.67	198	2.58	13	2.44	12	2.59	40	2.62	268
	stroški bančnega poslovanja preko interneta so visoki	2.01	222	1.63	15	1.71	13	2.08	40	1.99	296

Tabela 59: Prednosti in ovire uporabe e-bančništva glede na namere uporabe plačevanja prek mobilnega operaterja med uporabniki e-bančništva (RIS, december 2004)

uporaba plačevanja prek mobilnega operaterja		ne razmišlja o uporabi		razmišlja o tem, da bi začel uporabljati		v naslednjih 6 mesecih namerava začeti z uporabo		že uporablja		skupaj	
		povpr.	n	povpr.	n	povpr.	n	povpr.	n	povpr.	n
pomenljivost	poslovanje brez obiskovanja banke	3.83	194	3.16	11	4.05	11	3.35	21	3.74	242
	hitro opravljanje storitev in hitro pošiljanje naročil	3.91	194	3.75	11	3.51	11	3.10	21	3.79	241
	možnost opravljanja storitev ob katerikoli uri	3.93	195	3.91	11	4.15	11	3.45	21	3.88	242
	večja preglednost poslovanja	3.67	191	3.34	11	3.72	11	3.53	21	3.63	239
	nižje cene/provizije storitev	3.74	186	3.41	11	3.17	9	3.08	21	3.63	232
	takojšnja informacija o morebitnem nakazilu	4.01	191	4.27	11	3.27	11	3.58	21	3.92	239
ovire	moj osebni računalnik oziroma dostop do interneta ni dovolj zmogljiv	1.89	191	2.49	11	3.04	11	1.60	21	1.94	239
	skrbi me varnost takšnega poslovanja	3.34	192	3.22	11	3.39	11	3.40	21	3.34	239
	uporaba teh storitev se mi zdi zapletena	2.48	187	2.04	11	2.66	11	2.25	21	2.44	233
	uporaba teh storitev je zamudna	2.93	192	2.75	11	1.85	11	2.97	21	2.86	240
	teh storitev ne potrebujem v večji meri	2.71	173	2.70	10	2.01	9	2.91	20	2.67	216
	banka nudi preko interneta premalo storitev	2.72	169	2.89	10	2.73	9	2.56	21	2.70	212
	stroški bančnega poslovanja preko interneta so visoki	1.98	193	1.83	11	1.78	11	2.09	21	1.98	241

7.8 Pogostost uporabe splošnih bančnih storitev in namere uporabe plačevanja prek mobilnega operaterja

V tem poglavju predstavljamo pogostost uporabe splošnih bančnih storitev glede na namere uporabe plačevanja prek mobilnega operaterja. V tabelah so prikazane povprečne vrednosti pri posamezni splošni bančni storitvi za različne namere glede uporabe določene storitve mobilnega bančništva.

Pri naslednjih splošnih bančnih storitvah so respondenti ocenjevali pogostost uporabe na lestvici od 1 do 5, kjer 1 pomeni »dnevno«, 2 »tedensko«, 3 »mesečno«, 4 »letno«, 5 pa »nikoli«:

- dvig gotovine na bankomatu,
- plačevanje s plačilnimi/kreditnimi karticami v trgovinah, restavracijah...,
- fizični oz. osebni obisk poslovalnice banke,
- telefonsko bančništvo (teledom...),
- finančne transakcije s tujino,
- poslovanje z delnicami, obveznicami, vzajemnimi skladi...

Nižja povprečna vrednost torej pomeni bolj pogosto uporabo posamezne splošne bančne storitve.

Primer interpretacije podatkov v naslednjih tabelah (Tabela 60 do Tabela 61):

Uporabniki interneta (Tabela 60) najpogosteje dvigujejo gotovino na bankomatu (povprečna vrednost 2.53). Tisti, ki že uporabljam plačevanje prek mobilnega operaterja, pogosteje opravljam finančne transakcije s tujino (4.15) kot tisti, ki ne razmišlja o uporabi plačevanja prek mobilnega operaterja (4.79).

Uporabniki e-bančništva (Tabela 61) pa najpogosteje plačujejo s plačilnimi / kreditnimi karticami v trgovinah, restavracijah (1.80).

Tabela 60: Pogostost uporabe splošnih bančnih storitev glede na namere uporabe plačevanja prek mobilnega operaterja med uporabniki interneta (RIS, december 2004)

uporaba plačevanja prek mobilnega operaterja	ne razmišlja o uporabi		razmišlja o tem, da bi začel uporabljati		v naslednjih 6 mesecih namerava začeti z uporabo		že uporablja		skupaj	
	povpr.	n	povpr.	n	povpr.	n	povpr.	n	povpr.	n
Dvig gotovine na bankomatu	2.62	427	2.61	22	2.67	16	1.77	61	2.53	526
Plačevanje s plačilnimi/kreditnimi karticami v trgovinah, restavracijah...	2.94	426	3.27	22	2.44	16	2.14	61	2.84	525
Fizični oz. osebni obisk poslovalnice banke	3.28	430	3.78	22	3.03	16	3.32	61	3.29	529
Telefonsko bančništvo (teledom...)	4.73	422	4.83	20	4.52	16	4.61	61	4.71	519
Finančne transakcije s tujino	4.79	430	4.69	20	4.62	16	4.15	61	4.71	527
Poslovanje z delnicami, obveznicami, vzajemnimi skladi...	4.80	430	4.84	22	4.34	16	4.57	60	4.77	528

Tabela 61: Pogostost uporabe splošnih bančnih storitev glede na namere uporabe plačevanja prek mobilnega operaterja med uporabniki e-bančništva (RIS, december 2004)

uporaba plačevanja prek mobilnega operaterja	ne razmišlja o uporabi		razmišlja o tem, da bi začel uporabljati		v naslednjih 6 mesecih namerava začeti z uporabo		že uporablja		skupaj	
	povpr.	n	povpr.	n	povpr.	n	povpr.	n	povpr.	n
Dvig gotovine na bankomatu	2.41	68	1.90	10	2.21	8	1.92	32	2.22	117
Plačevanje s plačilnimi/kreditnimi karticami v trgovinah, restavracijah...	1.74	68	1.65	10	1.66	8	2.01	32	1.80	117
Fizični oz. osebni obisk poslovalnice banke	3.33	68	3.64	10	3.40	8	3.27	32	3.35	117
Telefonsko bančništvo (teledom...)	4.48	67	4.65	10	3.99	8	4.44	32	4.45	116
Finančne transakcije s tujino	4.56	68	4.37	10	4.19	8	4.25	32	4.43	117
Poslovanje z delnicami, obveznicami, vzajemnimi skladi...	4.53	68	4.63	10	4.20	8	4.36	31	4.47	116

8 Obiskanost spletnih strani s področja mobilne telefonije

8.1 Kategorije obiskanosti

Obiskanost spletnih strani je predstavljena po sedmih standardnih kategorijah RIS (*ne poznam, slišal, enkrat obiskal, občasno obiskujem, mesečno, tedensko, dnevno obiskujem*). Podatki so uteženi na osnovne demografske značilnosti, tako da se vzorec ujema s slovensko populacijo.

Izmed spletnih strani s področja mobilne telefonije, ki so bile vključene v merjenje, je najmanj prepoznavna spletna stran Mobisux, ki je ne pozna 65% mesečnih uporabnikov interneta. Bolj poznani pa sta spletni strani Mobitel in Simobil.si, ki ju ne pozna 22% mesečnih uporabnikov interneta.

Tabela 62: Pogostost obiskovanja spletnih strani s področja mobilne telefonije, uteženi podatki (RIS-DCO, december 2004)

WWW strani	1-ne poznam		2-slišal		3-enkrat		4-občasno		5-mesečno		6-tedensko		7-dnevno		n
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
Mobisux	165	65	37	15	3	1	20	8	15	6	11	4	2	1	253
Mobitel	57	22	83	33	6	2	55	22	38	15	11	4	4	2	254
Simobil.si	56	22	130	52	13	5	28	11	13	5	11	4	1	0	252

8.2 Mesečni, tedenski in dnevni doseg

Izmed množice možnih kategorij obiskanosti se kot najpogosteji standard uveljavlja mesečni doseg. Gre za število aktivnih (mesečnih) uporabnikov interneta, ki v mesecu dni vsaj enkrat dostopijo do določene strani. Omenjena kategorija pa ima tudi slabosti, saj ne upošteva intenzivnosti obiskovanja med mesečnimi obiskovalci. Običajno pa se mesečne obiskovalce prikaže kot delež med vsemi aktivnimi (mesečnimi) uporabniki interneta, kar imenujemo tudi **mesečni doseg** spletnih strani (ali *rating*) oziroma spletnega mesta. V spodnji tabeli so prikazani kumulativni deleži obiskovanja spletnih strani za utežene podatke, pri čemer je poudarjen mesečni doseg.

Največji mesečni doseg med spletnimi stranmi s področja mobilne telefonije ima spletna stran Mobitel, ki jo mesečno obiskuje 21% mesečnih uporabnikov interneta. Sledita ji Mobisux (11%) in Simobil.si (10%).

Tabela 63: Kumulativni deleži pogostosti obiskovanja spletnih strani s področja mobilne telefonije, mesečni doseg, uteženi podatki (RIS-DCO, december 2004)

	<i>obiskujem dnevno</i>		<i>obiskujem tedensko</i>		<i>obiskujem mesečno</i>		<i>obiskujem občasno</i>		<i>enkrat že obiskal</i>		<i>slišal zanjo</i>		<i>Skupaj</i>
	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>
Mobitel	4	2	15	6	53	21	108	43	114	45	197	78	254
Mobisux	2	1	13	5	28	11	48	19	51	20	88	35	253
Simobil.si	1	0	12	5	25	10	53	21	66	26	196	78	252

V naslednji tabeli pa so prikazani tedenski obiskovalci, in sicer kot delež med vsemi aktivnimi (mesečnimi) uporabniki interneta, kar imenujemo tudi **tedenski doseg** spletnje strani oziroma spletnega mesta.

Spletna stran Mobitel ima največji delež tedenskih obiskovalcev interneta (6%), sledita ji Mobisux in Simobil.si (5%). Razlike v tedenskem dosegu so minimalne.

Tabela 64: Kumulativni deleži pogostosti obiskovanja spletnih strani s področja mobilne telefonije, tedenski doseg, uteženi podatki (RIS-DCO, december 2004)

	<i>obiskujem dnevno</i>		<i>obiskujem tedensko</i>		<i>obiskujem mesečno</i>		<i>obiskujem občasno</i>		<i>enkrat že obiskal</i>		<i>slišal zanjo</i>		<i>skupaj</i>
	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>
Mobitel	4	2	15	6	53	21	108	43	114	45	197	78	254
Mobisux	2	1	13	5	28	11	48	19	51	20	88	35	253
Simobil.si	1	0	12	5	25	10	53	21	66	26	196	78	252

V naslednji tabeli pa so prikazani dnevni obiskovalci, in sicer kot delež med vsemi aktivnimi (mesečnimi) uporabniki interneta, kar imenujemo **dnevni doseg** spletnje strani oziroma spletnega mesta.

Tabela 65: Kumulativni deleži pogostosti obiskovanja spletnih strani s področja mobilne telefonije, dnevni doseg, uteženi podatki (RIS-DCO, december 2004)

	<i>obiskujem dnevno</i>		<i>obiskujem tedensko</i>		<i>obiskujem mesečno</i>		<i>obiskujem občasno</i>		<i>enkrat že obiskal</i>		<i>slišal zanjo</i>		<i>skupaj</i>
	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>
Mobitel	4	2	15	6	53	21	108	43	114	45	197	78	254
Mobisux	2	1	13	5	28	11	48	19	51	20	88	35	253
Simobil.si	1	0	12	5	25	10	53	21	66	26	196	78	252

8.3 Spletne obiskanosti 1998 - 2004

V spodnji tabeli so prikazane relativne mesečne obiskanosti spletnih strani in absolutna števila mesečnih obiskovalcev posameznih strani s področja mobilne telefonije ter intervali zaupanja za število obiskovalcev.

Tabela 66: Interval zaupanja za mesečno obiskanost spletnih strani s področja mobilne telefonije (RIS-DCO, december 2004)

spletne strani	p	q	n	$\sqrt{\frac{p \cdot q}{n}} \cdot 1,96 \cdot 745,000$	število mesečnih uporabnikov	spodnja meja	zgornja meja
Mobitel	0.21	0.79	254	37,318	156,450	119,132	193,768
Mobisux	0.11	0.89	253	28,427	81,950	53,523	110,377
Simobil.si	0.10	0.90	252	27,595	74,500	46,905	102,095

V naslednji tabeli je predstavljena relativna mesečna obiskanost spletnih strani s področja mobilne telefonije v letih 1998 – 2004 (v tistih časovnih točkah, ko je bila posamezna spletna stran vključena v merjenje).

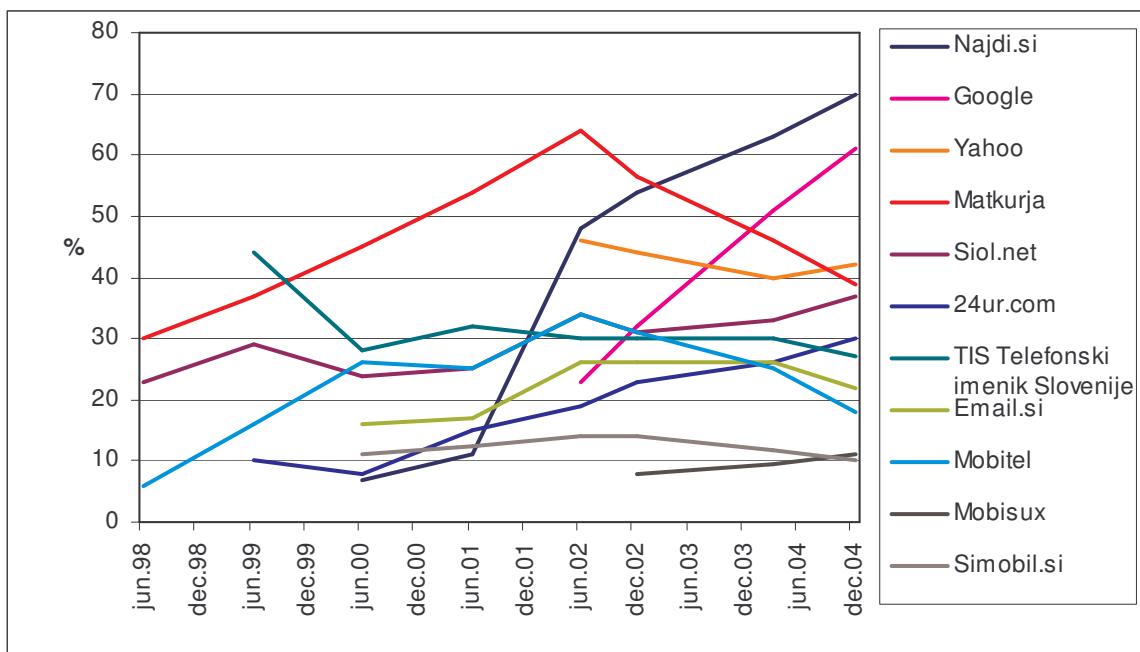
Tabela 67: Relativna mesečna obiskanost spletni strani s področja mobilne telefonije (RIS 1998 – 2004)

v %	1998	1999	2000	2001	junij 2002	december 2002	marec 2004	december 2004
Mobitel	6	-	26	25	34	-	25	21
Mobisux	-	-	-	-	-	8	-	11
Simobil.si	-	-	11	-	14	14	-	10

Naslednja slika pa predstavlja relativno mesečno obiskanost:

- najbolj obiskanih spletnih strani,
- spletnih strani s področja mobilne telefonije.

Zabeležimo strmo naraščanje obiskanosti spletnih strani Najdi.si in Google; nekoliko narašča tudi obiskanost spletnih strani Siol.net in 24ur.com. Zabeleženo je tudi strmo upadanje mesečne obiskanosti Matkurje ter rahlo upadanje obiskanosti Mobitela in Simobila. Ustalila se je mesečna obiskanost Email.si. Obiskanost Mobisuxa počasi narašča.

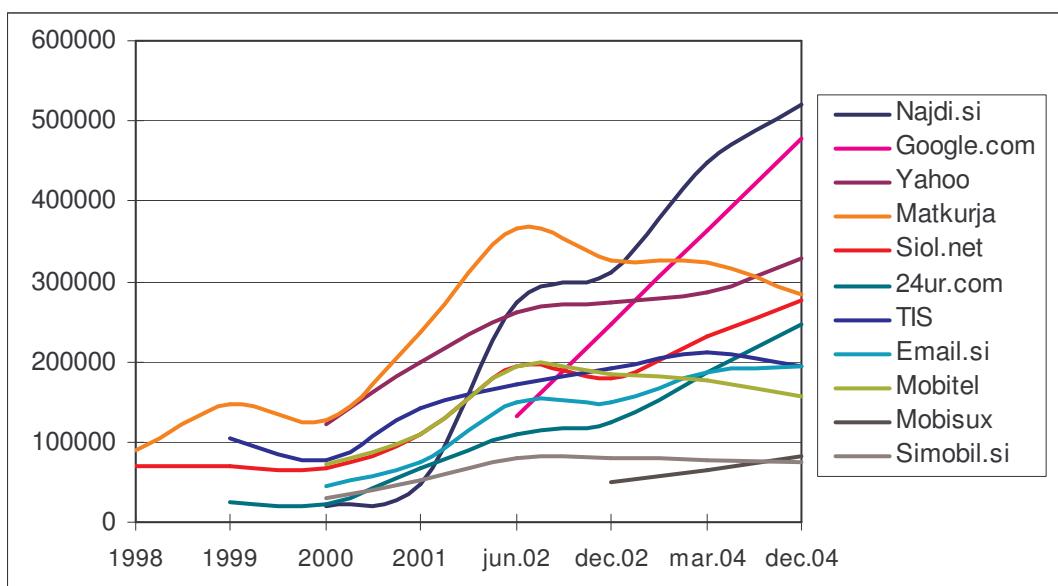
Slika 37: Relativna mesečna obiskanost (doseg - rating) nekaterih spletnih strani med mesečnimi uporabniki interneta (RIS 1998 – 2004, za december 2004 podatki RIS-DCO)

V naslednji tabeli in na naslednji sliki je prikazana še absolutna mesečna obiskanost, ki poleg relativnega mesečnega dosega upošteva še rast števila uporabnikov interneta.

Tabela 68: Absolutna mesečna obiskanost spletnih strani s področja mobilne telefonije (RIS 1998 - 2004)

spletna stran	1998	1999	2000	2001	juni 2002	december 2002	marec 2004	december 2004
Mobitel	18,000	-	72,800	110,000	193,800	-	175,885	156,450
Mobisux	-	-	-	-	-	48,900	-	81,950
Simobil.si	-	-	30,800	-	79,800	80,000	-	74,500

Izkaže se torej, da absolutno število mesečnih obiskovalcev pri spletnih straneh Matkurja stagnira, pri spletnih straneh TIS in Email.si ostaja približno enako, medtem ko se je pri spletnih straneh Najdi.si in Google v slabem letu povečalo za približno 70,000 mesečnih obiskovalcev. Obiskanost spletne strani Mobitel se je v absolutnem smislu nekoliko zmanjšala, obiskanost Mobisuxa rahlo povečala, obiskanost Simobila pa ostaja približno enaka kot v prejšnjih letih. Pri večini opazovanih spletnih strani je sicer opazno povečanje absolutnega števila obiskovalcev, kar je seveda posledica rasti števila uporabnikov.

Slika 38: Mesečna absolutna obiskanost nekaterih spletnih strani glede na skupno število obiskovalcev (RIS 1998 – 2004, za decembra 2004 podatki RIS-DCO).

8.4 Obiskanost WAP strani

Mobilni dostop vnaša med najbolj obiskane strani velike spremembe. Oglejmo si najprej obiskanost Mobitelovega multimedejskega portala **Planet**. Dobra desetina vseh respondentov (13%) obiskuje Planet mesečno, kar v absolutnem smislu predstavlja približno 225,000 oseb v starosti od 10 do 75 let. Od teh 225,000 mesečnih obiskovalcev Planeta jih je približno 190,000 uporabnikov interneta, 35,000 mesečnih obiskovalcev Planeta pa izjavlja, da ne uporablja interneta. Zgoraj omenjenih 225,000 mesečnih obiskovalcev Planeta lahko uvrstimo na 7. mesto po obiskanosti med stranmi, vključenimi v raziskavo RIS-DCO. Če pa upoštevamo le tiste mesečne obiskovalce Planeta, ki so tudi uporabniki interneta (190,000), pa Planet uvrstimo na 9. mesto med stranmi, vključenimi v RIS-DCO, kar je bolj primerno, saj tudi za ostale strani zaenkrat nismo merili obiskanost WAP verzije.

Zanimala nas je tudi obiskanost Simobilovega multimedejskega portala **Vodafone Live**. Mesečno obiskuje Vodafone Live 4% respondentov, t.j. 61,000 oseb, starih od 10 do 75 let. Med temi osebami je 54,000 uporabnikov interneta, ostali (7,000) pa izjavljajo, da ne uporablja interneta.

V bodoče bo vsekakor potrebno mobilne uporabnike obravnavati posebej, kar velja tudi za vodilni portal. Preveriti bo treba tudi filtriranje, ki je sedaj potekalo sledeče:

Ali uporabljate mobilni aparat?

- *Imate dostop do Mobitelovega Planeta?*
- *Kako pogosto ga obiskujete?*

Mogoče namreč je, da podobno kot pri mobilnem internetu, mobilni uporabniki ne prepoznavajo, da dejansko uporabljajo Planet. Dodati velja, da se »Planet« konec leta 2004 nanaša le na WAP portal. Za PC dostop je v tem času še vedno obstajal PinkPonk, ki sta se kasneje združila.

8.5 Socio-demografske značilnosti obiskovalcev spletnih strani s področja mobilne telefonije

V nadaljevanju so za spletne strani s področja mobilne telefonije, ki so bile vključene v anketo, prikazane še sociodemografske značilnosti njihovih obiskovalcev. Pri tem velja upoštevati omejitve (navedene v metodološkem uvodu) zaradi majhnega števila enot v določenih celicah.

Demografske značilnosti mesečnih obiskovalcev spletnih strani so predstavljene na dva načina:

- odstotki po vrsticah: preučujemo delež obiskovalcev oziroma neobiskovalcev spletnih strani po demografskih značilnostih;
- odstotki po stolpcih: znotraj obiskovalcev spletnih strani preučujemo demografsko strukturo obiskovalcev.

Tabela 69: Mesečna obiskanost spletnih strani s področja mobilne telefonije – sociodemografske značilnosti – predstavljeni so odstotki po vrsticah (RIS-DCO, december 2004)

	vsaj mesečni obiskovalci spletnih strani					
	<i>Mobisux</i>		<i>Mobitel</i>		<i>Simobil.si</i>	
	n	%	n	%	n	%
skupaj	28	11%	53	21%	25	10%
SPOL						
moški	21	15%	33	24%	15	11%
ženske	7	6%	19	17%	11	9%
STAROST						
do 19	15	21%	15	22%	12	18%
20 do 29	7	10%	18	24%	5	7%
30 do 49	6	7%	18	21%	5	6%
nad 49	0	0%	1	5%	2	10%
IZOBRAZBA						
osnovna šola	0	0%	0	0%	0	0%
poklicna šola	1	5%	5	15%	1	2%
srednja šola	5	9%	11	19%	5	8%
višja in visoka šola	3	5%	11	19%	5	9%
šolajoči	19	20%	26	27%	14	15%
REGIJA						
osrednja Slovenija	9	10%	13	15%	5	6%
vzhodno štajerska (MB)	7	14%	12	26%	9	20%
savinjska (CE)	3	13%	4	14%	1	5%
gorenjska	3	12%	6	24%	3	11%
goriška	0	0%	1	16%	0	0%
obalna	5	14%	8	23%	3	10%
dolenjska	1	6%	5	23%	2	9%
Prekmurje	0	0%	4	45%	1	15%
ZAPOSЛИTVENI STATUS						
zaposleni	10	7%	26	18%	10	7%
nezaposleni/brezposelni	0	0%	0	0%	0	0%
upokojenci	0	0%	1	19%	1	19%
šolajoči	19	20%	26	27%	14	15%

Tabela 70: Mesečna obiskanost spletnih strani s področja mobilne telefonije – sociodemografske značilnosti – predstavljeni so odstotki po stolpcih (RIS-DCO, december 2004)

	vsaj mesečni obiskovalci spletnih strani						<i>skupaj (mesečni uporabniki interneta)</i>	
	<i>Mobisux</i>		<i>Mobitel</i>		<i>Simobil.si</i>			
	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>		
SPOL								
moški	21	75%	33	64%	15	58%	52%	
ženske	7	25%	19	36%	11	42%	48%	
STAROST								
do 19	15	53%	15	29%	12	49%	25%	
20 do 29	7	26%	18	35%	5	22%	28%	
30 do 49	6	22%	18	34%	5	21%	39%	
nad 49	0	0%	1	2%	2	9%	8%	
IZOBRAZBA								
osnovna šola	0	0%	0	0%	0	0%	2%	
poklicna šola	1	5%	5	9%	1	3%	12%	
srednja šola	5	19%	11	21%	5	20%	26%	
višja in visoka šola	3	10%	11	22%	5	21%	25%	
šolajoči	19	66%	26	49%	14	57%	35%	
REGIJA								
osrednja Slovenija	9	31%	13	24%	5	20%	34%	
vzhodno štajerska (MB)	7	24%	12	23%	9	37%	20%	
savinjska (CE)	3	12%	4	8%	1	6%	11%	
gorenjska	3	12%	6	12%	3	12%	10%	
goriška	0	0%	1	2%	0	0%	2%	
obalna	5	17%	8	15%	3	13%	12%	
dolenjska	1	4%	5	9%	2	7%	6%	
Prekmurje	0	0%	4	8%	1	6%	4%	
ZAPOSPLITVENI STATUS								
zaposleni	10	34%	26	50%	10	41%	56%	
nezaposleni/brezposelni	0	0%	0	0%	0	0%	6%	
upokojenci		0%	1	1%	1	3%	3%	
šolajoči	19	66%	26	49%	14	57%	35%	

9 Druge raziskave o mobilni telefoniji

9.1 Dostop do interneta preko mobilnega telefona (CRONOS, Eurostat)

Eurostat je v bazi Cronos¹⁶ objavil rezultate ankete o IKT, ki je potekala po enotni metodologiji v državah EU spomladi 2004. V Sloveniji je podatke zbiral Statistični urad (SURS) na terenu med 13. in 26. aprilom. Gre za prvo uradno anketo, ki primerja IKT Slovenije z ostalimi državami EU. Za nekatere države EU podatki v času pisanja poročila (maj 2005) še niso objavljeni.

V naslednji tabeli (Tabela 62) so predstavljeni podatki s področja dostopa do interneta v gospodinjstvih prek mobilnega telefona za države EU-25. V imenu gospodinjstva so na vprašanja odgovarjale osebe v starostni skupini od 16 do 75 let. Predstavljeni so odstotki med vsemi gospodinjstvi (*percentage of households*) in odstotki med gospodinjstvi z dostopom do interneta (*percentage of households for which the device for Internet access at home is a mobile phone – WAP, GPRS, UMTS*).

Slovenija je med vsemi državami, vključenimi v raziskavo, na prvem mestu pri uporabi mobilnih telefonov v gospodinjstvih za dostop do interneta. Tak rezultat ni presenečenje, saj je Slovenija pri uporabi mobilnih telefonov v evropskem vrhu (več o tem v naslednjem poglavju, kjer so predstavljeni rezultati raziskave SIBIS). Delno pa je visok delež gospodinjstev, ki do interneta dostopajo prek mobilnih telefonov, možno pripisati tudi prevodu anketnega vprašanja v slovenski jezik, saj se vprašanje glasi: »Preko katere izmed naslednjih naprav se doma lahko povežete z internetom?«. Možno je, da so respondentni vprašanje razumeli tudi tako, da imajo doma mobilni telefon z dostopom do interneta, torej se lahko povežejo z internetom, pa tega ne počnejo, ampak so na anketno vprašanje vseeno odgovorili z »da«. Vendar je ta možnost malo verjetna, saj bi podobno lahko razumeli vprašanje tudi v drugih državah EU.

¹⁶dostopno na:

http://europa.eu.int/comm/eurostat/newcronos/reference/display.do?screen=welcomeref&open=/&product=EU_MAIN_TREE&depth=1&language=en

Originalno anketno vprašanje v angleškem jeziku:

On which of these devices is the Internet accessed at home?

- mobile phone alone (WAP, GPRS, UMTS)

(Naštetih je bilo več naprav, možnih pa je bilo več odgovorov.)

Slovenski prevod anketnega vprašanja:

Preko katere izmed naslednjih naprav se doma lahko povežete z internetom:

- mobilnega telefona (WAP, GPRS, UMTS)?

(Naštetih je bilo več naprav, možnih pa je bilo več odgovorov.)

Tabela 71: Uporaba mobilnega telefona za dostop do interneta (CRONOS, EU-25)

	Percentage of households for which the device for Internet access at home is a mobile phone (WAP, GPRS, UMTS)	
	Percentage of households	Percentage of households with Internet access at home
EU-25	:	:
EU-15	:	:
Czech Republic	:	:
Denmark	11	17
Germany	8	14
Estonia	3	11
Greece	1	5
Spain	2	6
France	:	:
Ireland	2	6
Cyprus	3	7
Latvia	7	48
Lithuania	1	8
Luxembourg	9	15
Hungary	2	14
Netherlands	:	:
Austria	1	2
Poland	14	55
Portugal	6	21
Slovenia	28	60
Finland	20	40
Sweden	:	:
United Kingdom	12	21
Bulgaria	3	35
Turkey	2	30
Iceland	1	1
Norway	9	15

9.2 Naročniki na mobilno in fiksno telefonijo v gospodinjstvih v EU-15

V naslednji tabeli je predstavljena opremljenost gospodinjstev s fiksнимi in mobilnimi telefoni v letih 2003 in 2004 v državah EU-15. Podatke lahko najdemo v poročilu »Telecoms Services Indicators«, ki ga je za Evropsko komisijo sestavil IPSOS¹⁷. Anketna vprašanja o fiksnih in telefonskih naročnikih v gospodinjstvih so bila naslednja:

Which and how many of the following devices or services are there in this household:

- fixed telephone line(s) subscription (but excluding ISDN)
- fixed ISDN telephone line(s)
- mobile (i.e.: GSM) telephone subscription(s) for personal use

Pri vsakem vprašanju je bil možen en izmed naslednjih odgovorov: 0, 1, 2, 3+.

Podatki za leto 2004 kažejo, da je bilo v povprečju v državah EU-15 97% gospodinjstev naročenih na fiksno in/ali mobilno telefonijo. Dve tretjini (66%) gospodinjstev je naročenih tako na fiksno kot tudi mobilno telefonijo, 15% samo na mobilno telefonijo, 16% pa samo na fiksno telefonijo. Le 3% gospodinjstev pa ni niti naročnikov na fiksno niti na mobilno telefonijo.

Velike razlike med državami EU-15 so v kategoriji »mobile only«. Največji delež gospodinjstev, ki so naročeni samo na mobilno telefonijo, je na Portugalskem in na Finskem (33%), medtem ko je na Švedskem le 5%, v Luksemburgu pa 6%.

Primerjava s Slovenijo (podatki za Slovenijo so v poglavju 3.3.1) kaže, da je bil v Sloveniji v 4. četrletju 2004 delež gospodinjstev, ki imajo samo fiksni telefon (14.9% gospodinjstev), približno enak kot v letu 2004 v EU-15 (16%), delež gospodinjstev, ki pa imajo samo mobilni telefon (8.9%) pa nižji kot v EU-15 (15%).

¹⁷ Poročilo je dostopno na:
http://europa.eu.int/information_society/topics/ecommm/doc/useful_information/library/studies_ext_consult/inra_year2004/report_telecom_2004_final_reduced.pdf

Tabela 72: Naročniki na mobilno in fiksno telefonijo v gospodinjstvih v EU-15 (vir: IPSOS)

% of households	Fixed and/or mobile		Fixed +Mobile		Mobile only		Fixed Only		None at all	
	2003	2004	2003	2004	2003	2004	2003	2004	2003	2004
TOTAL EU	97	97	65	66	12	15	20	16	3	3
Belgium	93	94	54	55	18	22	22	16	7	6
Danmark	99	100	67	73	8	9	25	18	1	0
Deutschland	98	96	62	61	4	7	32	28	2	4
Ellada	99	99	79	79	8	11	12	9	1	1
Espana	97	97	66	67	13	16	18	14	3	3
France	97	98	50	55	16	17	31	27	3	2
Ireland	98	99	70	74	12	15	16	10	2	2
Italia	97	97	70	68	13	17	14	12	3	3
Luxembourg	100	100	82	85	3	6	15	9	0	0
Nederland	100	100	77	85	7	9	16	5	0	0
Österreich	91	96	52	53	20	26	19	17	9	4
Portugal	90	90	48	45	28	33	14	12	10	10
Finland	98	98	58	56	29	33	11	8	2	2
Sverige	99	99	80	83	4	5	15	10	1	1
United Kingdom	99	99	75	76	6	7	18	16	1	1

9.3 Uporaba mobilnega telefona (SIBIS)

Spomniti velja tudi na ne več najnovejšo, vendar pa izčrpno študijo iz leta 2003, ki je tudi pokazala, da je Slovenija na področju uporabe mobilnih telefonov nad povprečjem EU-15. Raziskava SIBIS¹⁸ je potekala v začetku leta 2003 v takratnih 15 državah Evropske unije (EU-15), 10 pridruženih članicah EU (NAS-10), v ZDA in Švici. Med drugim je raziskava pokrila tudi področje uporabe informacijsko-komunikacijskih tehnologij.

V nadaljevanju podajamo nekaj osnovnih ugotovitev raziskave.

- V EU-15 je največji delež uporabnikov mobilnih telefonov v starostni kategoriji »do 24 let«, najnižji pa v kategoriji »65 let in več«. Enaka starostna struktura je tudi v NAS-10, čeprav je v NAS-10 delež uporabnikov mobilnih telefonov nižji.
- Med osebami, ki uporablajo mobilni telefon, je najvišji delež tistih, ki so mobilni uporabniki interneta (*mobile Internet user*), med mladimi do 24 let (7%).
- V Sloveniji je bilo leta 2003 76% uporabnikov mobilnih telefonov, povprečje EU-15 je bilo 69%, povprečje NAS-10 pa 44%.

¹⁸ poročilo je dostopno na: http://www.sibis-eu.org/files/Sibis_Pocketbook_upd.pdf

No. 7 Mobile usage by age

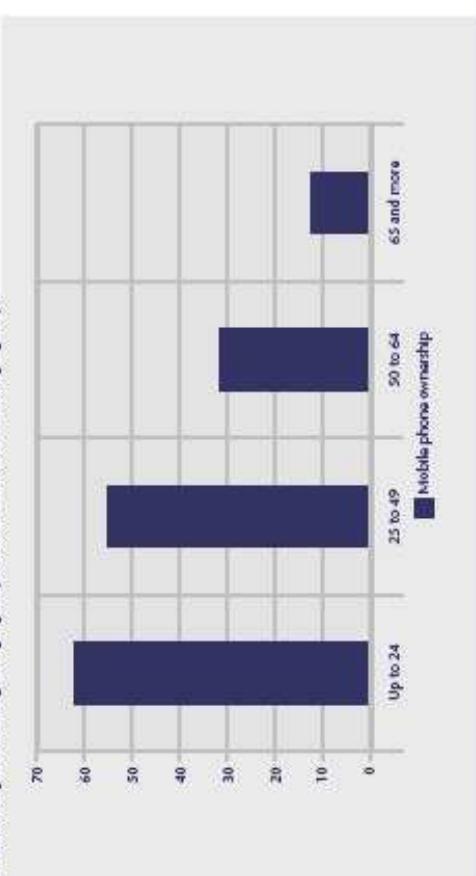
Do you have a mobile phone for your own personal use and do use it to view WAP pages or communicate via SMS?

	Up to 24	25-49	50-64	65 and more	Total
EU-15 Mobile phone ownership Thereof:	86	78	63	38	69
Mobile Internet user	7	5	3	1	4
Only SMS user	75	44	20	5	37
Neither SMS nor mobile Internet (incl. don't know)	5	29	41	32	28
No mobile phone	14	22	36	62	31
NA ≤ 10 Mobile phone ownership	Up to 24	25-49	50-64	65 and more	Total
No mobile phone	62	55	32	12	44
Mobile phone owners, weighted column percentages	38	45	68	88	56

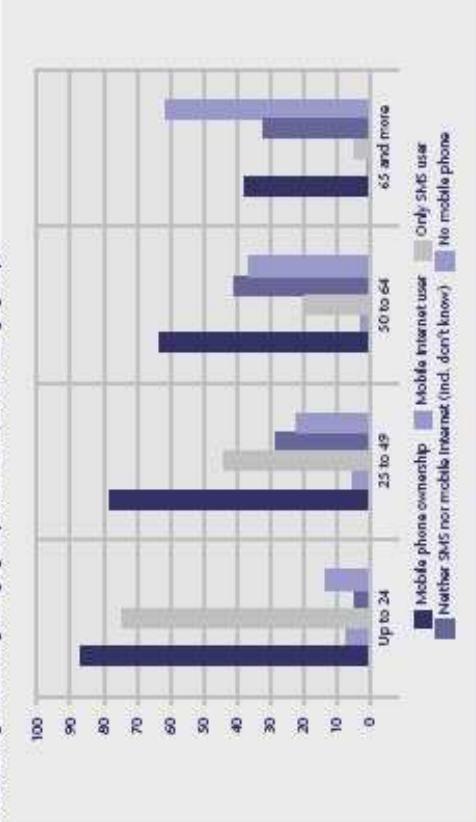
Base: Mobile phone owners, weighted column percentages
 Questions: A19, A23, A26, A27 (NA5; A19, A27)
 Sources: SIBIS GPS 2002, SIBIS GPS-NAS 2003

Breaking down mobile usage patterns by age groups shows that EU-15 respondents under 25 are the most active SMS users. In addition, they access the Internet through their mobile phones to a larger degree than other age groups, though this figure still remains below 10%. It is not surprising that the majority of young mobile owners are also mobile data users, whether using only SMS, or both SMS and Internet data services. In other age groups there is a higher number of mobile users who only use voice calls and not mobile data (i.e. neither SMS nor mobile Internet). Also, a large proportion of respondents over 50 do not own a mobile phone for personal use. Hence, age plays a crucial role in the definition of mobile Internet user profiles. In the candidate countries, mobile phone penetration among the young is considerably higher than among citizens aged 50 and more, too, though overall penetration rates remain much below the EU-15 average.

Mobile usage according to age groups in NA5-10 (% of each age group)

Mobile usage according to age groups in EU-15 (% of each age group)

No. 8 Mobile telephony snapshot

Mobile phone ownership, SMS usage and mobile phone usage of friends/ relatives

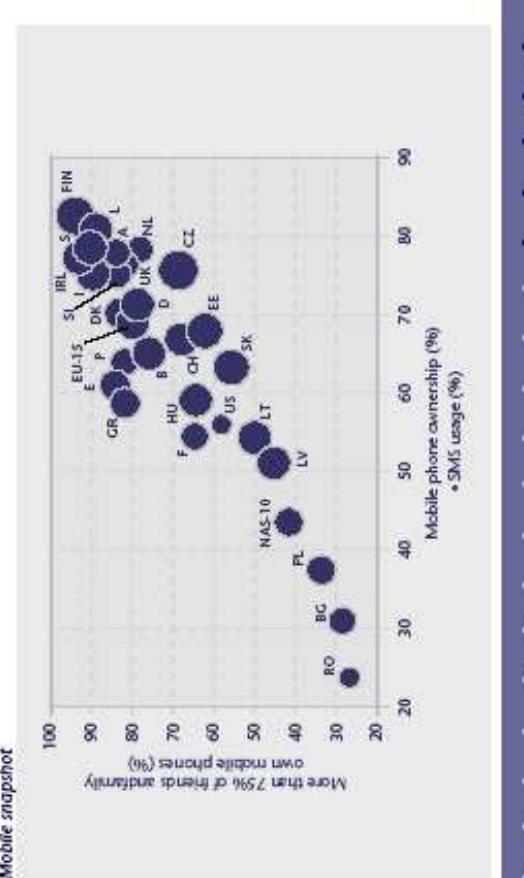
	B	DK	D	EL	E	F	IRL	I	L	NL	A	P	FIN	S	UK	EU-15	BG	CZ	EE	HU	LT	LV	PL	RO	SI	SK	NAS-10	CH	US
Mobile phone ownership	65	70	71	59	61	55	77	75	80	78	78	64	82	79	76	69	31	76	68	59	54	51	38	24	76	64	44	67	56
Personal mobile phone	35	30	29	41	39	45	23	25	20	22	22	36	18	21	24	31	69	24	32	41	46	49	62	76	24	36	56	33	44
No personal mobile phone																													
Mobile phone usage of friends/ relatives: How many of friends/ relatives have a personal mobile phone?																													
All or almost all	58	68	61	71	77	45	76	83	80	62	72	75	85	76	68	67	16	50	45	47	35	31	19	20	79	34	28	49	41
About three quarters	18	12	17	10	8	19	15	6	10	17	13	6	9	13	15	14	12	19	17	17	15	14	14	6	6	21	13	18	17
About half	12	11	13	10	7	16	6	5	4	11	9	8	4	6	9	10	13	16	21	15	22	21	14	12	8	23	15	16	19
About one quarter	2	3	3	2	1	5	1	1	1	5	2	3	0	1	2	3	12	8	6	6	10	10	13	1	12	10	5	8	13
Only few or no-one	5	4	4	5	7	11	1	3	3	5	4	6	1	3	5	5	39	5	8	9	18	7	28	43	3	7	25	8	13
Don't know	4	2	2	1	1	2	1	3	2	1	0	3	0	1	1	2	8	3	2	6	0	7	15	6	3	2	9	4	2
SMS usage																													
SMS user	46	35	42	32	36	25	56	47	43	30	52	36	66	42	49	40	23	67	54	43	45	45	30	13	50	56	34	47	13
Non SMS user	54	65	58	68	64	75	44	53	57	70	48	64	34	58	51	60	77	33	46	57	55	55	70	87	50	44	66	53	87
Base:	All respondents, weighted column percentages																												
Questions:	A19, A20, A27																												
Sources:	SIBIS GPS 2002, SIBIS GPS-NAS 2003																												

Base: All respondents, weighted column percentages

Questions: A19, A20, A27

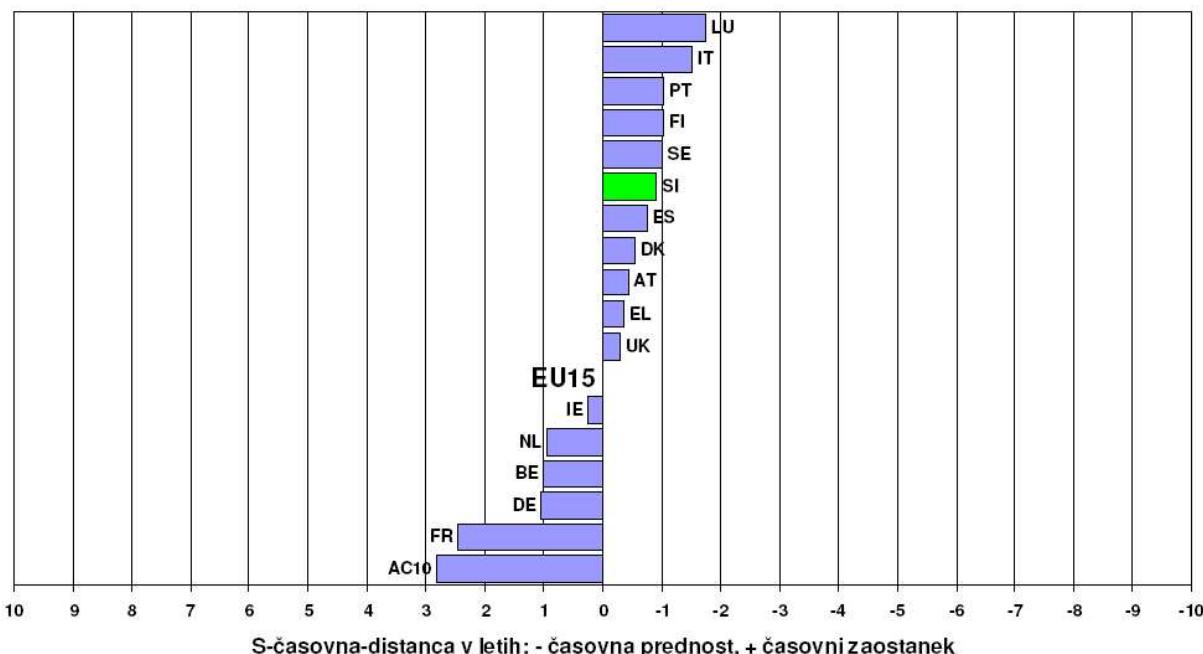
Sources: SIBIS GPS 2002, SIBIS GPS-NAS 2003

Although mobile penetration is currently quite high in most western countries, differences in usage patterns between countries occur, as do divergences in the use of data mobile services for communication. In some countries voice calls are widely used and in other countries data calls are more common. Similarly, at the time of the SIBIS survey phase both France and the US were clearly behind the rest of the Western European countries in terms of mobile intensity penetration and usage. Further behind are most of the candidate countries with the exception of the Czech Republic, Slovakia, Estonia and Slovenia.

9.4 Mobilna telefonija (metoda časovne distance)

Poročilo projekta RIS in Sicentra¹⁹ se ukvarja z metodo časovne distance²⁰ na področju mobilne telefonije. V pogledu mobilne telefonije so stopnje rasti skoraj 20%, zato so časovne razdalje majhne. Slovenija je po kasnejšem vstopu že v letu 2002 dohitela povprečje EU-15 in v začetku leta 2004 sodi med evropske države z največjo penetracijo mobilne telefonije in je skoraj eno leto pred povprečjem EU-15 (Slika 39).

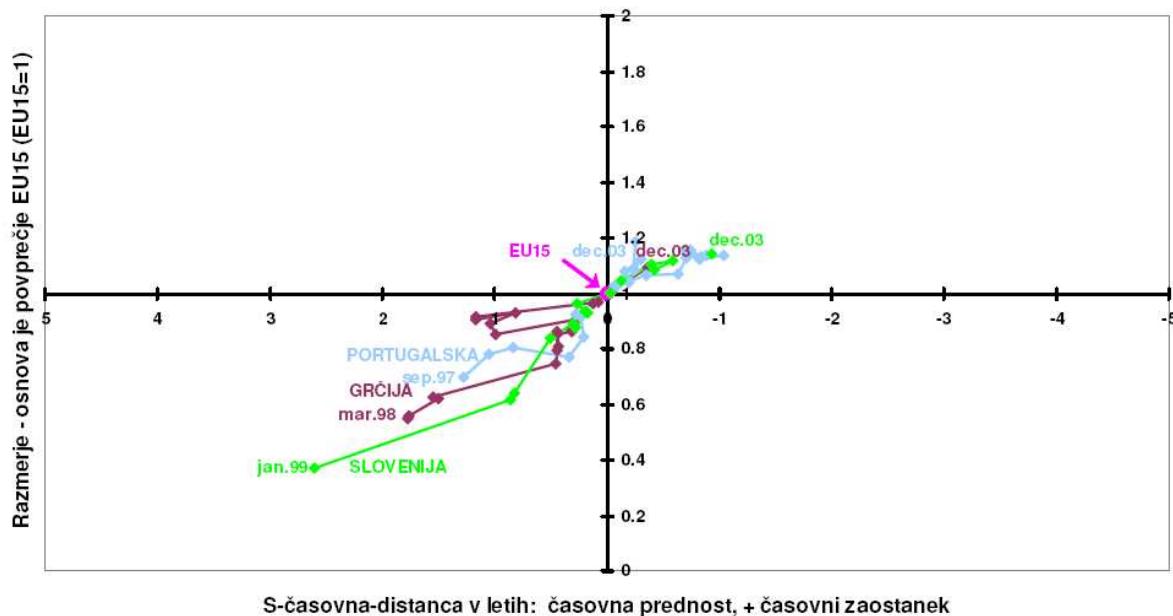
Slika 39: Časovne distance med izbranimi državami (SI, države EU-15, povprečje AC-10) glede na povprečje EU-15 za število aktivnih priključkov mobilnih telefonov glede na število prebivalcev, decembri 2003 (vir: poročilo Razširitev metode časovne distance na problematiko digitalnih razkorakov, 2004)

Slovenija je v zadnjih 4 letih zelo pospešila razvoj mobilne telefonije. V januarju 1999 je zaostajala še za 2.6 leta za povprečjem EU, februarja 2002 pa je že dosegla povprečje EU-15. Podatek za december 2003 pa jo uvršča med prvih 5 držav EU-15. Naslednji sliki kažeta ta velik skok iz precejnjega zaostajanja za povprečjem EU-15 pred januarjem 1999 (kjer je bila

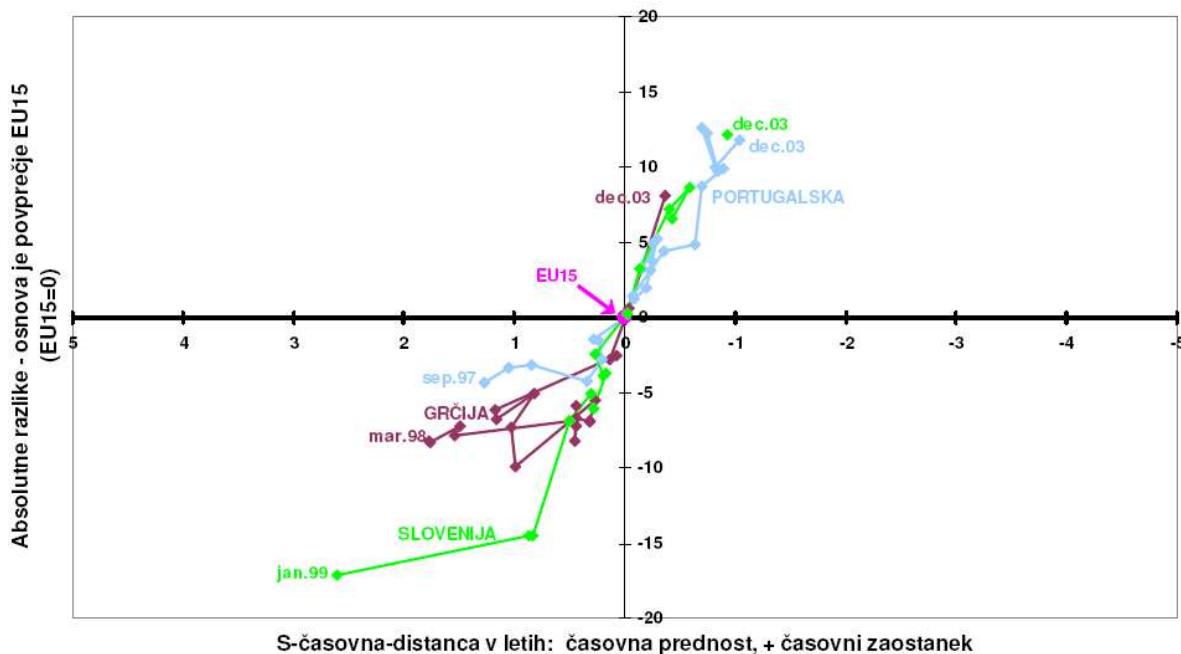
¹⁹ Razširitev metode časovne distance na problematiko digitalnih razkorakov, 2004, dostopno na:

²⁰ Osnovni raziskovalni problem je doseči s pomočjo novega generičnega koncepta in izpopolnjenih raziskovalnih metod boljši izkoristek informacije, ki se že nahaja v obstoječih podatkih, pa jo sedanje metode ne izkoriščajo v celoti. Osnovna raziskovalna hipoteza je torej, da simultano dvodimenzionalno opazovanje časovnih serij pojmov (v konvencionalnem pogledu za določeni čas in tega novega generičnega pristopa za določeni nivo spremenljivke) lahko privede do kvalitativno različnih zaključkov pri analizi družboslovnih pojmov, kot jih dajejo obstoječe metode.

vrednost kazalca za Slovenijo nižja kot v vseh državah EU-15) pa do konca leta 2003, ko smo bili v prvi skupini teh držav.

Slika 40: Analiza razkoraka v dveh dimenzijah za število aktivnih priključkov mobilnih telefonov glede na število prebivalcev: razmerje kot statična mera razlik in časovne distance za izbrane države (Slovenija, Grčija in Portugalska) od povprečja EU-15 (vir: poročilo Razširitev metode časovne distance na problematiko digitalnih razkorakov, 2004)

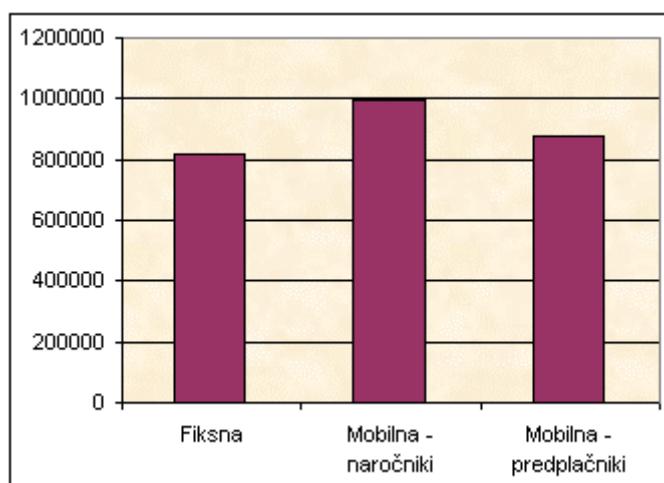
Slika 41: Analiza razkoraka v dveh dimenzijah za število aktivnih priključkov mobilnih telefonov glede na število prebivalcev: absolutne razlike kot statična mera razlik in časovne distance za izbrane države (Slovenija, Grčija in Portugalska) od povprečja EU-15 (vir: poročilo Razširitev metode časovne distance na problematiko digitalnih razkorakov, 2004)

9.5 Statistični urad RS: telefonija v 4. četrtletju 2004

Statistični urad Republike Slovenije je objavil podatke za zadnje četrtletje leta 2004 o uporabi fiksne in mobilne telefonije²¹. Glede na predhodna obdobja je opaziti povečanje dolžine opravljenih pogovorov.

V zadnjem četrtletju leta 2004 je bilo v fiksni telefoniji opravljenih 516,436,000 minut pogovorov. To je za 10% več kot v 3. četrtletju. Število fiksnih naročniških priključkov je znašalo 815,214, kar je 0.5% manj kot v prejšnjem četrtletju.

V mobilni telefoniji je bilo opravljenih za 607,949,000 minut pogovorov. To je 8.8% več kot v 3. četrtletju 2004 in 8.9 % manj kot v 4. četrtletju 2003. V letu 2004 se je skupna dolžina pogovorov po mobilnih telefonih glede na leto 2003 zmanjšala za 8.8%. Naročnikov je bilo 996,185, kar je 2.5 % več kot v predhodnem četrtletju. Glede na 4. četrtletje 2003 se je delež naročnikov zmanjšal za 2.5%. Število predplačniških SIM kartic v uporabi je bilo 875,130. To je 0.2% manj kot v predhodnem četrtletju in 1.4% več kot v zadnjem četrtletju 2003.

Slika 42: Število uporabnikov fiksne in mobilne telefonije (vir: SURS)

²¹ dostopno na: <http://www.ris.org/upload/editor/SURS0547.pdf>

9.6 DeloIT: mnenja o mobilni telefoniji

Delo IT²² je 25.2.2005 objavilo rezultate telefonske ankete, ki so jo izvedli v januarju letos. Predstavili so nekatera mnenja o mobilnih telefonih.

68% vprašanih se v celoti strinja s trditvijo, da so zadovoljni s svojim ponudnikom mobilne telefonije, 16% se jih v glavnem strinja. V glavnem in sploh se ne strinja s trditvijo 5% vprašanih.

Strinjanje na naslednje trditve je bilo ovrednoteno z 1 do 5, pri čemer 1 pomeni »sploh se ne strinjam« in 5 »v celoti se strinjam«. Podatki so za 470 vprašanih, od katerih jih je bilo 70 brez telefona.

- Uporabo mobilnega telefona brez prostoročnega kompleta med vožnjo bi morali bolj strogo kaznovati: povprečna vrednost 4.34.
- Sevanje mobilnih telefonov je škodljivo: 4.32.
- O kulti telefoniranja in uporabi mobilnih telefonov otrok bi morali odločati izključno starši: 4.2.
- Nedopustno je pregledovanje partnerjeve vsebine telefona: 4.16.
- Stroški mobilne telefonije so previsoki: 3.62.
- Mobilno plačevanje je uporabno: 3.58.
- Brez mobilnega telefona si ne predstavljam običajnega dne: 3.19.
- Otroci ne bi smeli imeti mobilnega telefona: 3.11.

²² dostopno na: <http://www.ris.org/uploadi/editor/DeloIT050225-18.pdf>

10 Priporočbe

1. Uporabnike interneta bi bilo potrebno vprašati, na kakšen način dostopajo do interneta:
 - osebni računalnik,
 - prenosni računalnik,
 - mobilni aparat,
 - dlančnik, ipd.
2. Vprašanje pod točko 1) naj bo v primeru delitve vzorca na več delov v tiste delu vzorca, kjer so vprašanja o storitvah mobilne telefonije.
3. Pri vprašanju, kjer se uporabnike mobilnih telefonov sprašuje o tem, katere možnosti imajo na svojih mobilnih telefonih, se doda tudi možnost:
 - dostop do interneta
4. Merska lestvica pri pogostosti uporabe raznih storitev prek mobilnega telefona naj bo naslednja (pomemben je vrstni red):
 - nikoli,
 - občasno,
 - mesečno,
 - tedensko,
 - dnevno.
5. Za obiskanost tistih spletnih strani, ki imajo tudi svoj WAP portal, je potrebno ločeno spraševati za:
 - obiskanost spletne strani na internetu,
 - obiskanost WAP portala.

11 Kazalo tabel in slik

Tabela 1: Posedovanje mobilnega aparata v gospodinjstvih (RIS, december 2004).....	11
Tabela 2: Posedovanje mobilnega aparata (RIS, december 2004).....	12
Tabela 3: Socio-emografske značilnosti (ne)uporabnikov mobilnih telefonov; struktura po vrsticah (RIS, december 2004, n=2,195).....	13
Tabela 4: Število pogоворov prek mobilnega telefona (RIS, december 2004)	14
Tabela 5: Demografske značilnosti števila pogоворov prek mobilnega telefona v tipičnem delovnem dnevu (RIS, december 2004, n=487).....	15
Tabela 6: Delež oseb v gospodinjstvih, ki so dosegli na mobilni ali fiksni telefon v gospodinjstvu (vir: Anketa o delovni sili, 2. četrletje 2003, SURS, n=4,500)	17
Tabela 7: Osebna uporaba mobilnih telefonov v različnih starostnih kategorijah (vir: Anketa o delovni sili, 2. četrletje 2003, SURS, n=1,534).....	17
Tabela 8: Uporaba fiksnega in mobilnega telefona – socio-demografske značilnosti; odstotki po vrsticah, podatki so uteženi glede na osebe (Anketa o delovni sili, 1. četrletje 2004, n=4,701, SURS).....	22
Tabela 9: Osebna uporaba mobilnih telefonov v različnih starostnih kategorijah (vir: Anketa o delovni sili, 4. četrletje 2004, SURS, n=4,670).....	23
Tabela 10: Osebna uporaba mobilnih telefonov v različnih starostnih kategorijah, primerjava (vir: Anketa o delovni sili, 2. četrletje 2003, SURS, n=1,534; Anketa o delovni sili, 4. četrletje 2004, SURS, n=4,670)	23
Tabela 11: Uporaba fiksnega telefonskega priključka za telefoniranje in faks/modem – socio-demografske značilnosti; odstotki po vrsticah, podatki so uteženi glede na osebe (Anketa o delovni sili, 4. četrletje 2004, n=4,298, SURS)....	26
Tabela 12: Delež kljicev na mobilnem telefonu – socio-demografske značilnosti; odstotki po vrsticah, podatki so uteženi glede na osebe (Anketa o delovni sili, 4. četrletje 2004, n=3,218, SURS)	28
Tabela 13: Osebe in gospodinjstva glede na posedovanje mobilnega telefona; primerjava	30
Tabela 14: Možnosti za uporabo različnih storitev na mobilnih telefonih (RIS, december 2004).....	31
Tabela 15: Pogostost uporabe različnih storitev na mobilnih telefonih (RIS, december 2004)	32
Tabela 16: Način dostopa do interneta (RIS, december 2004)	34
Tabela 17: Kontingenčna tabela za način dostopa do interneta med RIS-uporabniki interneta (RIS, december 2004, n=277)	35
Tabela 18: Demografske značilnosti za pogostost uporabe Planeta pri respondentih, ki imajo dostop do Planeta; struktura po vrsticah (RIS, december 2004, n=218)	40
Tabela 19: Demografske značilnosti za pogostost uporabe Planeta pri respondentih, ki imajo dostop do Planeta; struktura po stolpcih (RIS, december 2004, n=218)	41
Tabela 20: Demografske značilnosti za pogostost uporabe Vodafone Live pri respondentih, ki imajo dostop do Vodafone Live; struktura po vrsticah (RIS, december 2004, n=87)	43
Tabela 21: Demografske značilnosti za pogostost uporabe Vodafone Live pri respondentih, ki imajo dostop do Vodafone Live; struktura po stolpcih (RIS, december 2004, n=87)	44
Tabela 22: Demografske značilnosti za pogostost uporabe elektronske pošte na mobilnem aparatu med respondenti, ki imajo možnost dostopa do elektronske pošte na mobilnem aparatu; struktura po vrsticah (RIS, december 2004, n=250).....	47
Tabela 23: Demografske značilnosti za pogostost uporabe elektronske pošte na mobilnem aparatu med respondenti, ki imajo možnost dostopa do elektronske pošte na mobilnem aparatu; struktura po stolpcih (RIS, december 2004, n=250).....	48
Tabela 24: Demografske značilnosti za strinjanje s trditvijo "Zanima me mobilni dostop do interneta." (RIS, december 2004, n=290)	52
Tabela 25: Uporaba e-bančništva med mesečnimi uporabniki interneta glede na uporabo mobilnega telefona (RIS, december 2004, n=605).....	53

Tabela 26: Uporaba mobilnega bančništva in obveščanje prek SMS sporočil med respondenti, ki uporabljajo mobilni aparat in imajo na banki odprt svoj bančni račun (RIS, december 2004)	54
Tabela 27: Uporaba mobilnega bančništva in obveščanje prek SMS sporočil v populaciji od 10-75 let (RIS, december 2004, n=2,150).....	54
Tabela 28: Uporaba storitev mobilnega bančništva med respondenti, ki imajo dostop do bančnega računa preko mobilnega aparata (RIS, december 2004, n=59)	55
Tabela 29: Pogostost uporabe storitev mobilnega bančništva med respondenti, ki uporabljajo posamezno storitev (RIS, december 2004)	56
Tabela 30: Uporabniki mobilnih telefonov in mobilnega bančništva– sociodemografske značilnosti (RIS, december 2004) .	58
Tabela 31: Uporabniki mobilnih telefonov in mobilnega bančništva med uporabniki interneta (RIS, december 2004)	59
Tabela 32: Uporabniki mobilnih telefonov in mobilnega bančništva med uporabniki e-bančništva (RIS, december 2004)	59
Tabela 33: Uporaba storitev mobilnega bančništva glede na uporabo e-bančništva (RIS, december 2004).....	60
Tabela 34: Uporaba mobilnega bančništva glede na siceršnjo glavno banko pri uporabi e-bančništva, med uporabniki e-bančništva in uporabniki mobilnih telefonov (RIS, december 2004).....	62
Tabela 35: Zadovoljstvo z opravljanjem transakcij prek mobilnega telefona med respondenti, ki opravljajo transakcije e-bančništva na mobilnem telefonu (RIS, december 2004, n=9)	62
Tabela 36: Namere uporabe obveščanja prek SMS sporočil med uporabniki mobilnih telefonov – sociodemografske značilnosti (RIS, december 2004).....	68
Tabela 37: Namere uporabe obveščanja prek SMS sporočil med uporabniki mobilnih telefonov, ki uporabljajo internet (RIS, december 2004)	69
Tabela 38: Namere uporabe obveščanja prek SMS sporočil med uporabniki mobilnih telefonov, ki uporabljajo storitve e-bančništva (RIS, december 2004)	69
Tabela 39: Namere uporabe dostopa do bančnega računa preko mobilnega telefona med uporabniki mobilnih telefonov – sociodemografske značilnosti (RIS, december 2004)	71
Tabela 40: Namere uporabe dostopa do bančnega računa preko mobilnega telefona med uporabniki mobilnih telefonov, ki uporabljajo internet (RIS, december 2004).....	72
Tabela 41: Namere uporabe dostopa do bančnega računa preko mobilnega telefona med uporabniki mobilnih telefonov, ki uporabljajo storitve e-bančništva (RIS, december 2004)	72
Tabela 42: Uporaba plačevanja prek mobilnega operaterja med uporabniki mobilnih telefonov (RIS, december 2004, n=963)	73
Tabela 43: Pogostost plačevanja prek mobilnega operaterja med uporabniki mobilnega plačevanja preko mobilnega operaterja (RIS, december 2004, n=77)	73
Tabela 44: Zadovoljstvo z mobilnim plačevanjem prek mobilnega operaterja med uporabniki mobilnega plačevanja preko mobilnega operaterja (RIS, december 2004, n=77)	73
Tabela 45: Namere uporabe plačevanja preko mobilnega operaterja med uporabniki mobilnih telefonov – sociodemografske značilnosti (RIS, december 2004).....	76
Tabela 46: Namere uporabe plačevanja preko mobilnega operaterja med uporabniki mobilnih telefonov, ki uporabljajo internet (RIS, december 2004).....	77
Tabela 47: Namere uporabe plačevanja preko mobilnega operaterja med uporabniki mobilnih telefonov, ki uporabljajo storitve e-bančništva (RIS, december 2004)	77
Tabela 48: Zadovoljstvo s plačevanjem prek mobilnega operaterja – sociodemografske značilnosti (RIS, december 2004, n=77)	78
Tabela 49: Zadovoljstvo s plačevanjem prek mobilnega operaterja – sociodemografske značilnosti (RIS, december 2004, n=77)	79

Tabela 50: Prednosti in ovire uporabe e-bančništva glede na namere uporabe obveščanja prek SMS sporočil med uporabniki interneta (RIS, december 2004)	81
Tabela 51: Prednosti in ovire uporabe e-bančništva glede na namere uporabe obveščanja prek SMS sporočil med uporabniki e-bančništva (RIS, december 2004)	81
Tabela 52: Prednosti in ovire uporabe e-bančništva glede na namere uporabe dostopa do bančnega računa preko mobilnega telefona med uporabniki interneta (RIS, december 2004).....	82
Tabela 53: Prednosti in ovire uporabe e-bančništva glede na namere uporabe dostopa do bančnega računa preko mobilnega telefona med uporabniki e-bančništva (RIS, december 2004)	82
Tabela 54: Pogostost uporabe splošnih bančnih storitev glede na namere uporabe obveščanja prek SMS sporočil med uporabniki interneta (RIS, december 2004)	84
Tabela 55: Pogostost uporabe splošnih bančnih storitev glede na namere uporabe obveščanja prek SMS sporočil med uporabniki e-bančništva (RIS, december 2004)	84
Tabela 56: Pogostost uporabe splošnih bančnih storitev glede na namere uporabe dostopa do bančnega računa preko mobilnega telefona med uporabniki interneta (RIS, december 2004)	85
Tabela 57: Pogostost uporabe splošnih bančnih storitev glede na namere uporabe dostopa do bančnega računa preko mobilnega telefona med uporabniki e-bančništva (RIS, december 2004).....	85
Tabela 58: Prednosti in ovire uporabe e-bančništva glede na namere uporabe plačevanja prek mobilnega operaterja med uporabniki interneta (RIS, december 2004)	87
Tabela 59: Prednosti in ovire uporabe e-bančništva glede na namere uporabe plačevanja prek mobilnega operaterja med uporabniki e-bančništva (RIS, december 2004)	87
Tabela 60: Pogostost uporabe splošnih bančnih storitev glede na namere uporabe plačevanja prek mobilnega operaterja med uporabniki interneta (RIS, december 2004)	89
Tabela 61: Pogostost uporabe splošnih bančnih storitev glede na namere uporabe plačevanja prek mobilnega operaterja med uporabniki e-bančništva (RIS, december 2004)	89
Tabela 62: Pogostost obiskovanja spletnih strani s področja mobilne telefonije, uteženi podatki (RIS-DCO, december 2004)	90
Tabela 63: Kumulativni deleži pogostosti obiskovanja spletnih strani s področja mobilne telefonije, mesečni doseg, uteženi podatki (RIS-DCO, december 2004)	91
Tabela 64: Kumulativni deleži pogostosti obiskovanja spletnih strani s področja mobilne telefonije, tedenski doseg, uteženi podatki (RIS-DCO, december 2004)	91
Tabela 65: Kumulativni deleži pogostosti obiskovanja spletnih strani s področja mobilne telefonije, dnevni doseg, uteženi podatki (RIS-DCO, december 2004)	91
Tabela 66: Interval zaupanja za mesečno obiskanost spletnih strani s področja mobilne telefonije (RIS-DCO, december 2004)	92
Tabela 67: Relativna mesečna obiskanost spletni strani s področja mobilne telefonije (RIS 1998 – 2004)	92
Tabela 68: Absolutna mesečna obiskanost spletnih strani s področja mobilne telefonije (RIS 1998 - 2004).....	93
Tabela 69: Mesečna obiskanost spletnih strani s področja mobilne telefonije– sociodemografske značilnosti – predstavljeni so odstotki po vrsticah (RIS-DCO, december 2004)	97
Tabela 70: Mesečna obiskanost spletnih strani s področja mobilne telefonije – sociodemografske značilnosti – predstavljeni so odstotki po stolpcih (RIS-DCO, december 2004).....	98
Tabela 71: Uporaba mobilnega telefona za dostop do interneta (CRONOS, EU-25).....	100
Tabela 72: Naročniki na mobilno in fiksno telefonijo v gospodinjstvih v EU-15 (vir: IPSOS)	102

Slika 1: Delež uporabnikov interneta v celotni populaciji (RIS 1998 - 2005)	8
Slika 2: Gibanje deleža mesečnih uporabnikov interneta v populaciji od 10 do 75 let – izsek iz slike 1 (RIS, 1996 - 2005)....	9
Slika 3: Uporaba interneta v populaciji od 10 do 75 let (RIS, december 2004).....	10
Slika 4: Delež gospodinjstev glede na fiksni in mobilni telefon, podatki so uteženi (Anketa o delovni sili, SURS).....	19
Slika 5: Osebe v gospodinjstvih glede na dosegljivost na fiksni in mobilni telefon v gospodinjstvu (Anketa o delovni sili, SURS).....	20
Slika 6: Osebe glede na fiksni telefon v gospodinjstvu in osebni mobilni telefon (Anketa o delovni sili, SURS)	20
Slika 7: Delež gospodinjstev glede fiksni telefon in mobilni telefon (vir: Current population survey, Bureau of Labor Statistics)	21
Slika 8: Osebe glede na fiksni telefon v gospodinjtvu in osebni mobilni telefon (Anketa o delovni sili, 4. četrletje 2004, n=4,298, SURS).....	24
Slika 9: Uporaba fiksnega telefonskega priključka za faks/modem glede na uporabo fiksnega telefonskega priključka za telefoniranje (Anketa o delovni sili, 4. četrletje 2004, n=1,370, SURS).....	25
Slika 10: Delež sprejetih klicev na mobilni telefon v primerjavi s fiksnim telefonom (Anketa o delovni sili, SURS).....	27
Slika 11: Možnosti za uporabo različnih storitev na mobilnih telefonih (RIS, december 2004)	31
Slika 12: Pogostost in možnost branja in pošiljanja SMS sporočil, branja in pošiljanja emailov preko mobilnega telefona ter pogostost in možnost uporabe Mobitelovega Planeta in Simobilovega Vodafone Live med uporabniki mobilnih telefonov (RIS, december 2004)	32
Slika 13: Pogostost branja in pošiljanja SMS sporočil, branja in pošiljanja emailov preko mobilnega telefona ter pogostost uporabe Mobitelovega Planeta in Simobilovega Vodafone Live tistimi respondenti, ki imajo to možnost na svojem mobilnem telefonu (RIS, december 2004)	33
Slika 14: (Ne)poraba interneta glede uporabo različnih storitev prek mobilnih telefonov med respondenti, ki mesečno uporabljo posamezno storitev na mobilnem telefonu (RIS, december 2004).....	33
Slika 15: Način dostopa do interneta med RIS-uporabniki interneta (RIS, december 2004, n=277).....	35
Slika 16: RIS-uporabniki in neuporabniki interneta med uporabniki osebnega računalnika in uporabniki mobilnega telefona (RIS, december 2004).....	36
Slika 17: Uporablja mobilni telefon za dostop do interneta – uporablja Planet; med RIS uporabniki interneta (RIS, december 2004, n=340).....	38
Slika 18: Uporablja internet – uporablja Planet - uporablja mobilni telefon za dostop do inteneta; med RIS-uporabniki interneta in uporabniki Planeta (RIS, december 2004, n=1,116)	38
Slika 19: Vrste mesečnih uporabnikov Planeta; med RIS (ne)uporabniki interneta (RIS, december 2004, n=272)	39
Slika 20: Uporablja Planet – uporablja Vodafone Live, število enot v vzorcu; med respondenti, ki imajo na mobilnem telefonu možnost dostopa do Planeta in Vodafone Live (RIS, december 2004, n=55).....	39
Slika 21: Uporablja internet – uporablja Vodafone Live - uporablja mobilni telefon za dostop do inteneta; med RIS- uporabniki interneta in mesečnimi uporabniki Vodafone Live (RIS, december 2004, n=368).....	42
Slika 22: Pogostost uporabe Planeta in elektronske pošte na mobilnem aparatu med uporabniki mobilnih telefonov, ki imajo na svojem mobilnem aparatu dostop do Planeta in dostop do elektronske pošte (RIS, december 2004, n=153)	45
Slika 23: Pogostost pošiljanja in prejemanja elektronske pošte prek mobilnega aparata glede na pogostost uporabe elektronske pošte; med respondenti, ki uporabljo elektronsko pošto (RIS, december 2004, n=176)	46
Slika 24: Način dostopa do interneta v populaciji 10-75 let (RIS, december 2004, n=2,364)	49
Slika 25: Način dostopa do interneta med PC in mobilnimi uporabniki interneta (RIS, december 2004)	50
Slika 26: Način dostopa do interneta; preračun na podatke RIS-DCO o mesečnih uporabnikih interneta; populacija 10-75 let (RIS, december 2004).....	50
Slika 27: Zanimanje me mobilni dostop do inteneta med mesečnimi uporabniki interneta (RIS, december 2004, n=290).....	51

Slika 28: Uporaba mobilnega bančništva in obveščanje prek SMS sporočil v populaciji od 10-75 let (RIS, december 2004, n=2,150).....	55
Slika 29: Uporaba e-bančništva in mobilnega bančništva med uporabniki interneta in/ali mobilnih telefonov (RIS, december 2004, n=567).....	61
Slika 30: Namere uporabe mobilnega bančništva med uporabniki mobilnih telefonov (RIS, december 2004).....	63
Slika 31: Namere uporabe prejemanja SMS sporočil o spremembah in stanju na bančnem računu glede na uporabo e-bančništva med uporabniki interneta (RIS, december 2004, n=576)	64
Slika 32: Namere uporabe dostopa do bančnega računa prek mobilega aparata glede na uporabo e-bančništva med uporabniki interneta (RIS, december 2004, n=559)	64
Slika 33: Namere uporabe mobilnega bančništva med uporabniki mobilnih telefonov (1.5 milijona) – SMS sporočila banke (RIS, december 2004).....	65
Slika 34: Namere uporabe mobilnega bančništva med uporabniki mobilnih telefonov (1.5 milijona) – dostop do bančnega računa (RIS, december 2004)	66
Slika 35: Uporabniki mobilnega telefona glede na to, ali plačevanje prek mobilnega operaterja že uporablajo, nameravajo začeti uporabljati v naslednje pol leta, razmišljajo o tem, da bi začeli uporabljati in niti ne razmišljajo o uporabi e-bančništva (RIS, december 2004)	74
Slika 36: Uporaba plačevanja prek mobilnega operaterja glede na uporabo e-bančništva, uporabo obveščanja prek SMS sporočil in glede na dostop do bančnega računa prek mobilnega aparata (RIS, december 2004, n=584)	75
Slika 37: Relativna mesečna obiskanost (doseg - rating) nekaterih spletnih strani med mesečnimi uporabniki interneta (RIS 1998 – 2004, za december 2004 podatki RIS-DCO).....	93
Slika 38: Mesečna absolutna obiskanost nekaterih spletnih strani glede na skupno število obiskovalcev (RIS 1998 – 2004, za december 2004 podatki RIS-DCO).....	94
Slika 39: Časovne distance med izbranimi državami (SI, države EU-15, povprečje AC-10) glede na povprečje EU-15 za število aktivnih priključkov mobilnih telefonov glede na število prebivalcev, december 2003 (vir: poročilo Razširitev metode časovne distance na problematiko digitalnih razkorakov, 2004)	106
Slika 40: Analiza razkoraka v dveh dimenzijah za število aktivnih priključkov mobilnih telefonov glede na število prebivalcev: razmerje kot statična mera razlik in časovne distance za izbrane države (Slovenija, Grčija in Portugalska) od povprečja EU-15 (vir: poročilo Razširitev metode časovne distance na problematiko digitalnih razkorakov, 2004)	107
Slika 41: Analiza razkoraka v dveh dimenzijah za število aktivnih priključkov mobilnih telefonov glede na število prebivalcev: absolutne razlike kot statična mera razlik in časovne distance za izbrane države (Slovenija, Grčija in Portugalska) od povprečja EU-15 (vir: poročilo Razširitev metode časovne distance na problematiko digitalnih razkorakov, 2004)	107
Slika 42: Število uporabnikov fiksne in mobilne telefonije (vir: SURS).....	108